Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

C 240

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

59. évfolyam

2016. július 1.

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

117. plenáris ülés, 2016. április 7–8.

2016/C 240/01 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az öt elnök „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása” című jelentésével kapcsolatos nyomonkövetési intézkedések 1

2016/C 240/02 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Közös munkával a munkahelyekért és a növekedésért: a nemzeti fejlesztési bankok szerepe az európai beruházási terv támogatásában 6

2016/C 240/03 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Konkrét lépések az uniós városfejlesztési menetrend végrehajtására 9

2016/C 240/04 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Uniós környezetvédelmi jogszabályok: a jelentéstétel és a szabályoknak való megfelelés javítása 15

2016/C 240/05 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Új irányvonal az energiafogyasztók számára 24

2016/C 240/06 A Régiók Európai Bizottságának véleménye – A menekültek védelme származási területeiken: új perspektíva 31

2016/C 240/07 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika 37

2016/C 240/08 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az egységes piac továbbfejlesztése 43

HU

III *Előkészítő jogi aktusok*

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

117. plenáris ülés, 2016. április 7–8.

2016/C 240/09 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A 2017–2020-as időszakra szóló strukturálisreform-támogató program 49

2016/C 240/10 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Költséghatékony kibocsátáscsökkentés és alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások 62

2016/C 240/11 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szerzői jogra vonatkozó uniós szabályok korszerűsítése . 72

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

117. PLENÁRIS ÜLÉS, 2016. ÁPRILIS 7–8.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az öt elnök „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása" című jelentésével kapcsolatos nyomonkövetési intézkedések

(2016/C 240/01)

Előadó: Paul LINDQUIST (SE/EPP), Stockholm megye közgyűlésének tagja

Referenciaszöveg: Az öt elnök jelentése: „Az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése". Háttérfeljegyzések a gazdasági és monetáris unióról – Első kiadás, 2015. június 22.

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezetés

1. örömmel fogadja „az öt elnök jelentését", amely fontos lépést jelent abba az irányba, hogy a gazdasági és monetáris unió (GMU) ellenállóbb legyen a gazdasági sokkhatásokkal szemben, jobban érvényesüljenek a gazdasági és monetáris uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 120. cikkében meghatározott elvei és célkitűzései, illetve útjukra induljanak a GMU-irányítás demokratikus legitimitásának megerősítését célzó reformok;

2. megállapítja ugyanakkor, hogy a jelentés nem javasolja az európai stabilitási mechanizmus megreformálását, és nem foglalkozik a GMU-n belüli állami fizetésképtelenség kérdésével. Úgy véli, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a monetáris unióval kapcsolatos alapvető problémák kezelésére, mégpedig a folyó fizetési mérleg tekintetében tapasztalható egyensúlyhiányokra, amelyeket a termelékenység növekedésében jelentkező eltérések okoznak, ezek ugyanis az országok és régiók közötti tőkeáramlás vonatkozásában is egyensúlyhiányokhoz vezetnek. Visszajelzési mechanizmusokat kell bevezetni az olyan országok és régiók számára, amelyekben a politikai vagy gazdasági szereplők nem a helyénvalónak tartott politikát követik, illetve nem észszerű kockázatot vállalnak;

3. úgy véli, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet, amelyben a növekedés bármikor abbamaradhat, és a munkanélküliség szintje is magas, átfogó, többek közt az egységes piac további elmélyítésén alapuló ([1]) megközelítést, valamint fokozott erőfeszítéseket kíván a tagállami államháztartási egyensúly helyreállítása, a strukturális reformok folyamatos megvalósításának támogatása és a beruházások ösztönzése végett, hogy ezáltal tartós növekedést tudjunk biztosítani a jövő számára;

([1]) Lásd az RB *Az egységes piac továbbfejlesztése* című, 2016. április 7–8-án elfogadott véleményét.

4. úgy látja, hogy a migráció és a munkaerő-mobilitás magában hordozza a növekedés fokozásának lehetőségét az Unión belül, de ehhez többek között meg kell oldani néhány, a lakhatáshoz való hozzáféréssel, a közszolgáltatásokkal és a szociális szolgáltatásokkal, valamint a munkaerőpiac rugalmasságával kapcsolatos kérdést. Az RB úgy véli, hogy az Európai Uniónak társfinanszírozással kellene elősegítenie a befogadóképesség növelését;

5. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió egészében meg kell erősíteni a felelősségvállalást és a demokratikus legitimitást, és ezzel egyidejűleg meg kell erősíteni a regionális dimenziót, hogy a jogszabályi keretet méltányos és következetes módon hajtsák végre az Unió egész területén, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett;

6. örömmel fogadja a két szakaszban történő megvalósítást, amelynek megfelelően először a meglévő eszközökből és szerződésekből kiindulva építkeznek tovább, hogy azután szélesebb körű változtatásokat hajthassanak végre a második szakaszban, amely pedig arra irányul, hogy a konvergenciafolyamatot közös megegyezéssel elfogadott konvergencia-iránymutatások révén kötelezőbb erejűvé tegye az euróövezeti tagállamok számára;

A gazdasági unió felé – konvergencia, jólét és társadalmi kohézió

7. hangsúlyozza, hogy mind a tagállamok között, mind a tagállamokon belül erősebb konvergenciára van szükség, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes esetekben különböző tagállamokon belül nagyobb eltérések tapasztalhatók, mint közöttük;

8. hangsúlyozza, hogy a társadalmi, gazdasági és területi különbségeket csak egy olyan, az Európa 2020 stratégián alapuló koncepció segítségével lehet mérsékelni, amely regionális szempontokat és egy eredményorientált kohéziós politikát is magában foglal, ezért újfent kiemeli, hogy minden olyan folyamatot támogat, amely a gazdasági és társadalmi konvergenciára irányul. Az RB ezenkívül az Európai Unió 2050-ig terjedő területi jövőképét illetően újfent egy egész Európára kiterjedő, széles körű konzultációt szorgalmaz. Szükség van egy ilyen világos elképzelésre, amelyhez később hozzá lehet igazítani ([2]) a szakpolitikákat és a finanszírozási mechanizmusokat. Az RB üdvözli a 2020 utáni kohéziós politikai stratégiák jelenleg zajló vizsgálatát;

9. kiemeli, hogy továbbra is támogatni kell a határ menti, a távoli és a legkülső, valamint a demográfiai kihívásokkal szembesülő régiók fejlődését annak érdekében, hogy a konvergencia folyamata következetes és tartós legyen, és összhangban álljon az uniós szinten elfogadott stratégiákkal;

10. arra figyelmeztet, hogy az „egyenmegoldások" nem működőképesek olyankor, amikor a tagállamok közötti és az azokon belüli helyzet egyaránt rugalmasságot igényel, ehhez pedig az kell, hogy a versenyképességi hatóságok tiszteletben tartsák a bérek megállapítására vonatkozó nemzeti mechanizmusokat, és ne vegyék át a szociális partnerek e téren betöltött szerepét;

11. úgy véli, hogy a versenyképességi hatóságoknak a tágabb értelemben vett gazdasági környezet minden szempontját figyelembe kellene venniük, ideértve az olyan tényezőket is, mint a termelékenység, a kompetencia, az innováció, az üzleti környezet és a felesleges bürokrácia, ezért egyetért azzal, hogy a „versenyképesség" fogalmát nem szabad pusztán a jövedelemszintek kérdésére szűkíteni;

12. egyetért azzal, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a foglalkoztatásra és a jólétre;

13. megállapítja, hogy a szociális mutatók alapján készült kimutatás szerint a munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztés a kevésbé fejlett térségekben összpontosul, és egyértelműen összefügg azzal, hogy mennyire valósították meg a korábbi, többek közt az Európa 2020 stratégia keretében megfogalmazott ajánlásokat;

14. örömmel fogadja, hogy „az öt elnök jelentése" elvi síkon elismeri, hogy a szociális szempontok figyelembevétele gazdasági szempontból is szükségszerű; ismételten kijelenti ennek kapcsán ([3]), hogy támogatja az Európai Parlamentnek a tagállamokhoz intézett azon felhívását, hogy fontolják meg egy „szociális beruházási megállapodás" aláírását, amely beruházási célokat határozna meg a tagállami szinten foganatosítandó szociális beruházásokhoz annak érdekében, hogy teljesüljenek az Európa 2020 stratégiában foglalt foglalkoztatási, szociális és oktatási célok;

([2]) Az RB véleménye: *A 2050-re szóló területi jövőkép: mi várható?* – COR-2015-04285, elfogadva 2015. december 3-án.
([3]) Az RB 2013. július 4-i állásfoglalása: *A gazdasági és monetáris unió (GMU) elmélyítése* – COR-2013-04129-00-00-RES-TRA – RESOL-V/007.

15. üdvözli, hogy az Európai Bizottság elismeri azt a szerepet, amelyet a szociális partnerek töltenek be a gazdasági és monetáris unió továbbfejlesztésének elfogadása szempontjából. Ez vonatkozik a nemzeti reformprogramok kidolgozásában betöltött szerepükre és általánosságban a munkára és szociális szempontokra, valamint a kialakítandó „szociális jogok pillérére" helyezett erősebb hangsúlyra is. A szociális partnerekkel folytatott párbeszéd észszerű, és növelheti a tagállami támogatottságot. A jövőbe tekintve a szociális partnerek hozzájárulása a lehetséges közös projekteket illetően is fontos lehet, melyeket közös cselekvési tervüknek megfelelően valósítanak meg;

16. úgy véli, hogy a regionális különbségeket orvosolni kell a társadalmi egyenlőtlenségek kiküszöbölése, a növekedés fokozása, a munkahelyteremtés, valamint a versenyképesség és mind a GMU-n, mind az EU-n belüli kohézió növelése érdekében, továbbá felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak munkaadóként is és a vállalkozásbarát környezet megteremtésében is fontos szerep jut;

17. rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a versenyképességet helyi és regionális kezdeményezések révén növelni lehessen;

18. örömmel fogadja, hogy az euróövezeti nemzeti versenyképességi testületek létrehozásáról szóló ajánlásban (COM (2015) 601 final) foglaltak alapján ezek a testületek csak döntéstámogatást nyújthatnak, végleges javaslatokat nem terjeszthetnek elő;

Az európai szemeszter kapcsán

19. örömmel fogadja, hogy a jelenlegi jogszabályi kereten belül észszerűbbé válik és megerősödik az európai szemeszter, valamint hogy a jobb összpontosítás, a hatékonyság növelése és a felelősségvállalás egyértelműsítése végett a dokumentumokat is összehangolják, hogy meg lehessen valósítani a helyes kormányzásra vonatkozó uniós célokat;

20. elismeri, hogy az európai szemeszter a nemzeti és uniós szintű reformok végrehajtásának hasznos eszköze, mivel biztosítja, hogy az EU és tagállamai összehangolják gazdaságpolitikáikat;

21. ismételten felkéri az Európai Bizottságot és a Parlamentet, hogy vezessen be egy olyan magatartási kódexet, amely garantálja, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat strukturált módon bevonják az európai szemeszterbe azzal a szándékkal, hogy 2016 folyamán ezzel a tárgykörrel kapcsolatos konkrét javaslatot lehessen előterjeszteni, és elkötelezi magát amellett, hogy folyamatos párbeszédet folytat az Európai Bizottsággal ebben a kérdésben;

22. kiáll amellett, hogy az országjelentésekben és az országspecifikus ajánlásokban kifejezetten foglalkozni kell a regionális különbségeket érintő kérdésekkel, és módszeresen a regionális és helyi szinttől kapott információkra kell alapozni;

23. sérelmezi, hogy az európai szemeszter módosított struktúrája az euróövezet prioritásainak megvitatása kapcsán nem említi az RB-t, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai szemeszter szabályozásáról szóló dokumentumokban regionális kérdésekre is térjen ki, és ebben támaszkodjon a – többek közt a foglalkoztatásról és a szociális ügyekről készített – módszeres regionális elemzésekre;

A pénzügyi unió felé – integrált pénzügy az integrált gazdaság érdekében

24. úgy látja, hogy rövid távon a bankunió kiteljesítése a leghatékonyabb eszköz annak érdekében, hogy elejét lehessen venni a pénzügyi rendszert fenyegető válságoknak, ki lehessen törni a nemzeti bankok és a tagállamok közötti ördögi körből, valamint minimálisra lehessen csökkenteni a gazdasági sokkok káros hatásait;

25. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy csökkentsék a pénzügyi rendszerben lévő kockázatokat, tegyék rugalmasabbá az árakat, és vezessenek be nemzeti garanciarendszereket;

26. ezért úgy véli, hogy annak, hogy ki lehessen alakítani egy európai betétbiztosítási rendszert (EDIS), előfeltétele az, hogy az európai szanálási alapok és a nemzeti betétbiztosítási rendszerek már működjenek és finanszírozásban részesüljenek, és hogy tisztázzák az ezek közötti kapcsolatot, hogy az erkölcsi kockázat a lehető legkisebb legyen;

27. arra kéri az Európai Központi Bankot (EKB) és az Európai Bankhatóságot (EBH), hogy elemezzék ki a pénzügyi eszközök minőségét, és vessék alá stressztesztnek az EDIS-ben érintett pénzügyi intézeteket, hogy egyenlő feltételeket lehessen biztosítani ez utóbbiak számára;

28. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegye világossá, milyen hozzáadott értéket képvisel a tanácsadói funkciót ellátó Európai Költségvetési Tanács, amelynek titkársága az Európai Bizottság főtitkársága alá van rendelve. Különösen azt fontos megvitatni, hogy miként kerülhető el, hogy egy ilyen testület a tevékenységével szükségtelenül tovább bonyolítsa a már így is összetett makrogazdasági felügyeleti környezetet;

29. sajnálattal látja, hogy az Európai Költségvetési Tanács létrehozása előtt nem nyílt lehetőség véleménynyilvánításra. Az RB alapvetően fontosnak tartja, hogy következetesen felügyeljék a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak betartását. Ugyanakkor a javasolt szerv jelenlegi szerkezeti felépítése miatt kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy annak előnyei arányosak-e a várható bürokratikus többletteherrel. Ezenkívül az sincs tisztázva, hogy mi a jogalapja a szerv létrehozásának, és hogy az Európai Költségvetési Tanácsot milyen viszony fűzi majd a nemzeti költségvetési tanácsokhoz;

30. szeretné, hogy létrejöjjön a tőkepiaci unió, amely határokon átnyúló tőkeáramlást tesz lehetővé anélkül, hogy veszélybe sodorná a különböző régiók és országok stabilitását, valamint elősegíti, hogy a vállalatok és különösen a mikrovállalkozások és a kkv-k finanszírozási források széles köréhez férhessenek hozzá;

31. úgy véli, hogy egy koherens és jól megtervezett tőkepiaci uniónak mind a 28 tagállamra ki kellene terjednie, és elő kellene segítenie, hogy az egész EU-ban egyenlő versenyfeltételek legyenek; arra kéri továbbá a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a bankunió továbbra is maradjon hozzáférhető azon tagállamok számára, amelyek még nem vezették be az eurót;

A fiskális unió felé – a hatékony és összehangolt költségvetési politikák integrált keretrendszere

32. nyomatékosan kéri, hogy tartsák tiszteletben a stabilitási és növekedési paktumot, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden tagállamnak helyes gazdaságpolitikája és stabil államháztartása legyen, mivel ez a szükséges rövid és hosszú távú beruházásoknak egyaránt előfeltétele ([4]);

33. felhívja a tagállamok figyelmét, hogy ahhoz, hogy hozzáférhessenek a gazdaság stabilizálását szolgáló európai eszközökhöz, felelős gazdaságpolitikát kell felmutatniuk. Az eszközök felhasználásának együtt kell járnia a strukturális reformok teljes körű végrehajtásával, a figyelmet a konvergencia, az összehangolás és integráció fokozására összpontosítva. Az RB hangsúlyozza, hogy a támogatásnak semmi esetre sem szabad állandó, egyirányú tőkeáramlásokhoz vezetnie az országok között. A stabilitási alap és a többi eszköz, így a strukturálisreform-támogató program célja nem lehet a jelenlegi kohéziós politika helyettesítése;

34. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a hatos és kettes csomag közelgő kiértékelésére kellene alapozni az EU-n belüli átláthatóság javítására és az Unió legitimitásának növelésére irányuló munkát, ami a helyi és regionális szint szempontjából különösen fontos. Ezért az RB-nek „gazdaságpolitikai párbeszédet" kellene folytatnia az Európai Bizottsággal, az utóbbi intézmény és a Parlament között már folyamatban lévő párbeszéd mintájára;

35. megismétli azt a meggyőződését, hogy fiskális kapacitásra van szükség ahhoz, hogy a GMU ideiglenes sokkelnyelő mechanizmussal rendelkezhessen ([5]);

36. rámutat arra, hogy a reálgazdaságban a beruházások finanszírozásának feltételei gyökeresen megváltoztak a jelenleg is tartó gazdasági válság következtében, és hangsúlyozza, hogy a lehető legnagyobb hatékonyság elérésében és a produktív beruházások előtt álló akadályok feltárásában igen jelentős szerep jut a helyi és regionális önkormányzatoknak;

([4]) Az RB állásfoglalása az Európai Bizottság *A 2016. évi éves növekedési jelentés – A fellendülés erősítése és a konvergencia előmozdítása* című közleményéről – COR-2015-06756-00-00-RES – RESOL-VI/008, 8. pont.

([5]) Lásd az RB 2013. július 4-i, *A gazdasági és monetáris unió (GMU) elmélyítése* című állásfoglalását – COR-2013-04129-00-00-RES-TRA – RESOL-V/007.

37. megismétli, hogy szükség lenne a hosszú távú beruházások és a folyó költségek szétválasztására vonatkozó aranyszabályra, és szorgalmazza egy olyan, az európai kritériumokkal összhangban lévő keret bevezetését, amelynek segítségével meg lehet határozni a legfontosabb – a hosszú távú növekedés fenntartásához nélkülözhetetlen – szociális és infrastrukturális beruházásokat;

38. hangsúlyozza, hogy javítani kell a közberuházások minőségét, többek közt azáltal, hogy az államigazgatás minden területén alkalmazzák az OECD hatékony közberuházásokra vonatkozó iránymutatásait, és kéri, hogy vitassák meg, hogyan lehet a közszféra különböző területein a költségvetés decentralizálásával javítani a közkiadások minőségét, és ezáltal a növekedésnek kedvező költségvetési konszolidációt megvalósítani a tagállamok szubnacionális egységei közötti szolidaritás elvének veszélyeztetése nélkül;

39. ismételten arra kéri az Európai Bizottságot, hogy jelentessen meg egy fehér könyvet, amely a közkiadások számításakor alkalmazandó, uniós szintű tipológiát határoz meg a közberuházások minőségére vonatkozóan a hosszú távú hatások függvényében, valamint hogy a gazdasági és monetáris unió (GMU) államháztartásairól szóló éves jelentésekbe illesszen be egy, a közberuházások minőségéről szóló fejezetet, kitérve a szubnacionális szintre is ([6]);

Demokratikus elszámoltathatóság, legitimitás és az intézmények megerősítése

40. rámutat arra, hogy egy mélyebb szintű és ellenállóképesebb gazdasági és monetáris unió számára a kevésbé bonyolult struktúrák, a világosabb felelősségi körök és a nagyobb átláthatóság sokkal inkább kézzelfogható előnyöket jelentene, mint a már meglévő jogszabályokra rakódó újabb szabályozási rétegek. Örömmel fogadja ezért, hogy az Európai Bizottság az egyszerűsítést, az átláthatóság növelését és a felelősségi körök világosabbá tételét helyezi kilátásba;

41. valószerűbb megközelítést tart szükségesnek az olyan országokra kivetendő közigazgatási szankciók gyakorlati megvalósítását illetően, amelyek nem tartják be a közösen felállított szabályokat, és kéri, hogy vitassák meg, hogyan lehetne ezeket piaci mechanizmusokkal helyettesíteni vagy kiegészíteni;

42. hangsúlyozza, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani annak biztosítására, hogy a gazdasági irányítást minden szinten – így helyi és regionális szinten is – világos felelősségi körök jellemezzék, mivel különböző területeken, például a foglalkoztatás, az egészségügy és az oktatás területén gyakran éppen a helyi és regionális szint felel a szakpolitikák végrehajtásáért;

Záró megjegyzések

43. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be az RB-t a GMU-reformok első és második szakasza közötti átmenetről szóló fehér könyv kidolgozásába;

44. figyelmeztet arra, hogy a monetáris unió elmélyítésére irányuló munka során ügyelni kell az euróövezeten kívüli országokkal fenntartott kapcsolatokat érintő következményekre is, és rámutat arra, hogy egyértelművé kell tenni, mely javaslatok vonatkoznak az összes tagállamra, és melyek csak az euróövezetre;

45. hangsúlyozza, hogy minden olyan intézkedést, amely a GMU végrehajtásához kapcsolódik, annyira átlátható módon kell megvalósítani, hogy azok a tagállamok, amelyek még nem vezették be az eurót, ne érezzék magukat kirekesztve, és hogy el lehessen kerülni a „kétsebességű Európa" kialakulását.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([6]) *A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználása* című RB-vélemény. Előadó: Olga Zrihen (BE/PES) – COR-2015-01185, 15. pont.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Közös munkával a munkahelyekért és a növekedésért: a nemzeti fejlesztési bankok szerepe az európai beruházási terv támogatásában

(2016/C 240/02)

Előadó: Adam BANASZAK (PL/ECR), Kujávia-Pomeránia vajdaság közgyűlésének alelnöke

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: Közös munkával a munkahelyekért és a növekedésért: a nemzeti fejlesztési bankok szerepe az európai beruházási terv támogatásában

COM(2015) 361 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözli a fejlesztési bankok támogatására irányuló európai bizottsági intézkedéseket és az európai beruházási terv fontos elemének számító beruházási platformok létrehozását. Bírálja ugyanakkor, hogy bár a nemzeti fejlesztési bankok formális meghatározása alapvetően a regionális bankokat is magában foglalja, az Európai Bizottság a gyakorlatban csak a tagállami szint szerepére összpontosít, és csak nemzeti fejlesztési bankok létrehozását ösztönzi, pedig a helyi és regionális szinten működő fejlesztési bankokat is megilleti az elismerés és a figyelem a beruházási tervben;

2. emlékeztet a fejlesztési bankok vagy intézmények fogalmának az Európai Stratégiai Beruházási Alapról szóló rendeletben foglalt meghatározására, amely szerint azok: „hivatásos alapon pénzügyi tevékenységeket folytató jogi személyek, amelyek valamely tagállamtól vagy valamely központi, regionális vagy helyi szintű szervezettől megbízást kapnak arra, hogy fejlesztési tevékenységeket végezzenek”;

3. úgy véli, hogy a különféle modellek alapján kialakított fejlesztési bankok fontos szerepet játszanak a gazdasági és pénzügyi válság következményeinek kezelésében, különösen, ha a helyi és regionális szintű közberuházások csökkentéséről van szó, amire a Régiók Európai Bizottsága és az OECD közelmúltbeli közös jelentése is felhívta a figyelmet;

4. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az önkormányzatok számára alapvetően fontos intézmények támogatását néhány országban (például Franciaországban és Lengyelországban) országos lefedettségű bankok vállalják, amelyeknek esetenként (például a skandináv országokban és Hollandiában) az önkormányzatok is társtulajdonosai. A nemzeti fejlesztési bankok mellett azonban olyan regionális fejlesztési bankok is működnek, amelyek (teljes mértékben vagy részben) az adott tartomány tulajdonában vannak, és az adott tartományra irányuló fejlesztési feladatokat végeznek (ilyen például a német modell). Kialakításukat tekintve a fejlesztési bankok – az adott ország vagy régió történelmi tapasztalataitól és gazdasági körülményeitől függően – igen különbözőek;

5. utal arra, hogy a fejlesztési intézmények nem mindig bankok. Van olyan ország, amelyben ügynökség, befektetési társaság vagy beruházási alap formájában, gyakran kockázati tőkével működnek – és az ilyen típusú, nem banki intézmények is fontos szerepet tölthetnének be az európai beruházási tervben;

6. felhívja a figyelmet arra, hogy helyi és regionális szinten még nem minden tagállamban és régióban állnak rendelkezésre finanszírozási eszközök, vagy nem tudják optimálisan felhasználni a meglévő eszközöket és tapasztalatokat, a magánszektor szerepvállalása pedig gyakran csak a megbízások teljesítésére korlátozódik – emiatt még nagyobb az igény olyan helyi pénzügyi intézményekre, amelyek támogatják a fejlesztést;

7. kiemeli, hogy fejlesztési bankokat többféleképpen is létre lehet hozni, ahogy a már létezők is más-más múltra tekinthetnek vissza: egyes esetekben rögtön független intézményként jöttek létre, máskor állami bankok különböző részlegeiből fejlődtek ki;

8. úgy véli, hogy fejlesztési bankok mint gazdaság-, strukturális és szociálpolitikai eszközök létrehozására és működtetésére többek között azért van szükség, hogy segítségükkel orvosolhassuk a strukturális problémákat, illetve a (többek között regionális) piacok hiányosságait. Az RB tudatában van ugyanakkor annak, hogy nehéz egyértelműen meghatározni és értékelni a piaci hiányosságokat, ezért a „piaci hiányosságok" fogalmának hosszú távú, széles körű értelmezését szorgalmazza;

9. felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, mennyire fontos, hogy az önkormányzatoknak nagyobb befolyásuk legyen a helyi szintű érdekeket szolgáló finanszírozási megoldások kiválasztására. Az önkormányzatok álláspontjának figyelmen kívül hagyása gyakran oda vezet, hogy olyan beruházások kapnak támogatást, amelyek nincsenek összhangban a regionális operatív programokkal és a helyi stratégiákkal;

10. felhívja a figyelmet arra, hogy az egyes nemzeti támogatási rendszerek fejlettségi szintjét tekintve jelentősek az aránytalanságok, így azokban az országokban és régiókban, ahol kevésbé jellemző az ilyen típusú banki tevékenység, rendszerszintű hiányosságok mutatkoznak. Ennek következtében előfordulhat, hogy a helyi önkormányzatok és vállalkozások nem mindig kapnak elegendő támogatást a nemzeti fejlesztési bankoktól, amelyeknek erősebben decentralizálniuk kellene szolgáltatási kínálatukat;

11. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a fejlesztési támogatás központosított modelljei, melyek kizárólag egy nemzeti szintű bankra és annak helyi, nem autonóm fiókjaira támaszkodnak, nem mindig felelnek meg maradéktalanul a helyi közösségek szükségleteinek – különösen a gyengén fejlett régiókban és ott, ahol az önkormányzatok csak igen korlátozott mértékben tudnak befolyást gyakorolni a nemzeti fejlesztési bankra;

12. osztja azt a nézetet, hogy ha az önkormányzatok választják ki a fejlesztési bankrendszer kiépítésének modelljét, akkor az egyes szinteken a következő átfogó célokat és fő kritériumokat kell szem előtt tartani a hatékonyság értékeléséhez: a piaci hiányosságok orvoslása, a munkahelyek számának tartós növelése, a helyi közösségek érdekeinek figyelembevétele és így az állami gazdaságfejlesztési célok követése;

13. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az újonnan létrehozott fejlesztési bankok és az általuk kínált új pénzügyi termékek kötelező előzetes értékelésére vonatkozó európai bizottsági javaslat jelentősen gyengítheti az ilyen bankok műveleti képességét, sőt megnehezítheti létrehozásukat nemzeti és regionális szinten egyaránt. Az ilyen elemzések elvárásaival összefüggésben azt is érdemes megjegyezni, hogy a kevésbé fejlett régiókban gyakran nehéz lesz kimutatni a piaci hiányosságokat, mivel – a fejlettebb területekhez képest – az egész régió társadalmi-gazdasági helyzete piaci hiányosságokra utalhat;

14. reméli, hogy a Régiók Bizottsága és az Európai Beruházási Bank között szorosabb együttműködés alakul ki; az állami fejlesztési bankok kiegészítő jellegű, a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartó hálózatának létrehozása mellett érvel, amely hozzájárul különféle gazdasági és társadalmi szinergiák megteremtéséhez; üdvözölné, ha ez a rendszer a régióközi és nemzetközi tapasztalatcsere és tudástranszfer fórumaként működne, egyúttal alkalmas eszköz lenne arra, hogy elkerüljük a túlságosan központosított eljárások kockázatát;

Javaslatok

15. kéri, hogy azon régiók esetében, amelyek még nem rendelkeznek saját fejlesztési eszköztárral, jelentősen növeljék a helyi önkormányzatok szerepét a fejlesztési bankrendszer kialakításában, működtetésében, illetve hatásainak értékelésében. Ezt vagy úgy lehet elérni, hogy a helyi és regionális önkormányzatok több beleszólást kapnak a nemzeti fejlesztési bankok stratégiai irányításába és vezetésébe, vagy pedig úgy, hogy a nemzeti fejlesztési bankokat regionális (helyi) fejlesztési bankok létrehozása révén egészítik ki, melyek szorosan együttműködnek a nemzeti bankokkal;

16. úgy véli, hogy a regionális szintű fejlesztési bankrendszer konkrét kiépítési módjának megválasztását – tehát annak a kérdésnek a megválaszolását, hogy elegendő-e a nemzeti fejlesztési bank dominanciájára épülő modell, vagy jobban működne egy decentralizált modell, amelyben nagyobb szerepet kapnak a helyi és regionális pénzintézmények vagy fejlesztési bankok – az adott tagállam jogrendszerétől függően vagy a regionális/helyi önkormányzatokra kell hagyni – a központi kormányzattal folytatandó konzultációt követően –, vagy pedig a nemzeti szervekre;

17. úgy véli, hogy mielőtt új intézmények létrehozásáról döntenénk, mélyrehatóan elemezni kell az új intézményi struktúrák létrehozásának célszerűségét. Így elkerülhetjük a felesleges bürokráciát és az eszközök pazarlását;

18. fontosnak tartja, hogy amennyiben az Európai Bizottság és az EBB egy keretrendszer kidolgozását fontolgatja az új regionális fejlesztési bankok létrehozásának támogatására, vegyék figyelembe az egyes országok és régiók sajátosságait, és a szóban forgó területen leginkább bevált gyakorlatokat és fejlesztési struktúrákat, valamint az utóbbi időszakban létrehozott bankok tapasztalatait is. A gyengébben fejlett régiókban alighanem a legjobb intézményi megoldásokat célszerű alkalmazni, a helyi sajátosságok figyelembevételével;

19. felhívja a figyelmet arra, hogy a már létező és újonnan létrehozott regionális fejlesztési bankok hatékonyságának utólagos értékelését hosszú távú (10-15 éves) eljárásnak kell tekinteni, mivel a finanszírozott beruházásoknál általában többéves projektekről van szó;

20. megjegyzi, hogy együttműködési keretet kell létrehozni az újonnan létrehozott európai hosszú távú befektetési alapok (EHTBA) és a regionális fejlesztési bankok vagy más helyi pénzügyi intézmények között. Fontos hogy ezek kiegészítsék egymást, és ne jelentsenek konkurenciát egymás számára a helyi és regionális szintű beruházások hosszú távú finanszírozásában;

21. támogatja azt az elképzelést, hogy ösztönözzék a beruházási platformok mint az európai beruházási terv megvalósítását segítő eszközök létrehozását. Ezzel kapcsolatban fontosnak tartja ugyanakkor, hogy a beruházási platformokhoz nyújtott állami, nemzeti, helyi és regionális hozzájárulásokat ne számítsák bele a Stabilitási és Növekedési Paktum keretébe;

22. kiemeli, hogy az Európai Bizottságnak és az Európai Beruházási Banknak pontosítania kell, milyen szerepet kapnak a regionális fejlesztési bankok és más finanszírozási intézmények az alakuló beruházási platformok mint az európai beruházási terv megvalósítását segítő eszközök rendszerében. A regionális fejlesztési bankoknak – ágazati, de mindenekelőtt földrajzi alapon szerveződő platformokra támaszkodva – együtt kellene működniük az Európai Stratégiai Beruházási Alappal;

23. úgy véli, hogy pontosabban meg kellene határozni és ki kellene bővíteni azokat az elveket, amelyek mentén a regionális és helyi fejlesztési bankok és más finanszírozási intézmények együttműködnek az Európai Beruházási Tanácsadó Platformmal. Különösen fontos, hogy az Európai Beruházási Tanácsadó Platform támogassa a helyi önkormányzatokat és fejlesztési bankokat a projektek előkészítésében, tanácsot adjon a pénzügyi konstrukciók terén, és ösztönözze a tudástranszfert. Emellett lehetővé kell tenni számára, hogy ne csak nemzeti bankokkal, hanem regionális bankokkal is kössön partnerségi megállapodásokat.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Konkrét lépések az uniós városfejlesztési menetrend végrehajtására

(2016/C 240/03)

Előadó: Hella DUNGER-LÖPER (DE/PES), Berlin tartomány szövetségi és európai ügyekért felelős államtitkára

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezetés

1. A városfejlesztési menetrend nagy jelentőségű európai projekt, melynek keretében olyan új munkamódszert dolgoznak ki, amely működési keretet és hatékony eszközöket alakít ki, és így koherenciát teremt a városokat és az ezeket körülvevő funkcionális területeket érintő valamennyi szakpolitikai terület között. Mivel az uniós ágazati szakpolitikák körülbelül kétharmada hatást gyakorol Európa városi területeire, a városokat jobban be kellene vonni e politikák megtervezésébe és végrehajtásába. A cél a városi életminőség javítása és egy olyan új városirányítási módszer kidolgozása, amely gyakorlati és konkrét megközelítésmódra építve, illetve a különböző szintek között koordinálva fogalmaz és valósít meg célokat, tiszteletben tartva a szubszidiaritás és az arányosság elvét. Ez az új városi szemléletmód óriási lehetőségeket tartogat magában: a helyi polgárok számára kézzelfogható valósággá teheti a társadalmi és demográfiai kihívások megválaszolásával kapcsolatos európai többletértéket, valamint a minőségi jogalkotásra vonatkozó európai bizottsági programhoz szorosan kapcsolódva javíthatja az európai szakpolitikák minőségét azzal, hogy kölcsönös módon illeszkedik a nemzeti, regionális és helyi stratégiákhoz, és ezáltal messze túlmutat a különböző együttműködések jelenlegi keretein. Az RB hangsúlyozza, hogy a városfejlesztési menetrendnek egy átfogóbb területi szintű koncepció részét kell képeznie, amely a városi és a vidéki térségekre egyaránt vonatkozik ([1]).

Emellett komoly mértékben hozzájárulhat az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében megfogalmazott céloknak, azok közül is különösen a gazdasági, társadalmi és területi kohézió céljának, valamint az Európa 2020 stratégia céljainak a megvalósításához ([2]).

Az alulról építkező megközelítés és a többszintű kormányzás keretében a folyamat sikerének záloga az alábbi három alapvető kritérium:

— átláthatóság,

— részvétel,

— kötelező érvény.

2. Az RB emlékeztet mindazokra az 1989 és a városi kísérleti projektek elindítása óta tett erőfeszítésekre, amelyek a városoknak az európai szintű politikaalkotás folyamatába való hangsúlyosabb bevonására, valamint egy uniós városfejlesztési menetrend előkészítésére irányultak:

— ennek kapcsán külön utal „A városok integrált megközelítése felé az Európai Unióban” című 2014-es RB-vélemény hozzájárulására ([3]),

([1]) Az RB véleménye: *Területi jövőkép: mi várható?* – CdR 4285/2015.
([2]) „Az integrált uniós városfejlesztési menetrendben rejlő növekedési potenciál” című RB-tanulmány – zárójelentés, 2016. január 8.
([3]) HL C 271., 2014.8.19., 11. o.

— hangsúlyozza azt a szerepet, amelyet az Európai Parlament játszott abban, hogy a városi szempontokat beépítsék a strukturális és beruházási alapokra vonatkozó általános rendeletbe, valamint abban, hogy az uniós politikák városi vetületéről szóló, 2015. szeptember 9-i európai parlamenti állásfoglalással fontos impulzusokkal szolgáljanak egy városfejlesztési menetrend kialakításához,

— elismerését fejezi ki, amiért az Európai Bizottság rendszeres programokkal felhívta a figyelmet a városok szerepére, és a 2014. július 18. és szeptember 26. között a városfejlesztési menetrendről tartott konzultációs folyamat révén még jobban tudatosította az emberekben ezt a szerepet,

— utal a lett tanácsi elnökség idején született rigai nyilatkozatra, amelyben ismét megerősítették a városi dimenzió Tanács általi elismerését,

— külön méltányolja, hogy a holland tanácsi elnökség erős lendületet adott a folyamatnak azzal, hogy tanácsi programjának egyik kiemelt témájává tette a városfejlesztési menetrendet – mindenekelőtt az Amszterdami Paktum előkészítésével, amely kötelezővé kívánja tenni a városfejlesztési menetrend végrehajtását. Ezzel megalapozta azt, hogy a szándéknyilatkozatokat követően most már konkrét lépésekre is sor kerüljön, és végre megkezdődhessen az Európai Unióban a városfejlesztési menetrend végrehajtása,

— kiemeli annak jelentőségét, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a lehető legszorosabban részt vegyenek az európai politikák, jogszabályok és támogatási programok kidolgozásában és hatékony végrehajtásában.

A városfejlesztési menetrendben megfogalmazott alapvető szempontok

3. A városok jelentősége. Európában is megfigyelhető az a világszintű tendencia, hogy a lakosság egyre inkább városokba koncentrálódik: Európa olyan kontinens, ahol mára a lakosságnak mintegy 70 %-a városokban vagy városi agglomerációkban él. Ezek a területek a gazdasági fejlődés – a GDP több mint 75 %-a itt keletkezik –, a társadalmi befogadás és a fenntartható fejlődés motorjai. A városokra azonban az is jellemző, hogy közvetlenül jelen vannak egymás mellett a különböző társadalmi ellentétek: a szegénység és a gazdagság, a foglalkoztatási potenciál és a hosszú távú munkanélküliség, a munkaerőpiaci kereslet és a munkaerőhiány, az oktatási és képzési rendszer jelentős különbségei és a sajátos környezeti problémák – csak hogy néhány példát említsünk. Emellett a városoknak egyfajta „integrációs katalizátorként" a jelenlegi menekülthullámmal és az EU-n belüli migrációval kapcsolatos kihívások megoldásában egyaránt nagyon komoly szerepük lesz. Az Európai Unió egyetlen politikája sem lenne életképes a városi dimenzió figyelembevétele nélkül.

4. Integrált és multidiszciplináris megközelítések. Már a 2007-es Lipcsei Charta kiemelte, hogy a városokban csak az integrált megközelítések lehetnek sikeresek, és hogy a városok sokrétű problémáinak megoldásában a kulcsszerep a többszintű irányításé. Az államigazgatásban a szűklátókörű, a tágabb együttműködést nem ismerő gondolkodás (silo mentality) megszüntetése, azaz a saját felelősségi körön túllépni képes problémamegoldás, a hagyományos hierarchiákon túllépő együttműködés és a különböző érintettek bevonása – a helyi és regionális szintű területi egységek közötti különbségek figyelembevételével – jelentik a sikeres módszereket. Olyan irányvonalak rajzolódnak tehát ki, amelyek szorosan kapcsolódnak a minőségi jogalkotással, a jobb finanszírozással és a hatékonyabb koordinációval összefüggő európai bizottsági elképzelésekhez. Az integrált megközelítésekhez azonban minden szinten, illetve minden szinten túl nagyfokú koordinációra és együttműködésre van szükség – gondolva itt a helyi, a regionális, a nemzeti és az európai szintre egyaránt.

5. A város és a vidék mint egymást kiegészítő funkcionális térségek. A városfejlesztési menetrenddel kapcsolatos vitákban rendszeresen felmerül az az aggály, hogy ha nagyobb hangsúlyt helyezünk a városi szempontokra, akkor az a vidéki területek támogatásának rovására megy. Az RB azonban hangsúlyozza a városi és a vidéki területek közötti kapcsolatok fontosságát, és elismeri a vidéki területek szerepét, amelyek szintén hozzájárulnak a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez. Márpedig az uniós politikáknak nem lenne szabad versengést ösztönözniük e két szempont között, mivel azok földrajzi, közigazgatási, illetve funkcionális és tematikus szakpolitikai szempontból is egymáshoz kapcsolódnak. Ezért a két dimenzió kiegészítő jellegére kell helyezni a hangsúlyt, és ezáltal új irányítási formákat is ki kell próbálni és lehetővé kell tenni közöttük, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és digitális technológiák fejlesztése révén. Csak erős városokkal és vidékkel lehet elérni a legfőbb célt, azaz egy természeti szempontból, gazdaságilag és szociálisan is erős Európa megteremtését és a megerősített területi kohéziót. Egy európai várospolitika látókörébe minden város és az azokat körülvevő funkcionális térségek is beletartoznak: nemcsak fő- és nagyvárosok, hanem olyan kis- és közepes városok is, amelyek fontosak az adott térségben.

6. Az uniós városfejlesztési menetrendtől iránymutatás is várható arra vonatkozóan, hogy az EU milyen álláspontot képviseljen a Habitat III konferencián, amelyre 2016. október 17–20. között, Quitóban kerül sor. Ezenkívül, tekintettel arra, hogy az EU erősebb globális szereplővé kíván válni, és mivel javítani kell az EU külső és belső politikái közötti összhangot, fontos lenne, hogy az EU erősítse és ösztönözze a nemzetközi együttműködést és a városi hatóságok közötti információcserét.

7. A városfejlesztési menetrend sikeres végrehajtásához szükség van a városi és regionális kormányzás integrált megközelítésére is, amely magában foglalja intézményi és adminisztratív kereteket is.

8. Ahhoz, hogy az uniós városfejlesztési menetrend megfeleljen a szubszidiaritás elvének, és biztosítsa a helyi és regionális önkormányzatok alulról építkező részvételét, nélkülözhetetlen a helyi és regionális választott testületek, valamint reprezentatív nemzeti és európai szervezeteik bevonása a döntéshozatali folyamatokba. Saját intézményi szerepüket tiszteletben tartva felelős módon részt kell venniük az operatív programok meghatározásában, illetve a kohéziós politika végrehajtásában és értékelésében.

Keret a városfejlesztési menetrendet szolgáló konkrét lépések megtételéhez: az Amszterdami Paktum

9. Az Európai Bizottság és a holland elnökség, számos érdekeltet bevonva, megkezdte az Amszterdami Paktum előkészítését. A cél, hogy tizenkét tematikus partnerség keretében három év alatt cselekvési terveket dolgozzanak ki és hajtsanak végre olyan integrált szakpolitikákhoz, amelyek kiemelt városi problémakörökkel foglalkoznak.

A cél az, hogy e partnerségek az uniós városfejlesztési menetrend kulcsfontosságú megvalósítási eszközeiként működjenek. Nagyszámú ágazati politikát fognak majd össze, amelyek hatást gyakorolnak az EU városi területeire. A partnerségek és az uniós városfejlesztési menetrenddel foglalkozó testület – amely a folyamatot figyelemmel kíséri – sikeréhez az is nagyon fontos, hogy szorosan együttműködjenek a városi, helyi és regionális önkormányzatokkal, a tagállamokkal, az uniós intézményekkel (köztük a Régiók Európai Bizottságával) és az érintett helyi érdekelt felekkel.

Az RB amellett foglal állást, hogy korlátozott számú, fontos szakpolitikai területet állítsanak a középpontba, ami lehetővé tenné, hogy kézzelfogható eredmények szülessenek, és kiderüljön az uniós városfejlesztési menetrend hozzáadott értéke. Tizenkét fő témakört határoztak meg, de ez nem jelenti azt, hogy a listát adott esetben ne lehetne tovább bővíteni. Azokhoz a további témakörökhöz, amelyekhez integrált politikai megközelítésekre van szükség – ilyen például a kulturális és az idegenforgalmi dimenzió, a részvétel új, inkluzív formái, az innováció és az „intelligens városok” figyelembevétele a városfejlesztésben – szintén partnerségeket kellene kialakítani. A fő témakörök átfogó felülvizsgálatára azonban majd csak akkor nyílik mód, ha már létrehozták a partnerségeket, hiszen majd csak akkor látszik, hogy az Európai Unióban gyökeret vertek-e, és ha igen, mennyire mélyen ágyazódtak be az olyan fontos témák, mint az ifjúsági munkanélküliség. Az RB üdvözli, hogy négy kísérleti partnerség („Levegőminőség”, „Lakásépítés”, „Városi szegénység” és „Migráció és a menekültek integrációja”) már megkezdte munkáját. A partnerségek további munkájához nagyon fontos, hogy már a folyamat kezdetétől fogva szigorú kötelező jelleget írjanak elő, például úgy, hogy félévente jelentést kell tenni az Európai Bizottságnak, a Parlamentnek, a Tanácsnak és az RB-nek. Az RB arra is rámutat, hogy a tematikus partnerségek hozzájárulást nyújthatnak jövőbeli uniós jogszabályok kidolgozásához, illetve a jelenlegiek felülvizsgálatához. A várhatóan 15 partnerre kiterjedő tematikus partnerségekben való részvétel finanszírozásával kapcsolatban, valamint tekintettel arra, hogy Hollandia már elkülönített 50 000 eurót az egyes partnerségek támogatására, az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, lehetséges-e a technikai támogatás finanszírozása annak megkönnyítése érdekében, hogy az érdeklődő helyi önkormányzatok partnerek lehessenek.

10. Az Amszterdami Paktum vagy más európai programok (például az URBACT) keretében létrejövő városfejlesztési cselekvési tervek kidolgozása és finanszírozása a következő programozási időszakban operatív programok tárgyát képezheti.

11. Emellett az is fontos, hogy az Európai Bizottság határozott és kötelező érvényű koordinációs szerepet töltsön be. Ennek része, hogy az első alelnököt az uniós városfejlesztési menetrend koordinátorává nevezik ki, aki így szerepéből adódóan garantálná, hogy a városfejlesztési menetrend szorosan kapcsolódjon a minőségi jogalkotás menetrendjéhez. Ez a fajta koordináció megszüntetné azt az egyébként az egyes főigazgatóságok saját szakmai nézőpontjából adódó jelenséget, hogy a városok témakörét szétaprózottan kezelik. Így az „intelligens városok" és a vidéki térségek esetében az „intelligens régiók" nem csupán technológiai szempontból lennének intelligensek, hanem szociálisan is. Az uniós városfejlesztési menetrenden belül integrált politikára van szükség, amelynek keretében egyszerűsítik az intelligens városokat és az intelligens szakosodási stratégiákat (RIS3). Holisztikus megközelítésről van tehát szó, amely éppen a jelenlegi menekülthullámmal és az abból adódó integrációs követelményekkel összefüggő kihívások kapcsán nélkülözhetetlen. Fontos elem emellett, hogy a városfejlesztési menetrendet felveszik az Európai Bizottság évente közzéteendő munkaprogramjába. Ez is azt szolgálja, hogy a folyamat átlátható és kötelező érvényű legyen.

12. Az RB hangsúlyozza, hogy további előrehaladást kell elérni annak érdekében, hogy jobban bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat – beleértve a városi és regionális hálózatokat és egyéb érdekelt feleket is – az olyan uniós szakpolitikák kidolgozásának előkészítésébe és értékelésébe, amelyek érintik és/vagy középpontba állítják a városi területekért felelős hatóságokat.

13. A hatásvizsgálat kibővítése a városi dimenzió szempontjával. Az RB és az Európai Bizottság kezdeményezésére elindult egy területi hatásvizsgálatra irányuló kísérleti projekt az épületek energiahatékonyságának témakörében. Ez a projekt bebizonyította, hogy rendelkezésre állnak alkalmas eszközök arra, hogy a hatásvizsgálatot ki lehessen bővíteni a területi dimenzió vizsgálatával is. A kísérleti projekt azt is megmutatta, hogy a városok és régiók szeretnének, készek és képesek is aktívan részt venni megfelelő intézkedésekben, és ezekhez a szükséges inputot megadni.

14. Meg kell valósítani a tudásmegosztást és a városok közti együttműködést a szakismeretek, illetve a bevált gyakorlatok városok és helyi önkormányzatok közti cseréjének az előmozdítása céljából, csökkentve az adminisztratív terheket, amennyire csak lehet. A városfejlesztési kérdésekkel kapcsolatos adatgyűjtést csak kivételes esetekben és a feltétlenül szükségesre korlátozva kellene fontolóra venni.

15. Az RB továbbra is szorgalmazza, hogy alaposan vizsgálják meg, miként lehetne javítani a városok és funkcionális területeik támogatásán. Az alábbiak jöhetnének szóba:

— Fokozott információcsere uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten a városok rendelkezésére álló támogatási forrásokhoz és egyéb eszközökhöz való hozzáférés koordinálásával kapcsolatban.

— A tagállamok bátorítása a kohéziós politikán belül a városi dimenzióhoz rendelkezésre álló eszközöknek, például az integrált területi beruházások eszközének fokozott alkalmazására. Fontos, hogy ezek az eszközök jellegükben a fenntartható városfejlesztési stratégiákra hasonlítsanak, olyan intézkedéseket határozva meg, melyek a városok teljes funkcionális területét érintő problémák megoldását szolgálják. Ehhez elengedhetetlen a szóban forgó területet képviselő összes partner együttműködése. A 2020 utáni programtervezési időszak előkészítéseként, tágabb összefüggésben, valamint a strukturális alapokon túllépve is fontolóra lehetne venni azzal kapcsolatos lehetőségeket, hogy kifejlesszenek egy olyan speciális uniós támogatási rendszert az integrált városfejlesztéshez, amely elősegíti a különböző uniós programok jobb összekapcsolását is.

— A városi hatóságok bevonása kísérleti jellegű módszerek, mint például az innovatív városi intézkedések kialakításába, végrehajtásába és tesztelésébe.

— A városokban és az azokhoz tartozó agglomerációs területeken hangsúlyosabban meg kell jeleníteni, hogy az uniós támogatások milyen európai többletértéket jelentenek. Ehhez pedig, integrált megközelítésre építve, a bevált gyakorlatok és egy – az uniós támogatáskezelés és -végrehajtás szempontjából is – eredményorientált, a városokat és az azokat övező funkcionális területeket célzó támogatáspolitika előtérbe helyezésére van szükség.

— A rugalmasság megőrzése a városoknak és az agglomerációs területeknek járó támogatások terén, hogy reagálni lehessen a váratlanul felmerülő problémákra és igényekre.

— Az Európai Beruházási Banknál létrehozott Európai Beruházási Tanácsadó Platform igénybevétele, hogy a városok esetében is rendszeresen élni lehessen az EBB-nél elérhető pénzügyi eszközökkel.

— Jobban össze kell kötni egymással a városoknak járó uniós támogatásokat, illetve a magántőke részvételét, a pénzalapok megpályázását és a pénzügyi eszközök felhasználását. A városi projektek finanszírozásának innovatívnak kellene lennie, és lehetőséget kellene biztosítani teljesen új módszerek kipróbálására is. Társfinanszírozásként el kellene fogadni a magántőke részvételét is.

— A városok észrevételeinek, illetve információinak összegyűjtése az esb-alapok egyszerűsítéséhez.

— A városokat a folyamat lehető legkorábbi szakaszában be kellene vonni az európai strukturális és beruházási alapok felülvizsgálatába.

— A városi intézkedések értékelési kritériumait felül kell vizsgálni és meg kell újítani, nemcsak az egyes konkrét tevékenységek és projektek eredményességét illetően, hanem a fenti politikák által a területi átalakulások minőségére gyakorolt valódi hatás hatékony mérésére szolgáló kritériumokat tekintve is.

— Tovább kellene fejleszteni az olyan „puha" ösztönzőket, mint az Európa Zöld Fővárosa díj.

16. Mivel gazdaságpolitikai koordinációs eszközként egyre nagyobb szerepet tölt be az európai szemeszter, az RB azt kéri, hogy ez utóbbi keretében megfelelően vegyék figyelembe a városi és vidéki szempontokat is. Ezt úgy lehetne elérni, ha a tagállamok idejében bevonnák a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti reformprogramok évenkénti kidolgozásába. Ebben fontos szerepet tölthetnének be az Európai Bizottságnak az európai szemeszterrel foglalkozó, az egyes tagállamokban kinevezett megbízottjai.

17. Az RB hangsúlyozza továbbá a városi hálózatok dinamikáját és arra való képességét, hogy hozzájáruljanak az európai uniós szakpolitikai célkitűzések eléréséhez. A Polgármesterek Szövetségével kapcsolatban – amely több mint 6 000 olyan helyi és regionális önkormányzatot fog össze, amelyek elkötelezték magukat arra, hogy az Európa 2020 stratégiában szereplő éghajlati célokon felül még tovább csökkentik a szén-dioxid-kibocsátást – az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg a Polgármesterek Szövetsége szerepét, hogy az 2020 után is folytathassa tevékenységét, és elősegíthesse, hogy megvalósuljanak a városoknak és a régióknak az éghajlatváltozás elleni küzdelem terén egy tágabb uniós keretben tett konkrét vállalásai ([4]).

18. Az Amszterdami Paktummal el kellene érni, hogy kötelező érvényű megállapodás szülessen a városfejlesztési menetrend végrehajtásának folyamatáról. Haladéktalanul el kell indítani azt a nyolc partnerséget, amelyik még nem kezdte meg munkáját. Ezt követően minél előbb felül kellene vizsgálni a tematikus listát, hogy fel lehessen mérni, hogy a partnerségek az alapvető elemeikben valóban jól leképezik-e a tényleges városi viszonyokat. Az RB üdvözli a holland elnökség által az Amszterdami Paktum tervezetének mellékletében előterjesztett javaslatot, amely szerint minden tematikus partnerség keretében foglalkozni kellene az olyan ágazatközi területekkel, mint például a városi kormányzás, a közigazgatási határokon átnyúló kormányzás – ideértve a város és vidék közötti, illetve a határokon átnyúló együttműködést – vagy az általános érdekű közszolgáltatások nyújtása. Ez utóbbi szempont esetében biztosítani kell, hogy az uniós városfejlesztési menetrend az EUMSZ 14. cikkének és 26. jegyzőkönyvének megfelelően tiszteletben tartsa a helyi és regionális önkormányzást, valamint az ahhoz kapcsolódó mérlegelési jogköröket az uniós elsődleges jog értelmében, valamint hogy az általános érdekű települési közszolgáltatásokat is beépítse témái közé.

19. Az Amszterdami Paktumban előirányzott testületeken és jelentéstételi kötelezettségen felül elő kellene írni, hogy rendszeresen be kelljen számolni az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az RB-nek. Ezzel az a cél, hogy olyan átlátható és egyben széleskörűen nyitott eljárást biztosítsunk, melynek keretében nem csupán a közvetlenül érintettek, hanem az eljárás iránt érdeklődő nagy nyilvánosság is nyomon követheti a folyamatot ([5]).

([4]) ***Lásd az RB „A Polgármesterek Szövetségének jövője" c., 2015. december 4-i véleményét,*** HL C 51., 2016.2.10., 43. o.

([5]) A vélemény előkészítéseként az előadó végzett egy nem reprezentatív felmérést az uniós városfejlesztési menetrendről és az Amszterdami Paktum előkészítéséről. Ebből olyan eredmények is születtek, melyeket fel lehetne használni a későbbi munka során. Többek között az alábbi következtetéseket lehet megfogalmazni:
Úgy tűnik, hogy a városfejlesztési menetrend folyamatát – már ha egyáltalán – csak a nagyvárosok követik nyomon, csak ők tudnak foglalkozni a témával.
A széles körű részvétel és az átláthatóság hiánya észlelhető. Csaknem mindenki számára ismertek a kommunikációs csatornák, azonban sokan hiányolják, hogy nincs közvetlen kapcsolat, illetve hogy konkrét témák és kérdések esetén nem kapnak segítséget. Konzultáció helyett inkább együttműködésre lenne szükség.
A partnerségek tizenkét témakörét egyáltalán nem ismerik egyformán és nem tartják átfogónak – ajánlatos lenne felülvizsgálni, tartalmilag kibontani, kibővíteni és/vagy kiigazítani őket.

20. Ahhoz, hogy a jövőbeli tanácsi elnökségek során biztosítani lehessen a menetrend kötelező érvényét, az kell, hogy az Amszterdami Paktumot – miután elfogadták a városfejlesztési miniszterek 2016. május 30-i informális ülésén – beépítsék az Általános Ügyek Tanácsának 2016. júniusi következtetéseibe. Emellett fel kellene kérni a jövőbeli tanácsi elnökségeket, hogy a városfejlesztési menetrendet vegyék fel munkaprogramjaikba.

A szlovák elnökség alatt, 2016 végéig el kellene készíteni a partnerségek megvalósításának állásáról szóló első jelentéseket.

21. Ahhoz, hogy kötelező legyen az ezzel kapcsolatos további politikaalkotás, illetve hogy egy városfejlesztési menetrend szellemében biztosítva legyen a folytonosság, ki kellene adni egy fehér könyvet, amely egyrészt kiértékeli és összegzi a partnerségek eredményeit, másrészt leírja, hogy melyek a jobb irányítás elemei, és ezeket átültethetővé is teszi. Ezzel biztosítható a kötelező érvény és a nagyobb átláthatóság. A fehér könyvet azonban nem majd csak a partnerségek hároméves működési idejét követően kellene kidolgozni, hanem egy félidei értékelést követően már 2017-ben össze kellene foglalni és rendszerezni kellene az addig szerzett tapasztalatokat, és fel kellene használni őket az európai strukturális és beruházási alapok 2021-től kezdődő jövőbeli támogatási időszakának előkészítéséhez és az Európa 2020 stratégiát követő új stratégiához.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Uniós környezetvédelmi jogszabályok: a jelentéstétel és a szabályoknak való megfelelés javítása

(2016/C 240/04)

Előadó: Andres JAADLA (EE/ALDE), Rakvere városi önkormányzatának tagja (Rakvere linnavolikogu liige)

Referenciaszöveg: Az Európai Bizottság alelnökének 2015. szeptember 2-i levele

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A. **Általános megjegyzések**

1. üdvözli az Európai Bizottságnak a környezetvédelmi jelentéstétel és az uniós környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés javításával kapcsolatos kérdésekre vonatkozó előretekintő vélemény iránti kérelmét. Az Európai Bizottság minőségi jogalkotási programja mindkét kérdést kiemelte ([1]);

2. célja az előretekintő véleménnyel az, hogy hozzájáruljon a „Környezetvédelmi szakpolitikai nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségek észszerűsítésére irányuló célravezetőségi vizsgálat" elnevezésű európai bizottsági REFIT kezdeményezéshez, valamint az uniós környezetvédelmi jogszabályok megfelelőbb végrehajtásának javításáról szóló korábbi RB-s ajánlások nyomon követéséhez ([2]);

3. hangsúlyozza, hogy a nemzeti – ezen belül is igen gyakran a regionális és helyi szintű – hatóságokra hárul az uniós jogszabályok hatékony végrehajtásának és érvényesítésének biztosítása, amint azt az Európai Parlament is elismerte ([3]);

4. kiemeli, hogy a magas szintű környezetvédelem az Európai Unió egyik alapvető célkitűzése, továbbá megismétli a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos aggályait;

5. hangsúlyozza, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok körültekintő végrehajtása számos előnnyel jár: a környezet számára, a gazdaság számára (hiszen tisztességes versenyfeltételek jönnek létre, jogbiztonságot teremtenek a vállalatok számára, illetve ösztönzik az innovációt), valamint – és ez a legfontosabb – abból a szempontból is, hogy javulnak az emberek életfeltételei és jobb lesz egészségi állapotuk is. Ezzel kapcsolatban azt is hangsúlyozza, hogy amennyiben nem teljes körűen vagy esetleg hibásan hajtják végre ezeket a jogszabályokat, akkor az becslések szerint mintegy 50 milliárd eurós költséget okoz évente;

6. tudomásul veszi az Európai Parlament azzal kapcsolatos aggályait, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásához kapcsolódó szükségtelen adminisztratív költségek jelentős része a számos tagállamban, illetve azok regionális és helyi önkormányzatainál folytatott nem megfelelő vagy nem hatékony hatósági és vállalati adminisztrációs gyakorlatok eredménye ([4]). Ezért fontos, hogy a nemzeti jogszabályok keretében a helyi és regionális önkormányzatok egyértelmű hatásköröket kapjanak kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint támogatást azok érvényesítéséhez;

7. ösztönzi, hogy az új minőségi jogalkotási programnak megfelelve javítsanak ezen a helyzeten, továbbá sürgeti a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a hatékonyság biztosítása mellett az uniós környezetvédelmi jogszabályokat a legegyértelműbb, legegyszerűbb és leginkább felhasználóbarát módon alkalmazzák;

([1]) COM(2015) 215 final.
([2]) CDR593-2013-00-00-TRA-AC, CDR 1119-2012, CdR 164/2010 fin.
([3]) Az Európai Parlament 2013. március 12-i állásfoglalása (2012/2104(INI)).
([4]) Az Európai Parlament 2013. március 12-i állásfoglalása (2012/2104(INI)).

8. megjegyzi azonban, hogy a hatékonyság hiányának egyik eredendő oka az, hogy az uniós jogszabályok kidolgozása esetenként a hatásköröknek, a megfelelés költségvonzatainak és a helyi és regionális önkormányzatok kapacitásproblémáinak és a tagállamok eltérő környezeti körülményeinek előzetes, megbízható és összpontosított felmérése nélkül történik;

B. **A környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel javítása**

9. hangsúlyozza, hogy az információgyűjtés (nyomon követés), az információk átadása (jelentéstétel), valamint az adatok közzététele és terjesztése a lakosság körében elengedhetetlen a környezetvédelmi jogszabályok kidolgozásának, végrehajtásának és értékelésének teljes szakpolitikai ciklusához;

10. újból hangot ad azzal kapcsolatos aggodalmainak, hogy Európában nem egyformák a nyomon követésre és jelentéstételre tett erőfeszítések, az ezekből szerzett információk pedig gyakran hiányosak, ellentmondásosak és nem naprakészek. Úgy véli, hogy a megfelelőbb és könnyebben elérhető nemzeti, regionális és helyi szintű információk lehetővé tennék a súlyos környezetvédelmi problémák korábbi feltárását, megkönnyítve a különböző irányelvekben rögzített korai előrejelző rendszerek hatékony alkalmazását, és így hosszabb távon költségmegtakarítást eredményeznének;

11. kiemeli, hogy a regionális és helyi önkormányzatok központi szerepet játszanak az ismeretek gyűjtése, valamint a nyomon követés és jelentéstétel lakossági tájékoztatásra való felhasználása terén, ennek révén pedig – a környezetvédelmi ügynökségekkel együttműködve – elősegítik, hogy nagyobb fokú tudatosság alakuljon ki a lakosság körében;

12. hangsúlyozza, hogy szükség van a felelősségi körök és az erőforrások megfelelő elosztására, valamint a tagállamok környezetvédelmi nyomonkövetési és jelentéstételi követelményeivel kapcsolatos egyértelmű információáramlásra a települések, a régiók és a nemzeti szint között annak biztosítása érdekében, hogy a környezet állapotát leíró jelentések és mutatók következetesek, hatékonyak és megbízhatóak legyenek;

13. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a projekt-/tervfejlesztők számára dolgozzanak ki olyan kötelezettségeket, amelyek értelmében a környezetvédelmi hatásvizsgálatok, valamint az uniós környezetvédelmi jogszabályokban előírt engedélyek beszerzése céljára összegyűjtött környezeti adatokat be kell nyújtaniuk a helyi és regionális önkormányzatokhoz;

14. kiemeli annak fontosságát, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szorosan együttműködjenek, és ennek során önkénteseket, nem kormányzati szerveket és a polgári tudományos kezdeményezésekben érdekelt laikusokat vonjanak be a környezeti adatok – különösen a biológiai sokféleséggel kapcsolatos adatok – gyűjtésébe, és támogassák őket ezekben az erőfeszítésekben;

A környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel javítására irányuló európai bizottsági/uniós intézkedések

15. üdvözli, hogy az Európai Bizottság célravezetőségi vizsgálatot kezdeményez az uniós környezetvédelmi jogszabályokkal kapcsolatos nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények észszerűsítésére vonatkozóan. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hangolja össze a célravezetőségi vizsgálatot egyéb uniós szakpolitikai területek, például a mezőgazdaság, az energiaügy és a pénzügyi szolgáltatások, nyomonkövetési és jelentéstételi követelményeinek felülvizsgálatával;

16. támogatja, hogy az Európai Bizottság az uniós jogszabályok tekintetében korszerűbb, hatékonyabb és eredményesebb környezetvédelmi nyomonkövetési és jelentéstételi folyamatokat szándékozik kidolgozni. Az RB a következő célkitűzéseket létfontosságúnak tartja ([5]):

— annak lehetővé tétele, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, illetve a nemzeti hatóságok, valamint az Európai Bizottság vizsgálatot, a szabályozott ágazatok pedig önértékelést végezzenek az uniós jogi kötelezettségeknek való megfelelés tekintetében,

([5]) MiW – Make it Work projekt, 2015. október: Vitaanyag az Európai Bizottság és a Make it Work nyomon követésről és jelentéstételről folytatott közös workshopjához, Brüsszel, 2015. november 19–20., http://www.ieep.eu/assets/1857/Discussion_paper_for_Workshop_on_Reporting_13-10-15.pdf, az Európai Bizottság által folytatott nyilvános konzultáció a következőről: „Környezetvédelmi szakpolitikai nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségek észszerűsítése”, http://ec.europa.eu/environment/consultations/reporting_en.htm.

— az adminisztratív terhek egyszerűsítése és csökkentése egyebek mellett annak a lehetőségnek a megszilárdításával, hogy az egymást kiegészítő uniós irányelvek kapcsán csak egyszer tegyenek jelentést, és így csökkenjen a közigazgatási hatóságok minden szintjére és a jelentéstételhez hozzájáruló magánszférabeli szereplőkre nehezedő nyomás,

— a tagállamok környezeti adatainak az Európai Bizottsághoz való megküldése előtt a polgárok és érdekeltek – vagyis a szociális partnerek és a gazdaság képviselői – jobb és érthetőbb tájékoztatása és ezáltal lehetőségeik kibővítése,

— a döntéshozatal javításának és a szakpolitikai értékeléshez való információnyújtásnak az elősegítése;

17. egyetért a következő elvekkel, amelyeknek a nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények tekintetében uniós szinten irányadóknak kell lenniük: átfogó jelleg és megfelelő szint, egységesség és következetesség, a szubszidiaritással egyensúlyban lévő összehasonlíthatóság, arányosság, hozzáférhetőség, időszerűség és folytonosság ([6]);

18. ragaszkodik ahhoz, hogy az Európai Bizottság, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok a nyomon követés és jelentéstétel ésszerűsítésére és az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló törekvéseik során:

— ne csökkentsék a helyi és regionális döntéshozók, a lakosság és a civil társadalom számára nyújtott környezetvédelmi tájékoztatást,

— ne csökkentsék az olyan adatokkal kapcsolatos jelentéstételt, amelyekre az Európai Bizottságnak szüksége van az uniós környezetvédelmi jogszabályok betartatásához,

— ne hozzanak létre szükségtelenül új uniós jelentéstételi kötelezettségeket, hanem inkább, ahol csak lehet, részesítsék előnyben a már létező jelentéstételi adatbázisok felhasználását és azok összekapcsolását az uniós jelentéstételi kötelezettségeknek való megfelelés érdekében;

19. hangsúlyozza, hogy átfogó jelleggel számba kell venni az uniós környezetvédelmi vívmányok szerinti jelentéstételi kötelezettségeket, felül kell vizsgálni, hogy valóban szükség van-e ezekre, valamint értékelni kell a nyomon követéssel és a jelentéstétellel kapcsolatban a helyi és regionális önkormányzatoknál felmerülő adminisztratív költségeket;

20. kéri az Európai Bizottságot, hogy a nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények célravezetőségi vizsgálata során kellően vegye figyelembe a DPISR-ciklus különböző aspektusait (hajtóerők, terhelések, állapot, hatások és válasz);

21. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a nyomon követés és a jelentéstétel terén tárja fel a hatékonyság növelésének lehetőségeit és kezelje a felmerülő felesleges adminisztratív terhek problémáját, elsősorban úgy, hogy automatizálja a jelentéstételi eszközöket, illetve megvizsgálja, hogy a különböző irányelvek szerinti jelentéstételi kötelezettségek között milyen szinergiák lehetségesek;

22. elismeri a környezetvédelmi nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények terén meglévő bevált gyakorlatot. Erre példa a WISE és a nagy tüzelőberendezések légköri kibocsátásával kapcsolatos jelentéstételnek az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és Hulladékszállítási Nyilvántartásba (E-PRTR) való integrálása;

23. úgy véli, hogy a környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel javítása, valamint annak céljának megfogalmazása érdekében az Európai Bizottságnak „végrehajtási eredménytáblákat" kell létrehoznia a további irányelvek tekintetében, ahogy azok már egyes nemrégiben elfogadott irányelvek esetében is léteznek ([7]);

([6]) MiW – Make it Work projekt, 2015. október.
([7]) A jelenlegi eredménytáblák áttekintése: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/products_en.htm.

24. továbbra is szükségesnek tartja, hogy az Európai Bizottság – a jelentések egységesítéséről és észszerűsítéséről szóló irányelv hatályon kívül helyezésének mérlegelése esetén – a jövőben ismét uniós szintű, horizontális megközelítést dolgozzon ki a nyomon követés és jelentéstétel tekintetében;

25. elismeri, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) jelentős szerepet tölt be a környezetvédelmi szakpolitikát és a végrehajtást alátámasztó szilárd tudásalap biztosításában, és hogy értékes munkát végez a nyomon követés és a jelentéstétel terén;

26. ismét kijelenti, hogy támogatja, hogy minden kulcsfontosságú uniós környezetvédelmi jogszabályhoz hozzanak létre strukturált végrehajtási és információs keretrendszereket, ahogy azt az Európai Bizottság is javasolja ([8]);

27. ismét azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy biztosítsa, hogy az Aarhusi Egyezménnyel összhangban a tagállamok és azok helyi és regionális önkormányzatai megfelelően betartsák a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről szóló irányelvben szereplő minimumkövetelményeket ([9]);

A környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel javítása digitális eszközökkel

28. jelentős potenciált lát az e-megoldásokban és az e-kormányzati szolgáltatásokban arra, hogy segítsék a helyi és regionális önkormányzatokat a környezetvédelmi nyomonkövetési és jelentéstételi tevékenységeik észszerűsítésében, különösen az alábbiak terén: a helyi és regionális önkormányzatokra és vállalkozásokra rótt adminisztratív terhek csökkentése; strukturált adatok és rendszerezett nyomonkövetési és jelentéstételi eredmények rögzítése; a kockázatelemzés előmozdítása; a nyomon követés és jelentéstétel minőségének javítása (pl. nyomonkövetési és jelentéstételi tevékenységekkel kapcsolatos iránymutatás és webes nyomtatványok), valamint a nyilvánosság jobb tájékoztatása és bevonása;

29. arra kéri az Európai Bizottságot és az Európai Környezetvédelmi Ügynökséget, hogy kísérleti projektek révén mérje fel, hogy ikt-kkal és e-kormányzással miként csökkenthető a nyomonkövetési és jelentéstételi kötelezettségből a helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő nyomás anélkül, hogy ez a jogszabályok által elérendő hatás rovására menne;

30. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a célravezetőségi vizsgálat keretében értékelje azokat a módszereket, amelyek esetében az üzemeltetők, valamint a helyi és regionális önkormányzatok ugyanazt az e-jelentéstételi eszközt használhatják több uniós környezetvédelmi jogszabály tekintetében;

31. ismét azt kéri az Európai Bizottságtól, az Európai Környezetvédelmi Ügynökségtől és a tagállamoktól, hogy folytassák annak feltárását, hogy az olyan Föld-megfigyelési technikák, mint például a GMES, milyen lehetőségeket rejtenek magukban a nyomon követés hatékonyságának javítására ([10]);

32. hangsúlyozza, hogy elő kell segíteni az online információs rendszerekbe és eszközökbe, többek között a felhasználóbarát online portálokba és weboldalakba történő beruházásokat, és sürgeti, hogy e rendszerek fejlesztésébe vonják be azok felhasználóit, például a helyi és regionális önkormányzatokat és az üzemeltetőket;

33. szorgalmazza, hogy ösztönözzék az uniós és tagállami környezetvédelmi e-szolgáltatások átfogó, ágazatokon és határokon átnyúló interoperabilitását nemzeti, regionális és helyi szinten ([11]);

34. hangsúlyozza, hogy az állami környezetvédelmi (tér-) információs szolgáltatás fontos szerepet tölt be a digitális alapú vállalkozások, többek között a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára. Arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy teljes mértékben használják ki az államigazgatásban elérhető adatok további felhasználásában és az ezzel kapcsolatos digitális vállalkozói készségek támogatásában rejlő lehetőségeket a polgárok, a vállalkozások és a civil társadalom új szolgáltatások kidolgozásában történő támogatása, a versenyképesség fokozása és új munkahelyek teremtése érdekében;

([8]) CDR1119-2012_00_00_TRA_AC.
([9]) CDR1119-2012_00_00_TRA_AC.
([10]) CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 163/2011 fin.
([11]) Lásd még: COR-2014-05514-00-00-AC, COR-2015-02646.

35. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is ösztönözze a bevált gyakorlatoknak és technológiáknak a tagállamok, regionális és helyi önkormányzatok közötti cseréjét, valamint, hogy támogassa a digitális környezetvédelmi nyomon követést és jelentéstételt és a környezetvédelmi információk digitális szolgáltatását, továbbá az ezekkel kapcsolatos kutatást és innovációt a közeljövőben közzéteendő, a 2016–2020-as időszakra szóló e-kormányzati cselekvési tervében, illetve a LIFE program, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Horizont 2020 program szerinti jövőbeni pályázati felhívásokban;

36. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy az európai strukturális és beruházási alapok keretében rendelkezésre álló technikai segítségnyújtás felhasználása révén segítsék a digitális környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstételi folyamatok, illetve a strukturált végrehajtási és információs keretrendszerek létrehozását, valamint az adminisztratív kapacitás növelését;

Az INSPIRE REFIT szerinti értékelése

37. úgy véli, hogy az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló 2007/2/EK irányelv végrehajtásával szerzett tapasztalatok alapján fel kell térképezni, hogy az irányelvnek mely szakmai és műszaki követelményei célravezetőek, illetve a költséghatékonyság szempontjából megvalósíthatóak. Ennek értelmében várakozással tekint az INSPIRE irányelv REFIT szerinti értékelése elé. Ez az infrastruktúra ugyanis lehetővé teszi, hogy az állami szektorban működő szervezetek között megosszák a környezetvédelmi térinformációkat, és megkönnyíti, hogy a lakosság Európa-szerte hozzáférjen ezekhez;

38. támogatja az INSPIRE mint e-kormányzati eszköz további fejlesztését, hogy így – a környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel észszerűsítése, a szabályoknak való megfelelés biztosítása, illetve az uniós jogszabályok végrehajtásának hatékonyabbá tétele érdekében – a környezetvédelmi térinformációkkal kapcsolatos adatgyűjtésnek közös központi formátuma és folyamata legyen, a nyílt adatkezelési elveket és az intelligens városokkal kapcsolatos digitális megoldásokat alkalmazva az adatok közzétételéhez és a lakosság körében történő terjesztéséhez;

39. az Európai Bizottságot annak megvizsgálására kéri, hogy milyen következményekkel járhat az INSPIRE formátummal kapcsolatos követelményeinek más területeken való kötelezővé tétele;

40. úgy véli, hogy az INSPIRE jelentős előnyökkel szolgálhat a helyi és regionális önkormányzatok számára, továbbá sürgeti a tagállamokat, hogy – az Európai Bizottság támogatásával – erősítsék meg a regionális és helyi önkormányzatok részvételét az INSPIRE-folyamatban, és hozzanak létre ahhoz szükséges kapacitást, hogy a helyi és regionális önkormányzatok körében végre lehessen hajtani az INSPIRE-t ([12]);

41. azt kéri, hogy a különböző adatok gyűjtésével és egyeztetésével kapcsolatos uniós szintű következetesség és összeegyeztethetőség érdekében erősítsék meg az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjának koordinációs szerepét. A különböző adatok gyűjtését jelenleg ugyanis az INSPIRE, a GMES, a GEOSS és az EyeonEarth eszközökhöz hasonló különféle eszközökkel végzik;

C. **Az uniós környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés javítása**

42. megállapítja, hogy az Európai Bizottság minőségi jogalkotási programja kiemelten kezeli egyes tagállamok „Make it Work" kezdeményezését ([13]), amely tanácsadást nyújt az uniós környezetvédelmi jogszabályokban szereplő, a megfelelőség biztosítására vonatkozó rendelkezések kapcsán;

43. sajnálattal állapítja meg, hogy a különböző uniós környezetvédelmi jogszabályok megfelelőség biztosítására vonatkozó követelményei nem egységesek és nem következetesek, mivel a rendelkezések részletezettségének eltérő szintjei és az egyes meghatározások egymástól elkülönülten alakultak az idők során. Ennek eredményeként a helyi és regionális önkormányzatok problémákkal szembesülhetnek a rendelkezések értelmezése és átvétele során, amikor a megfelelőség biztosításával kapcsolatos tevékenységeket végeznek;

([12]) Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 17/2014 sz. technikai jelentése, Az INSPIRE nyilvános konzultációról szóló jelentés: http://inspire.ec.europa.eu/reports/consultations/INSPIRE_Public_Consultation_Report_final.pdf,

([13]) http://www.ieep.eu/work-areas/environmental-governance/better-regulation/make-it-work/.

44. támogatja az uniós környezetvédelmi jogszabályok szerinti megfelelés következő elveit: megjelölés, az illetékes hatóságok hatáskörei és szakmai felkészültsége; információ alapú megfelelésbiztosítás; megfelelésbiztosítási tevékenységek célszerű kombinálása; a megfelelésbiztosítási tevékenységek tervezése, értékelése és ellenőrzése, a lakossággal folytatott kommunikáció és a nyomon követés biztosítása; a különböző hatóságok közötti hatékony koordináció biztosítása;

45. arra kéri a nemzeti hatóságokat, illetve a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy a megfelelés biztosításához a fenti elveken kívül kockázat alapú megközelítést alkalmazzanak, továbbá kéri az Európai Uniót, hogy tegyen olyan javaslatokat a megvalósításra vonatkozóan, amelyek megfelelnek a helyi és regionális szint sajátosságainak és érdekeinek;

46. úgy véli, hogy a kockázatértékelés jelentős lehetőség az illetékes helyi és regionális önkormányzatok számára arra, hogy korlátozott számú felügyeleti erőforrásaik felhasználásának megfelelőbb rangsorolása révén csökkentsék a felesleges adminisztratív terheket és egyúttal biztosítsák a magas szintű környezetvédelem fenntartását;

47. úgy véli, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályokban elsősorban a megfelelés hiányából adódó kockázatokra, illetve azoknak a környezetre és az egészségre gyakorolt potenciális hatásaira kellene figyelni;

48. kéri az Európai Bizottságot, hogy a közeljövőben álljon elő egy, a megfelelés biztosítására irányuló olyan kezdeményezéssel, amely kiterjed a megfelelés előmozdítására, nyomon követésére és betartatására, kockázatalapú megközelítésre összpontosít és teljesíti a hetedik környezetvédelmi cselekvési programot;

49. támogatja az egy horizontális uniós irányelv által kínált lehetőséget, amelynek célja a fent említett elveken alapuló megfelelésbiztosítási rendelkezések megállapítása lenne valamennyi uniós környezetvédelmi vívmány tekintetében, és amellyel teljesülne az RB által az Európai Bizottsághoz intézett azon felhívás, hogy dolgozzon ki egy általános, kötelező erejű uniós keretet a környezetvédelmi ellenőrzésekről és felügyeletről ([14]);

50. úgy véli, hogy az illetékes helyi és regionális önkormányzatok rendkívül fontos szerepet töltenek be különösen a megfelelés előmozdítására irányuló tevékenységek tekintetében, amelyeknek a szabályozott közösséggel való együttműködés és a lakosságnak a megfelelés hiányával és a nagyobb ellenőrzésekkel kapcsolatos tájékoztatása is részét képezi;

51. sürgeti a tagállamokat, a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy következetesen járjanak el a büntetés-végrehajtás terén és fogadjanak el arányos és visszatartó erejű szankciókat az uniós környezetvédelmi jogszabályok megsértése tekintetében, valamint, hogy következetesen alkalmazzák a környezeti bűnözésről szóló 2008/99/EK irányelvet;

52. kiegészítő intézkedésként sürgeti, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal együtt erősítse tovább a környezeti jog alkalmazására és végrehajtására létrehozott európai uniós hálózat (IMPEL) szerepét, ideértve különösen az IMPEL megfelelő hosszú távú pénzügyi támogatásának biztosítását, az IMPEL által folytatott rendszeres szakértői vizsgálatok és közös vizsgálatok számának növelését a környezetvédelmi jogszabályok összes kulcsterületén, együttműködésének fokozását a megfelelésbiztosításon dolgozó más európai hálózatokkal, valamint a bevált gyakorlatok megosztásába regionális és helyi önkormányzati szakértőket bevonó nemzeti IMPEL-hálózatok további fejlesztését ([15]);

([14]) CDR593-2013_00_00_TRA_AC, CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.
([15]) CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.

53. támogatja azt az Európai Bizottsághoz intézett európai parlamenti felkérést ([16]), hogy előbbi mozdítsa elő a környezet elleni bűncselekményekre is szakosodott bírók és ügyészek hálózatának kapacitásbővítését;

54. kéri az Európai Bizottságot, hogy a megfelelés biztosításáról szóló lehetséges új kezdeményezésében vegye figyelembe az RB korábbi, a környezetvédelmi ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről szóló, megrekedt irányelv – Európai Parlament által is támogatott – megújítására, valamint nemzeti panaszkezelő rendszerek általános kritériumainak kidolgozására irányuló kéréseit ([17]);

55. emlékeztet arra, hogy az EU strukturális alapjainak egyik tematikus célkitűzése a helyi és regionális önkormányzatok kapacitásának javítása, ezért megfelelő mennyiségű uniós forrást kell elkülöníteni erre a célra;

D. **Az uniós környezetvédelmi jogszabályok megfelelőbb végrehajtására irányuló további intézkedések**

Európai bizottsági és uniós intézkedések

56. A hetedik uniós környezetvédelmi cselekvési program és a végrehajtás javításáról szóló negyedik kiemelt célkitűzése végrehajtásának folytatása, valamint az RB által kiadott, az uniós környezetvédelmi jogszabályok megfelelőbb végrehajtásáról szóló, korábbi véleményekben foglalt ajánlások nyomon követése érdekében az RB sürgeti az Európai Bizottságot és az Európai Uniót ([18]):

a) hogy az illetékes helyi és regionális önkormányzatoknak az uniós határértékek teljesítésében és az uniós környezetvédelmi jogszabályok terén a költségfedezeti lehetőségek spektrumának kibővítésében történő megfelelőbb támogatása, valamint az olyan, határokon átnyúló problémák feltárása érdekében, amelyek kívül esnek az ilyen önkormányzatok saját közvetlen felelősségi körén, fogadjon el olyan hatékony, légszennyezési forrásokon alapuló politikákat, amelyek még közelebb hozzák egymáshoz a szennyezési forrásokon vagy termékeken alapuló uniós jogszabályok és az uniós környezeti minőségi előírásokról vagy célokról szóló jogszabályok ambícióit és határidőit;

b) hogy továbbra is támogassa, részesítse pénzügyi segítségnyújtásban és adott esetben bővítse és erősítse meg azokat a meglévő, igen változatos és egymással átfedésben nem lévő uniós kezdeményezéseket, amelyek támogatják a városok innovációját és legjobb gyakorlatait, illetve ösztönözze arra a városokat, hogy hirdessék vezető szerepüket – például azzal, hogy továbbfejlesztik az Európa Zöld Fővárosa díjat, valamint a kisebb városoknak szóló új Európai Zöld Levél díjat;

c) hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok megalkotása vagy módosítása során tegye kötelezővé, hogy hatásvizsgálatokban elemezzék a regionális és helyi szintű területi és versenyképességi hatást, és ösztönözze tovább a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a helyi üzleti vállalkozási közösségek részvételét az Európai Bizottság által az előkészítő jogalkotási szakaszban, valamint a jogszabályok végrehajtásakor tartott kiterjesztett nyilvános konzultációkban;

d) hogy a célravezető szabályozással kapcsolatos, folyamatban lévő munka részeként végezzen területi és versenyképességi hatásvizsgálatokat a meglévő környezetvédelmi vívmányok és a kötelező célok vonatkozásában;

57. kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy olyan európai bizottsági szakértői csoportot, amely a tagállamok, a helyi és regionális önkormányzatok és a legfontosabb érdekcsoportok képviselőiből állna és az uniós környezetvédelmi vívmányok és azok végrehajtása minőségének és egységességének a javításával kapcsolatban nyújtana tanácsadást. Ezt a feladatot akár a már létező és hasonló összetételű európai bizottsági szakértői csoportok mandátumának részévé is teheti; az RB felajánlja, hogy segíti ennek a csoportnak a munkáját;

([16]) Az Európai Parlament 2013. március 12-i állásfoglalása (2012/2104(INI).
([17]) CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin; Az Európai Parlament 2013. március 12-i állásfoglalása (2012/2104(INI).
([18]) COR-2015-04129, CDR593-2013_00_00_TRA_AC, CDR1119-2012_00_00_TRA_AC, CdR 164/2010 fin.

A tagállamok és a regionális és helyi önkormányzatok által tett intézkedések

58. Az RB sürgeti:

a) a tagállamokat, hogy már a szakpolitika kidolgozásának szakaszában, valamint az átültetési és végrehajtási szakaszban is alakítsanak ki szorosabb kapcsolatot a végrehajtásért felelős állami szervekkel, például az adott tagállamban létező összes kormányzati szint közigazgatási szakértőiből álló horizontális kormányzati ügyvivői csoportok keretében;

b) a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy dolgozzanak ki politikai szándékkal alátámasztott helyi, illetve regionális szintű környezetvédelmi célokat és stratégiákat, illetve vegyenek fel ilyen környezetvédelmi célokat a meglévő (integrált) fenntarthatósági stratégiákba;

c) a tagállamokat, hogy az Európai Bizottság támogatásával, az integrált környezetvédelmi engedélyek bevezetése révén, tegyenek további lépéseket az uniós környezetvédelmi jogszabályok fokozottabb integrálása érdekében;

d) a nemzeti és regionális környezetvédelmi minisztériumokat és ügynökségeket, hogy a helyi és regionális önkormányzatok képviselőinek részvételével dolgozzanak ki útmutatásként szolgáló dokumentumokat, többek között az eljárásokhoz tartozó ellenőrzőlistákat;

e) a tagállamokat, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályokat megfelelő időben, pontos és hatékony módon ültessék át;

f) a tagállamokat, a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a környezetvédelmi szempontból káros támogatásokat és egyre nagyobb mértékben kezdjenek el piaci alapú eszközöket és környezetbarát költségvetési reformokat alkalmazni;

Az RB, valamint az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a Tanács közötti együttműködés megerősítése az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának és ellenőrzésének javítása terén

59. üdvözli, hogy a társjogalkotók új hangsúlyt fektetnek az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának és ellenőrzésének javítására ([19]);

60. kéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy az RB-vel közösen vizsgálják meg, hogy ellenőrzési eljárásaikban hogyan tudnák az RB tanácsadói szerepköréből adódóan felhasználni a helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait;

61. kiemeli a tapasztalatot, amelyet az RB és az Európai Bizottság közös környezetvédelmi technikai együttműködési platformjával kapcsolatban szerzett; e platform az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása terén a helyi és regionális problémákkal és megoldásokkal kapcsolatban folytatott párbeszéd megerősítéséhez kínál fórumot;

62. hangsúlyozza, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési programban a Tanács és az Európai Parlament elismerte és szilárd, hosszú távú alapokra helyezte a platformot. A cselekvési program megerősíti, hogy a platform „a jogszabályok helyi végrehajtásának javítása érdekében […] előmozdítja a párbeszédet és az információcserét”;

([19]) Giovanni La Via, az ENVI bizottság elnökének felszólalása az RB ENVE szakbizottságának 2015. március 3-i ülésén; a Tanács Főtitkársága, 2015. október 9.: Az európai szemeszter zöldebbé tétele: A környezetre károsan ható támogatások és a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása – Véleménycsere. Elnökségi háttéranyag http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12790-2015-REV-1/en/pdf.

63. arra törekszik ezért, hogy hozzájáruljon a technikai platform további fejlődéséhez, és javasolja, hogy az Európai Bizottság az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal közösen vizsgálja meg, hogy a technikai platform üléseit mennyiben lehetne összehangolni az Európai Parlamentben és a Tanácsban a jobb környezetvédelmi végrehajtásról és ellenőrzésről folytatott vitákkal;

64. nagyra értékeli, hogy a mindkét intézmény által aláírt együttműködési megállapodásban foglaltaknak megfelelően az Európai Bizottság az uniós környezetvédelmi szakpolitika terén az elmúlt években proaktív megközelítést alkalmazva már a szakpolitikák kidolgozásának korai szakaszában felkérte az RB-t előretekintő vélemények kidolgozására ([20]). Az RB azt javasolja, hogy közösen vizsgálják meg, hogy az egyes előretekintő vélemények kapcsán nem lehetne-e nagyobb rendszerességgel közösen megszervezni a platform ülését.

65. felkéri az Európai Bizottságot, hogy szorosan vonja be a Régiók Bizottságát minden jövőbeli kezdeményezésbe, amelynek célja a környezetvédelmi végrehajtás és kormányzás javítása lesz – például a környezetvédelmi végrehajtás felülvizsgálatára (EIR) irányuló kezdeményezésbe ([21]);

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([20]) CdR 164/2010.
([21]) http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_env_088_environmental_implementation_review_en.pdf

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Új irányvonal az energiafogyasztók számára

(2016/C 240/05)

Előadó: Michel LEBRUN (BE/EPP), Viroinval képviselő-testületének tagja

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Új irányvonal az energiafogyasztók számára

COM(2015) 339 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. szükségesnek ítéli, hogy a végső fogyasztók – a háztartások, a vállalkozások és az ipar – teljes mértékben élhessenek az energetikai átállás nyújtotta előnyökkel. Ennek keretében az energiagazdálkodási politikáknak a fogyasztók támogatását kell célul kitűzniük, hogy azok kézben tudják tartani a saját fogyasztásukat, és így kihasználhassák az új technológiákat számláik csökkentése érdekében, hozzájárulva ezzel az EU-nak a párizsi COP 21-en vállalt ambiciózus éghajlatvédelmi célok elérésére tett erőfeszítéseihez. E politikáknak lehetővé kell tenniük a fogyasztók számára, hogy aktívan részt vehessenek a piaci folyamatokban, valamint hatékony és megfelelő védelemben részesüljenek, amire szükség lehet az energiaszegénység leküzdéséhez;

2. úgy látja, hogy többek között az önkéntes és dinamikus európai szabályozási keretnek köszönhetően előrelépés történt az észszerű energiafelhasználás, a fogyasztás csökkentése, továbbá a megfelelőbb helyi szintű és végső fogyasztói energiagazdálkodást elősegítő technológiák és szolgáltatások kifejlesztése, valamint megvalósítása terén. A jövőbeli szabályozásnak ügyelnie kell arra, hogy az energiahatékonysággal, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a megújuló energiatermelési kapacitásokkal – ideértve a decentralizált energiatermelési kapacitásokat is – kapcsolatos teljesítményük további javítása érdekében erőfeszítéseik folytatására ösztönözze a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat;

3. megállapítja a keresletoldali válaszintézkedés és a fogyasztói szabályozás, továbbá a decentralizált energiatermelés szabályozása területén fennálló vagy jelenleg fejlesztés alatt álló műszaki és technológiai szolgáltatások és megoldások nagy számát és változatosságát. Az Európai Uniónak elsősorban ezen eszközök kifejlesztésének ösztönzéséről és támogatásáról, energetikai, gazdasági és környezetvédelmi alkalmazhatóságuk és hatásuk vizsgálatáról, valamint a biztonságos, egyszerű és gazdaságos felhasználás érdekében történő szabályozásukról kell gondoskodnia;

4. ezzel a véleménnyel szeretne hozzájárulni az energiaunióval foglalkozó keretstratégiáról folytatott, szélesebb körű vitához, és örömmel fogadja az energiafogyasztókat érintő új irányvonalról szóló közlemény (COM(2015) 339 final) számos fő üzenetét. Ez a közlemény megteremtette a legsérülékenyebb fogyasztók védelmét elősegítő polgárközpontú energiaunió alapjait. Az RB kéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy e közlemény nyomán, az abban megjelölt területeken, világos határidők rögzítésével fogadjon el és valósítson meg célzott és gyakorlati kezdeményezéseket, megfelelően figyelembe véve a helyi és regionális önkormányzatok aggályait és tapasztalatait is;

5. ennek kapcsán újfent tájékoztatást kér arról, hogy a harmadik „energiaügyi” csomagban, az energiahatékonyságról szóló irányelvben és a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről szóló irányelvben meghatározott intézkedések közül melyek azok, amelyeket teljes egészében végrehajtottak;

6. javasolja az Európai Bizottságnak, hogy az energiafogyasztók tényleges energiapiaci részvételéhez kapcsolódó kihívásokat, akadályokat és lehetőségeket részletesen vizsgálja meg annak érdekében, hogy széles körű ismereteket szerezzen e fogyasztók helyzetéről, valamint az őket érő esetleges nehézségekről, amelyek az EU vagy a tagállamok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok vagy a civil szervezetek támogatási intézkedéseit teszik szükségessé;

7. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok szerepének jelentőségét az erre a területre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtásában, az elosztást, az energiakereslet felmérését és kezelését ellátó infrastruktúrák létrehozásában és finanszírozásában, a decentralizált energiatermelés szabályozásában és a helyi szinten kidolgozott helyes gyakorlat terjesztésében, valamint az energiafogyasztók tájékoztatásában és tanácsokkal való segítésében. Ennek megfelelően a Régiók Európai Bizottsága kéri, hogy vonják be az Európai Unióban e tárgyban a jövőben elfogadandó politikák kidolgozásának valamennyi szakaszába;

8. ezzel összefüggésben megerősíti, hogy alapvetően fontos, hogy az energiakereslet és a megújuló energiák decentralizált előállításának kezelését, valamint a fogyasztók és jogaik védelmét a jövőben a szubszidiaritás elve alapján szabályozzák. A Régiók Európai Bizottsága kéri az Európai Uniót, hogy kellő mértékben vegye figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörét annak érdekében, hogy a beavatkozás szintje megfeleljen a szubszidiaritás elvének;

9. megerősíti, hogy továbbra is szándékában áll hozzájárulni a lakossági energiafórum folyamatának előkészítéséhez és folyamatához, továbbá hogy a korábbi és a jövőbeni kezdeményezésekre, valamint ezek helyi szintű társadalmi és gazdasági hatásaira vonatkozó ajánlások megfogalmazásával aktívan részt kíván venni az uniós politikák kidolgozásában;

10. üdvözli, hogy az Európai Bizottság a Polgármesterek Szövetségére ([1]) hivatkozik. Emlékeztet arra, hogy e Szövetség aláírói, azaz az Unió helyi és regionális önkormányzatai a fenntartható energiafogyasztás tényleges modelljei, és önként népszerűsítik a fogyasztók körében a saját villamosenergia-termelés megfelelő gyakorlatát; hangsúlyozza, hogy az RB-nek immár több mint 180 tagja képvisel a Polgármesterek Szövetségéhez csatlakozott felet, és hogy az RB elkötelezetten népszerűsíti a Polgármesterek Szövetségét mind saját tagjai körében, mind pedig az uniós és Unión kívüli helyi és regionális önkormányzatokkal fenntartott kapcsolatai révén. Megismétli ugyanakkor, hogy a Polgármesterek Szövetsége nem az összes európai helyi és regionális önkormányzatot képviseli. Hasonlóképpen más olyan kezdeményezéseket sem szabad hátrányosan megkülönböztetni, amelyek lehetővé teszik, hogy a városok megközelíthessék az ambiciózus célkitűzéseket ([2]);

11. felhívja a figyelmet arra, hogy az Európai Bizottságnak a Szigetek Szövetségére is utalnia kellene. Ez egy a Polgármesterek Szövetségéhez hasonló és azzal párhuzamos kezdeményezés, amelyben több mint száz sziget vesz részt, és amelynek keretében a szigetek kormányzó hatóságai fontos munkát végeznek az EU 2020-ra kitűzött fenntarthatósági céljainak elérése érdekében;

12. ismételten kéri, hogy képviseltethesse magát mind az uniós (ACER), mind a tagállami (ANR) szintű főbb nemzeti szabályozó hatóságokban ([3]);

13. rámutat arra, hogy az energiakereslet és a megújuló energiák előállításának kezelésére, valamint a kapcsolódó gazdasági eszközökre vonatkozó új célokat az arányosság elvének tiszteletben tartásával kell elfogadni. A Régiók Európai Bizottsága kéri, hogy az Európai Bizottság vegye figyelembe, hogy az új intézkedések milyen hatást gyakorolhatnak a helyi és regionális önkormányzatokra, azok költségvetésére, valamint adminisztratív és operatív kapacitásaira, számításba véve az egyes szervezettípusok sajátosságait és egyedi nehézségeit; egyúttal hangsúlyozza, hogy az elővigyázatosság elvét, amely az uniós környezetvédelmi jog alapvető eleme, az uniós energiapolitikában is alkalmazni kellene;

14. az energiaipari infrastruktúrák vonatkozásában megerősíti, hogy a fogyasztók pozíciójának és öntudatának erősítése megfizethető, megtérülő, hatékony, csalás elleni erős védelemmel rendelkező, egyszerűen használható, biztonságos, valamint a fogyasztók szükségleteihez és az információkra, energiafogyasztásukra és számláik csökkentésére vonatkozó elvárásaikhoz alkalmazkodó intelligens hálózatoknak és mérőóráknak a végfogyasztók gazdasági érdekeit tiszteletben tartó bevezetésével lenne elősegíthető;

([1]) Lásd még: ENVE-VI/005.
([2]) Lásd: ENVE-VI/006, 25. és 31. pont.
([3]) Lásd még: ENVE-VI/003., 57. pont.

15. hangsúlyozza a hálózatok, és elsősorban az elosztórendszerek üzemeltetői által a hálózatok helyi szintű kiépítésében, az intelligens mérőórák felszerelésében és működtetésében, valamint az új rugalmassági kihívásokra választ adó, a jövő piacának megfelelő működése szempontjából alapvető fontosságú megoldások (bevezetéssel vagy kivonással történő) végrehajtásában betöltött szerep jelentőségét; tudomásul veszi az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy szorosan nyomon követi az intelligens fogyasztásmérésre, az intelligens energiahálózatokra és az információkezelésre vonatkozó meglévő uniós normák végrehajtását, és egyetért azzal, hogy a fogyasztók és az általuk megjelölt harmadik felek adatokhoz való hozzáférésének „hatékonynak" és „megkülönböztetéstől mentesnek" kell lennie; várakozással tekint a szükséges jogi keretnek az európai digitális egységes piaci stratégia és az EU általános adatvédelmi rendelete keretében történő kidolgozása elé;

16. kiemeli, hogy számos régióban az elavult vagy egyáltalán nem létező energetikai infrastruktúra miatt magas költségeket generál az új technológiák bevezetése. Szükségesnek véli tehát egy módszertan kidolgozását helyi vagy regionális szinten annak meghatározására, hogy hogyan oszlanak el a költségek a szolgáltató, a fogyasztó és az önkormányzatok között, illetve milyen támogatásra lehet számítani a beruházások finanszírozásához. Az átállásoknak úgy kell megtörténniük, hogy az végső soron a fogyasztók számláinak csökkenését vonja maga után. Az RB ugyanakkor fontosnak tartja a fogyasztók megfelelő informálását az esetleges aggályaikról, a technológiák előnyeiről, az esetleges hozzájárulásuk mértékéről, így csökkentve az új technológiával szembeni ellenállást.

17. üdvözli, hogy az Európai Bizottság figyelmet fordít az energiaszegénység kérdésére, amely nagy kihívást jelent számos helyi és regionális önkormányzat számára, mivel mind szociálpolitikai, mind energiapolitikai oldalról intézkedést igényel; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az „adatgyűjtés javításán" túllépve, az energiához való hozzáférés alapvető szociális jogként való felfogásából kiindulva dolgozza ki az energiaszegénység átfogó, közös meghatározását, valamint egy megfelelő cselekvési tervet;

18. hangsúlyozza az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) finanszírozásának fontosságát az európai gazdaságélénkítési terv megvalósítása és az energiahatékonyság növelését célzó intézkedések terén;

19. kéri az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy teremtsenek meg egy olyan jogszabályi hátteret, amely hasznos lehet mind az energiafogyasztók, mind a „termeléshez hozzájáruló fogyasztók", mind pedig a többi energiaszolgáltató számára, akik aktívan jelen vannak a kiskereskedelmi energiapiacokon. Másfelől biztosítani kell egy, a fenntartható és befogadó kiskereskedelmi energiapiacra való energetikai átállásban részt vevő helyi és regionális önkormányzatok számára könnyen hozzáférhető és elegendő mértékű finanszírozást;

A fogyasztó információhoz való hozzáférésének megkönnyítése

20. kiemeli, hogy a fogyasztók tényleges önállóságához szükség van arra, hogy a polgárokat megfelelő intézkedések – például intelligens mérőóra beszerelése és a fogyasztók óraadatokhoz való hozzáférése – révén nyitottabbá tegyük az észszerű energiafelhasználásra, a környezetvédelemre – különösen a levegő minőségének javítására – és a globális felmelegedés elleni küzdelemre. Ehhez a nyitottsághoz az őket megillető, elfogadható árú és fenntartható energiaszolgáltatás és -gazdálkodás kiválasztásának lehetőségére vonatkozó egyértelmű és teljes körű információnak kell kapcsolódnia;

21. hangsúlyozza, hogy a fogyasztónak egyszerű, egyértelmű, teljes, valós, megbízható, ingyenes és független energetikai információkhoz kell hozzáférnie, mind az ellátási ajánlatokat, mind a szerződéseket, a jogait és kötelezettségeit, valamint a fogyasztásának és számláinak csökkentését vagy saját energiatermelő eszközök beszerzését és működtetését elősegítő termékeket és szolgáltatásokat illetően, beleértve az uniós és állami támogatásokat is; ez magában foglalja a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő fogyasztók célzott információkhoz való hozzáférését is, amelyeket alkalmas formátumban kell megkapniuk (azoknak is, akik nem tudják megfelelően kezelni az elektronikus kommunikációs eszközöket, vagy nincs hozzáférésük ilyenekhez);

22. hangsúlyozza, hogy a helyi önkormányzatok alapvető segítséggel és tanáccsal szolgálhatnak a fogyasztók számára – tekintve, hogy ők állnak a legközelebb a polgárokhoz –, és támogató hátteret teremthetnek a helyi szintű kezdeményezéseknek; hangsúlyozza azonban, hogy további erőforrásokra van szükség ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatok teljes mértékben kibontakoztathassák ezen a téren a lehetőségeiket, és innovatív megoldásokat fejlesszenek ki;

A kereslet szabályozása

23. javasolja a szállító- és elosztórendszerek üzemeltetői számára új követelmények és ösztönző intézkedések elfogadását annak érdekében, hogy az energiahálózatok rugalmassága intelligens rendszerek, energiatárolók és az energiahordozók közötti átváltás révén növelhető legyen;

24. megállapítja, hogy egyenlő versenyfeltételeket kell bevezetni valamennyi energiát előállító, elosztó és/vagy szállító eljövendő gazdasági szereplő számára annak érdekében, hogy megvalósítható legyen például egy rugalmas hálózat és a „termeléshez hozzájáruló fogyasztók" (ideértve az aggregátorok) által termelt energia bekapcsolása;

25. felhívja az Európai Bizottság figyelmét, hogy az energiapolitikának hozzá kell járulnia ahhoz, hogy csökkenjen a villamosenergia-fogyasztás, és ezáltal a végső számlák súlya a háztartások és a vállalkozások költségvetésében. Ebben az összefüggésben a Régiók Európai Bizottsága aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy bizonyos esetekben a kereslet szabályozása azzal a veszéllyel jár, hogy a fogyasztók a nagykereskedelmi piacok szerkezeti változásainak hatása alá kerülnek, ami az áraknak a fogyasztók számára vállalhatatlan változásához vezethet. Ahhoz, hogy megóvjuk a fogyasztókat az árak ingadozásától, garantált és hosszú távra szóló árakat alkalmazó árazási modelleket kell kínálni. Emellett a fogyasztókat fel kell világosítani arról, hogy hogyan tudják a saját előnyükre igénybe venni a tőzsdén jegyzett tarifák alapján változó árakat;

A szolgáltatóváltás megkönnyítése

26. egyetért azzal, hogy ezek a problémák egyes esetekben piaci hiányosságokhoz vezetnek az energiaipari szektorban, illetve hogy a verseny hiánya komoly akadály lehet egy még fogyasztóbarátabb piac kialakulása előtt; úgy véli azonban, hogy a szabályozási változtatásokat a különböző érdekeltek – köztük a helyi és regionális önkormányzatok, illetve a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók – sajátos érdekeit megfelelően figyelembe véve kell végrehajtani;

27. sajnálatát fejezi ki a szolgáltatóváltási eljárás bonyolultsága, kifejezetten bürokratikus jellege, valamint a határidők hossza miatt, és kéri a különböző jogalkotó szerveket, hogy gondoskodjanak a szolgáltatóváltás feltételeire vonatkozó hatályos jogszabályok végrehajtásáról;

28. támogatja az Európai Bizottság annak biztosítására irányuló elkötelezettségét, hogy valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető legyen legalább egy „független és ellenőrzött összehasonlító eszköz". Ezeknek az alkalmazásoknak egyértelműnek, teljes körűnek, megbízhatónak, függetlennek, könnyen használhatónak és ingyenesnek kell lenniük, továbbá lehetővé kell tenniük a folyamatban lévő szerződések összehasonlítását a piacon található ajánlatokkal. Mindaddig, amíg a szolgáltatók azzal próbálják megkülönböztetni az ajánlataikat egymástól, hogy különböző szolgáltatásokat foglalnak az energiaszolgáltatási szerződéseikbe, az összehasonlító alkalmazásoknak segíteniük kell a fogyasztóknak abban, hogy a különböző „csomagajánlatokat" úgy tudják összehasonlítani, hogy összevetik azok kifejezetten az „energiaszolgáltatásra" vonatkozó részeit;

29. javasolja a szolgáltatóváltásra vonatkozó tájékoztatási kampányok indítását, amennyiben azokat a helyi és regionális önkormányzatok energiaügyi szabályozó szervei vagy a fogyasztóvédelmi szervezetek kezdeményezik. Ezek a kampányok hivatkozhatnak a már meglévő összehasonlító alkalmazásokra;

30. megállapítja, hogy az Európai Bizottság, valamint a nemzeti és helyi szabályozó szervek feladata, hogy gondoskodjanak a szolgáltatóváltás megfelelő lebonyolításáról és arról, hogy a fogyasztók, különösen a legsérülékenyebbek, a szolgáltatói szerződés kiválasztásának kérdésében testre szabott tanácsadásban, a szolgáltató és/vagy a szerződés lecserélése folyamán pedig segítségben részesüljenek;

31. amellett foglal állást, hogy az ügyfél részéről történő szolgáltatóváltáshoz szükséges idő csökkentésére és e folyamat automatizálására az Európai Uniónak ambiciózus szabályozást kell elfogadnia;

32. bízik abban, hogy az e téren jelentkező visszaélésszerű magatartások elhárítása és az áringadozások csökkentése céljából európai szinten jobban kezelik az energiaszolgáltatók kereskedelmi gyakorlatára és az e téren folytatott ügynöki tevékenységre vonatkozó kérdéseket. Ezzel összefüggésben a Régiók Európai Bizottsága sürgeti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv és a fogyasztók jogairól szóló irányelv teljes körű végrehajtását;

33. kéri a közintézmények, a háztartások és a vállalkozások részére történő csoportos energiabeszerzési tevékenységek szabályozását és támogatását. Ezek a tevékenységek javítják a piac működését, mindenki számára biztosítják az energiához való hozzáférést, valamint az energiaszámláknak a fogyasztók költségvetésére gyakorolt hatását ténylegesen és fenntartható módon csökkentve megkönnyítik ezt a hozzáférést;

A számlák átláthatóságának és összehasonlíthatóságának javítása

34. kéri az Európai Uniót, hogy vizsgálja meg az energiaszámlák egyes összetevőit egy európai szintű „típusszámla" kidolgozása érdekében, amely szabványos, érthető és összehasonlítható tételeket tartalmaz, és lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy optimalizálják energiafelhasználásukat. E tekintetben a Régiók Európai Bizottsága támogatja az Európai Energiaszabályozók Tanácsának kezdeményezését, amely az energiaszámlákban alkalmazandó különböző elemek harmonizált meghatározására irányul;

35. szót emel azért, hogy az egységesítés mellett a végső számlán kötelezően szerepeljenek az ellátási ajánlatok összehasonlításához rendelkezésre álló ingyenes alkalmazásokra és szolgáltatásokra vonatkozó információk, valamint a háztartásoknak és a vállalkozásoknak szóló fogyasztóvédelmi információk és támogatás is;

36. kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan alkalmazásokat és szolgáltatásokat, amelyek megkönnyítik a háztartások és a vállalkozások számára a számlák értelmezését, elemzését, továbbá adott esetben tanáccsal látják el és nyomon követik a végső felhasználókat a feltárt szabálytalanságok kijavításához szükséges lépések megtételében, vagy e felhasználókat a szükségleteikhez jobban igazodó ellátási szerződések felé irányítsák;

37. szorgalmazza, hogy a szolgáltatók a végső fogyasztóik felé kibocsátott számláikat és tájékoztatásaikat a végső fogyasztók által választott módon – azaz postai úton vagy elektronikusan –, megkülönböztetés nélkül küldjék meg;

38. hangsúlyozza, hogy különösen a kiszolgáltatott fogyasztók számára jelent nehézséget a legmegfelelőbb tarifák kiválasztása a széles körű ajánlatok közül, és gyakran ők azok, akik a hozzájuk legközelebb található kormányzati szinten segítséget kérnek. Következésképpen a Régiók Európai Bizottsága kéri az Európai Uniót, hogy támogassák a helyi és regionális önkormányzatokat az energiaágazat támogatási rendszerének kiépítésében, amennyiben azt nem tagállami szinten kezelik;

A mérőóra-leolvasás fejlesztése

39. úgy véli, hogy a fogyasztók számára többféle módon (akár intelligens online mérőóra, akár a havi energiaszámlában feltüntetett részletes óraállás-kimutatás formájában, egyéni nyomon követés mellett stb.) könnyű hozzáférést kell biztosítani mérőóra-leolvasó készülékükhöz;

40. hangsúlyozza, hogy a fogyasztók számára érthető tájékoztatást kell adni az óraállás-kimutatások kezeléséről és a fogyasztásaikra vonatkozó adatok felhasználásáról, pontosan megjelölve az összegyűjtésre és tárolásra kerülő adatokat, valamint ennek gyakoriságát és időtartamát;

41. hangsúlyozza, hogy a fogyasztók adatai vonatkozásában a biztonság és a magánélet védelme szempontjából szigorú európai jogi szabályozást kell elfogadni;

Az intelligens mérőórák, a kutatás és az innováció támogatása és szabályozása

42. ismételten felszólít egy intelligens rendszer hálózatok és termelők/fogyasztók szintjén történő kialakításának felgyorsítására, a rendszer egészének, valamint az intelligens mérőórák bevezetésének optimalizálására, ami a fogyasztó tevékeny bevonásával fontos eleme a hatékony keresletszabályozásnak;

43. szorgalmazza az intelligens mérőórák bevezetésének, valamint használatuk és funkcióik kiválasztásának vonatkozásában szigorú európai jogi szabályozás elfogadását, emlékeztetve arra, hogy a bevezetésük célja a fogyasztás észszerűsítése és csökkentése. Ezzel összefüggésben az RB szorgalmazza, hogy minden új technológia kiválasztása előtt – a technológia szabványként való bevezetése esetén – vizsgálják meg annak esetleges energetikai, gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait;

44. kéri az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként a fogyasztás szabályozására és csökkentésére, a be- és kikapcsolásra, a leolvasórendszerek elhelyezésére, az intelligens, biztonságos, megbízható és megtérülő elosztó- és átviteli rendszerekre, valamint az ipari és háztartási tároló rendszerekre vonatkozó kutatásokat;

45. kiemeli, hogy a városok fejlődése és működése jelentős hatást gyakorol az energiaszükségletre, mivel ezek a világ energiafelhasználásának 60–80 %-át teszik ki, és a CO_2-kibocsátásoknak is körülbelül ugyanilyen arányáért felelősek. Ezért az intelligens városok és községek európai innovációs partnersége és más üzleti modellek, illetve innovatív finanszírozási eszközök jelentősen hozzájárulhatnak az intelligens technológiák energiaszektorban történő alkalmazásának megkönnyítéséhez;

A helyi és regionális önkormányzatok és a polgárok energiapiaci részvételének lehetővé tétele

46. sajnálja, hogy a közlemény csupán a „fogyasztói részvétel fokozása" szűken meghatározott körében ismeri el a helyi és regionális önkormányzatok és különösen a Polgármesterek Szövetsége szerepét, és nem sorolja fel a helyi és regionális önkormányzatokat a szereplők között például az általános következtetésekben, ahol további intézkedéseket tart szükségesnek tagállami szinten, „de emellett az ágazat, a fogyasztói szervezetek és a nemzeti szabályozó hatóságok együttműködési kezdeményezései" révén is; arra kéri ezért az Európai Bizottságot, hogy – főként energiatermelőként és -fogyasztóként – szélesebb körben vonja be a helyi és regionális szintet az ezen a területen folytatandó jövőbeli tevékenységébe;

47. úgy véli, hogy az intelligens fogyasztásmérés is fontos eszköz lehet az energiaszegénység problémájának kezelésében, de emlékeztet arra, hogy biztosítani kell, hogy az intelligens fogyasztásmérési technológia ne okozzon túlzott költségeket a fogyasztók számára, illetve ne korlátozza túlzott mértékben az energiafelhasználásukat;

48. kéri az Európai Uniót és a tagállamokat, gondoskodjanak arról, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a helyi energiaszolgáltatók könnyen hozzáférhető és elegendő mértékű finanszírozáshoz jussanak az energiahatékonyság, valamint a megújuló energiák előállítása és felhasználása terén megvalósított politikáikhoz és projektjeikhez, például az energiagazdálkodási tanácsadáshoz. A Régiók Európai Bizottsága szót emel azért, hogy az Európai Unió ezt a tételt illessze be a jövőben e területen elfogadandó valamennyi finanszírozási programjába;

49. javasolja egy egyértelmű, a fogyasztó által termelt energiákat könnyen befogadó intelligens hálózatot biztosító jogszabályi keret létrehozását, amely megkönnyíti és lerövidíti az időigényes engedélyezési eljárásokat, és elhárítja a tényleges versenyt gátló adminisztratív és jogi akadályokat;

50. kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy teremtsék meg az olyan új gazdasági szereplők, mint a termeléshez hozzájáruló fogyasztók, egyenlő versenyfeltételeinek biztosításához szükséges jogi keretet, valamint vezessenek be megfelelő intézkedéseket és szükséges garanciákat a saját termelésű megújuló energia decentralizált módon történő felhasználásának ösztönzésére, valamint az energiatermelés méltányos díjazására;

51. megállapítja, hogy számos példa létezik olyan helyes gyakorlatokra, amikor a fogyasztók részt vesznek a hatékony energiagazdálkodásban és a megújuló energiák előállításában; hangsúlyozza a Régiók Európai Bizottsága jelentős szerepét a bevált gyakorlatok megosztásában;

52. különösen fontosnak tartja a helyben rendelkezésre álló, egyéni és közösségi, saját megújulóenergia-termelésben rejlő csodálatos lehetőséget, és kéri az Európai Uniót, hogy vizsgálja meg, melyek azok a szabályozási és pénzügyi akadályok – többek között a meglévő villamosenergia-hálózatoknak a saját termelésű energiafogyasztás mechanizmusaihoz történő igazításával kapcsolatos problémák –, amelyek e kezdeményezések kidolgozását gátolják, továbbá fogadja el az ezen akadályok elhárítását lehetővé tevő intézkedéseket. Ezzel összefüggésben a Régiók Európai Bizottsága kiemeli, hogy a felelősségvállalás fogalma nagyon fontos a polgároknak az energetikai átállásba történő tényleges bevonása szempontjából, és szorgalmazza, hogy kiemelt figyelem kísérje azokat a fogyasztókat, akik nem rendelkeznek a saját energiatermelés technológiájához szükséges befektetés pénzügyi vagy gyakorlati eszközeivel; kiemeli emellett azt a fontos szerepet, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok játszhatnak a közösségi, a szövetkezeti, illetve a saját termelést célzó energiatermelési, -elosztási és -fogyasztási rendszerekre irányuló helyi kezdeményezések szervezésében és támogatásában;

53. üdvözli a lakossági energiafórumra irányuló kezdeményezést, miközben hangsúlyozza, hogy kívánatos lenne egyéb időszakos struktúrák és mechanizmusok létrehozása, amelyek lehetővé teszik az energiafogyasztók számára, hogy a megfelelő időpontban kifejtsék álláspontjukat, és ezzel befolyásolják az energiapiacokra vonatkozó döntéseket.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottságának véleménye – A menekültek védelme származási területeiken: új perspektíva

(2016/C 240/06)

Előadó: Hans JANSSEN (NL/EPP), Oisterwijk polgármestere

I. **POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános ajánlások

1. megállapítja, hogy a jelenlegi menekültválság – a szíriai polgárháború, illetve számos észak-afrikai ország politikailag instabil helyzete, valamint a világ egyes részein megfigyelhető konfliktusok és törvényen kívüli állapotok következményeként – olyan szerteágazó problémát jelent, amilyennel még nem találkoztunk. Ráadásul minden jel arra mutat, hogy nem oldódik meg egyhamar;

2. úgy véli, hogy a kérdés kiterjedtsége és súlya miatt átfogó megközelítésre van szükség, amely a következő szempontokra tér ki: az Európába érkező menekültek jogaikat tiszteletben tartó, fenntartható fogadása; az irreguláris migráció megfékezése, többek között a külső határok hatékonyabb védelme révén, illetve embercsempészek elleni szigorú büntető szankciók bevezetésével és egy hatékony és biztonságos rendszer létrehozásával a menedékkérőkre vonatkozó kritériumoknak meg nem felelő személyek visszaküldésére; a származási régiókban – mind a származási, mind a szomszédos országokban – történő befogadás javítása, illetve az erőszakból és a törvényen kívüli állapotokból következő migráció alapvető okainak kezelése. Az EU már régebb óta ezeknek az intézkedéseknek az együttes végrehajtására törekszik. Az RB támogatja ezt a megközelítést ([1]), hangsúlyozva egyben a megállapodások tényleges végrehajtásának és a vállalt kötelezettségek teljesítésének jelentőségét;

3. sajnálja, hogy a gyakorlatban arra fordítjuk a legtöbb figyelmet, hogy korlátozzuk az Európába tartó menekültek számát, és a menekülteket elosszuk a tagállamok között, ahelyett, hogy minden szinten védenénk ezeknek az embereknek a jogait. A helyi és regionális önkormányzatokra ennek kapcsán korábban soha nem tapasztalt mértékű felelősség hárul, hogy befogadják a menekülteket, és segítsék beilleszkedésüket Európába. Továbbra is fontosnak gondoljuk, hogy az Európai Bizottság folyamatosan kövesse nyomon ezeket a fokozódó kihívásokat, és fogalmazza meg javaslatait az érintett helyi és regionális önkormányzatok ezen irányú tevékenységének támogatására vonatkozóan,

4. megállapítja, hogy eddig sokkal kevesebb figyelmet kapott a menekülteknek abban a régióban történő befogadása, amelyhez hazájuk tartozik, pedig itt jóval nagyobb csoportokról van szó, mint amekkorákat Európában kell elhelyeznünk: az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) 2,1 millió szírt regisztrált Egyiptomban, Irakban, Jordániában és Libanonban, a török hatóságok 1,9 millió szírt regisztráltak, Észak-Afrikában pedig több mint 26 700 szír menekült tartózkodik. Összesen 4 390 439 emberről van szó ([2]);

5. üdvözli, hogy az Európai Tanács megállapodásra törekszik Törökországgal. Kétségei vannak azonban a tekintetben, hogy a Törökországgal kötött megállapodás valóban csökkenteni fogja-e az uniós határokat szabálytalanul átlépők számát. Kéri, hogy a menekültek közvetlen pénzügyi támogatásban részesüljenek, és legyen lehetőségük arra, hogy harmadik országokbeli menekülttáborokban nyújtsanak be humanitárius célú vízum iránti kérelmet. A támogatást részben az UNHCR-hez kellene eljuttatni a menekülttáborokban tapasztalható életkörülmények javítására.

([1]) Lásd többek között *az európai migrációs stratégiáról* szóló véleményt (CIVEX-VI/006, 2015. december 3–4.), valamint *a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítésről* szóló véleményt (CIVEX-V-027, 2012. július 18.).

([2]) 2015. december 17-i adatok, lásd: http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php.

6. a menekülni kényszerülők közül sokakat menekülttáborokba irányítanak, amelyek gyakran egy szomszédos országban találhatók. Nem mindegyiküknek vannak forrásai ahhoz, hogy továbbutazzanak – például Európába –, függetlenül a pillanatnyi ellátási körülmények minőségétől. Sokan abban reménykednek, hogy visszatérhetnek hazájukba, vagy egy menekülttáborban felépíthetnek maguknak egy méltó életet. Ez utóbbi megfelelő alapszolgáltatásokat (lakhatás, élelmezés, egészségügyi ellátás stb.), a gyermekek számára oktatást, a felnőtteknek munkát, jövedelmet, illetve békés együttélést feltételez az új környezetben;

7. jelen véleményt saját kezdeményezésre dolgozza ki azzal a céllal, hogy segítsen a menekültek származási régióban történő jobb védelmére irányuló uniós intézkedések kialakításában. Származási régió alatt az elsődleges befogadó országokat értjük. Ezek általában szomszédosak azzal az országgal, amelyből az emberek menekülnek. A vélemény rámutat arra, hogy ebben az összefüggésben a helyi és regionális önkormányzatok sokat tehetnek az uniós célok megvalósítása érdekében, és ismerteti az ehhez szükséges eszközöket. Kiemeli, hogy a különféle kormányzati szintek stratégiái és lehetőségei miként egészíthetik ki egymást annak érdekében, hogy – az EU-ban középpontba helyezett alapjogok és értékek fenntartása mellett – hatékonyabb legyen a koordináció, és jobb eredményeket érjünk el. Ezzel kapcsolatban a teljesség kedvéért ismételten hangsúlyozni kell, hogy a származási régióban történő elszállásolás feltételeinek javítása nem változtat azon a tényen, hogy elismerjük a nemzetközi védelemhez fűződő jogot az EU-n belül ([3]).

Befogadás a származási régióban: nem könnyű feladat

8. megállapítja, hogy válságok idején a származási régióban történő elszállásolásra „stabilan” jellemzőek az alábbiak:

— A legtöbb embert szinte mindig ilyen módon szállásolják el. Példák: 2015-öt írunk, de 1,5 millió afgán még mindig Pakisztánban tartózkodik ([4]); az 1994-es népirtás után 1,9 millió ruandai menekült Kongóba, Tanzániába és Burundiba ([5]); Kenyában majdnem 500 000, Etiópiában több mint 240 000 szomáliai menekült él 1991 óta ([6]). A jelenlegi szír válság ilyen értelemben nem számít kivételnek (lásd a korábban említett számadatokat).

— Ezeknek az igen népes csoportoknak csak egy része lakott és lakik befogadó táborokban. Többségük már letelepedett a fogadó országokban, sokszor nehéz vagy rendkívül nehéz körülmények között. Törökországban például a becslések szerint a szír menekültek 90 %-a táboron kívül él, és csak korlátozottan fér hozzá az alapszolgáltatásokhoz.

— A menekültek többnyire a tervezettnél sokkal tovább maradnak a szomszédos országokban: gyakran több mint tíz évről, sőt néha évtizedekről van szó;

9. megállapítja, hogy ha nagy számban érkeznek lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek, annak mindig komoly hatása van a befogadó közösségekre: nagyobb teher hárul az ivóvízellátáshoz, az oktatáshoz és az egészségügyhöz, a környezetvédelemhez (szemét és szennyvíz), a munkaerőpiaci integrációhoz kapcsolódó alapszolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy az elszállásolásra táborokban vagy azokon kívül kerül-e sor;

10. tapasztalata szerint ez a hatás a befogadó közösségekben úgy mutatkozik meg, hogy emelkedik az élelmiszerek, a lakhatás, a szolgáltatások stb. ára, ugyanakkor élesedik a munkahelyekért folytatott verseny, így csökkennek a bérek;

11. tisztában van azzal, hogy ez a nyomás csak tetézi a többnyire már meglévő problémákat és kihívásokat a befogadó közösségekben. Mindez együtt gyakran társadalmi feszültséget gerjeszt a menekültek és a befogadó közösségek között vagy egyes menekültek (menekültcsoportok) között, illetve napvilágra hozza a befogadó közösségekben lappangó társadalmi feszültségeket;

([3]) Ahogy ezt már korábban is említettük, például *a migrációval és a mobilitással kapcsolatos általános megközelítésről* szóló véleményben (CIVEX-V-027, 2012. július 18.).
([4]) http://www.unhcr.org/pages/49e487016.html (2015).
([5]) http://www.rwandanstories.org/genocide/refugee_crisis.html (nincs megadva dátum).
([6]) http://www.resettlement.eu/page/somali-refugees-kenya-ethiopia

12. elismeri továbbá, hogy emiatt tartani lehet a láncreakciótól: ha nem sikerül uralni a feszült helyzetet, akkor a befogadó közösségeken belül is megjelenik az erőszak, ami újabb menekülthullámhoz vezet;

13. végül felhívja a figyelmet arra, hogy sok szükségintézkedést *ad hoc* jelleggel valósítottak meg. A menekülttáborok helyének kijelölésekor nem mindig jártak el körültekintően: túlságosan rövid távra terveztek, nem vettek figyelembe messzebbre tekintő területfejlesztési elképzeléseket, és sokszor nem hallgatták meg a helyi és regionális önkormányzatokat, pedig végső soron leginkább őket érintik a helyzet elmérgesedésének imént említett hatásai;

Mire van szükség?

14. úgy véli, hogy a fent ismertetett realitásokra való tekintettel a válságkezelést egy hosszú távú megközelítéssel kell ötvözni, középpontba helyezve az elsődleges létszükségletek kielégítését, a társadalmi kohéziót, illetve az irányított fizikális, társadalmi és gazdasági fejlődést az emberi jogok – ezen belül a nemek közötti egyenlőség – és a környezet tiszteletben tartása mellett;

15. ajánlja, hogy ahol csak lehet, mielőbb gondoskodjanak arról, hogy a menekültek ne a segélyektől függjenek például amiatt, hogy nem szabad fizetett munkát végezniük. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a menekültek önállóak lehessenek, és amennyire lehet, maguk rendezhessék a saját életüket, ami például a fizetett munkavégzés lehetővé tétele révén érhető el. Ezzel összefüggésben kedvező fejlemény, hogy a szír menekültek mostantól munkavállalási engedélyt kaphatnak Törökországban. Emellett újító módszerekre is szükség van, többek között az üzleti szféra bevonása révén. Szakértők szerint a menekülteknek járó segély egy kis részének készpénzben való kifizetése sokkal jobb hatással van a helyi gazdaságra, mint a természetbeni támogatás. Ezért az RB kéri, hogy vizsgálják meg ezt a lehetőséget, és az eredményeket, ahol csak lehet, ültessék át a gyakorlatba;

16. azt ajánlja, hogy a jövőben biztosítsák, hogy a befogadó táborok kialakításakor, fejlesztésekor és irányításakor az első perctől kezdve egy „város- és területfejlesztési" elképzelést vegyenek alapul – ahelyett, hogy „szükségszállásokban" gondolkodnának –, és kezdettől fogva tartsák szem előtt a befogadó közösségekre gyakorolt pozitív és negatív hatásokat. Ez a megközelítés azt is jelenti, hogy átgondoltabb döntéseket kell hozni a helyszínnel, a későbbi bővítési lehetőségekkel, a meglévő és még kialakítandó infrastruktúrával, a gazdasági hatásokkal stb. kapcsolatban, kiemelt figyelmet fordítva a sérülékeny csoportokra, így például a nőkre és gyermekekre;

17. emellett utal arra, hogy egyéb – adott esetben konkrét csoportokra (pl. nőkre, gyermekekre vagy fiatalokra) irányuló – intézkedésekkel összekapcsolva két szempontból is fontos az oktatáshoz és a fizetett munkához való hozzáférés. Egyfelől csökkenti a radikalizálódás, az elszigetelődés, a gettósodás, valamint a bűnözői tevékenységekre (embercsempészetre, prostitúcióra, szervkereskedelemre) való fogékonyság és a terroristahálózatokba való beszervezés esélyét, másfelől elősegíti a fogadó ország társadalmi szerkezetébe való társadalmi, gazdasági és kulturális beilleszkedést;

18. sürgeti, hogy az EU segítsen a szír menekültek, különösen a gyermekek mentális egészségügyi ellátásának megvalósításában. A menekültek ugyanis gyakran poszttraumásstressz-szindrómában szenvednek, ami veszélyezteti az egészségüket és integrációjukat;

19. úgy véli, hogy a megközelítésnek azt a lehetőséget is figyelembe kell vennie, hogy a menekültek végleg vagy legalábbis hosszú ideig maradnak – a befogadó táborokon kívül is –, tehát integrálni kell őket a befogadó közösségekbe. Például a források egy részét arra lehetne fordítani, hogy támogatást nyújtsunk a társadalmi szempontból hasznos munkákhoz és az újonnan érkezők fogadásához. Ez átfogó politikai párbeszédet követel meg, amelynek figyelembe kell vennie a fogadó régiók és az érintett menekültcsoportok specifikus helyzetét;

20. megállapítja, hogy egy ilyen megközelítés következésképpen nem irányulhat kizárólag a menekültekre, hanem szükségszerűen arra is figyelnie kell, hogy segítsen a problémák megelőzésében és megoldásában magán a befogadó közösségen belül. A nemzetközi közösségnek a mostaninál több hajlandóságot kell mutatnia arra, hogy támogassa a központi, helyi és regionális hatóságokat a hatáskörükbe tartozó feladatok elvégzésében azokon a területeken, ahol a „régióban történő integrációnak" meg kell valósulnia. Ennek pénzügyi vonzatai is kell, hogy legyenek – például azért, hogy szinten lehessen tartani az alapszolgáltatásokat, illetve lendületet kapjon a helyi és regionális gazdasági fejlődés;

A helyi önkormányzatok szerepe

21. leszögezi, hogy a származási országokban és a környező régiókban a menekültek és a helyi közösségek problémái azokban a falvakban, városokban és régiókban mutatkoznak meg, amelyekben élnek, iskolába járnak, ellátást igényelnek, dolgoznak vagy munkát keresnek, szomszédokkal érintkeznek stb. Ezért a közvetlen sürgősségi segítségadás után mindenekelőtt a helyi és regionális önkormányzatoktól várhatók el intézkedések és megoldások ([7]);

22. megállapítja azonban, hogy ezek a származási országokban és a környező régiókban elhelyezkedő helyi és regionális önkormányzatok nagyon nehezen tudnak eleget tenni az elvárásoknak. Többnyire már a menekültek érkezése előtt is nem megfelelően kialakított illetékességi körökkel, nem elegendő pénzügyi eszközzel és a képzett személyzet hiányával kellett szembenézniük. Ezenkívül egy központosított politikai rendszerben nem tudnak gyorsan cselekedni, mivel számos döntést és sok kiadást először egy magasabb közigazgatási szinten kell jóváhagyni;

23. meg kell erősíteni az együttműködést a helyi és regionális önkormányzatok, illetve az UNHCR és a humanitárius NGO-k között, hogy koordinált módon tudjanak tevékenykedni. A szubszidiaritással összhangban elismerést és támogatást kell biztosítani a civil társadalom és a szolgáltatói ágazat köz- és magánszférában vagy nonprofit szektorban tevékenykedő szereplőinek, akik az első vonalban foglalkoznak a menekültek fogadásával és ellátásával az érintett helyszíneken. Ehhez olyan konstruktív integrációs folyamatról kell gondoskodni, amely jobban figyelembe veszi a helyi körülményeket és problémákat;

24. a következő javításokat ajánlja különböző szinteken annak érdekében, hogy a származási országokban és a környező régiókban a helyi és regionális önkormányzatok ténylegesen felelősséget tudjanak vállalni az alapszolgáltatásoknak és azok minőségének biztosításáért, valamint településük vagy régiójuk fenntartható szociális és gazdasági fejlődésének hosszú távú szempontjaiért:

— az intézményi környezet: egyértelműen meghatározott és megfelelő illetékességi körök a helyi és regionális önkormányzatok számára, kisebb függőséggel a központi kormányzattól és egyben a nemzetközi szervezetekkel, segítőkész államokkal vagy régiókkal/városokkal való közvetlen együttműködés lehetősége, valamint nagyobb mértékű szerepvállalás a nemzetközi segítségnyújtás előkészítésében és megvalósításában,

— elegendő pénzügyi eszközök ahhoz, hogy végre tudják hajtani feladataikat, mégpedig átcsoportosítások, helyi bevételek és/vagy adományozóktól származó közvetlen finanszírozás révén,

— kapacitáserősítés politikai és hivatali szinten, mégpedig oktatás és képzés, részvétel és cserekapcsolatok révén, illetve a tapasztalva tanulás („learning by doing”) támogatásával;

Eszközök és intézkedések

25. megállapítja, hogy ahhoz, hogy ténylegesen a szélesebb körű menekültpolitika részét képezze a régióba való befogadás, folyamatosan szükségesek gazdasági, tárgyi, emberi és technikai erőforrások. A Bel- és Igazságügyi Tanács 2015. szeptember 14-i ülésén helyesen határozott arról, hogy az EU és a tagállamok hozzájárulásukkal segítik az UNHCR-t abban, hogy nagy számban fogadhasson be szír menekülteket a szomszédos országokban található menekülttáborokba, valamint arról, hogy jelentősen megemelik a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alapot, az ún. Madad alapot ([8]). A megemelt támogatásra feltehetően még évekig szükség lesz;

26. szorgalmazza, hogy biztosítsanak a Madad alaphoz hasonló eszközöket, többek között a különféle észak-afrikai országokat sújtó válságok kezelésére, mivel potenciálisan ezekről a területekről is igen sok menekült érkezhet;

([7]) Lásd ennek kapcsán pl.: https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/field/field_document/Jordan%20workshop%20summary%20FINAL.pdf

([8]) http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12002-2015-REV-1/en/pdf

27. ezért sürgeti az uniós tagállamokat, hogy vállalják fel felelősségüket a pénzügyi támogatás terén, és a már odaítélt forrásokat bocsássák rendelkezésre, illetve tegyenek további erőfeszítéseket annak érdekében, hogy áthidalják azt a jelentős finanszírozási szakadékot, amely a vagyonkezelői alapok esetében az EU által jóváhagyott források és a tagállamok hozzájárulásai között tátong;

28. szorgalmazza, hogy a Madad alap prioritásainak kidolgozása során fordítsanak kellő figyelmet az irányítási kérdésekre, valamint arra, hogy ezek miként jelennek meg a helyi és regionális önkormányzatoknak szóló és velük együtt megvalósítandó intézkedésekben. Szem előtt kell tartani egyúttal, hogy gyors cselekvésre van szükség, de ez nem mehet az alaposság, a tervezés, a hatékonyság és az eredményesség kárára;

29. szorgalmazza, hogy a tagállamok mobilizálják a szükséges gazdasági eszközöket és adminisztratív eljárásokat. Ehhez be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat – különösen azokat, amelyek hatáskörökkel rendelkeznek az egészségügy, oktatás és a szociális szolgáltatások terén – az e személyek segítésére irányuló eszközök elosztásába, hogy együttesen hajthassák végre a helyzet átfogó kezeléséhez szükséges intézkedéseket;

30. azt ajánlja, hogy a fejlesztési együttműködés európai politikája keretében az intézkedések kifejezetten az olyan konfliktusok alapvető okaira és megoldására irányuljanak, amelyek miatt emberek a saját hazájukból menekülni kényszerülnek. Az okok között említhetjük a működőképes jogállami struktúrák hiányát, az emberi jogok figyelmen kívül hagyását, a vallási üldöztetést és a „jó kormányzás" hiányát a különböző kormányzati szinteken az instabil államokban. Ezzel az EU csökkentheti azoknak a tényezőknek a számát, amelyek arra kényszerítenek népes csoportokat, hogy elhagyják hazájukat, mivel komoly veszélyben van az életük, és reményük sincs a békére;

31. e tekintetben elismeri a hivatalos, intézményesített és hatékony kommunikációs csatornák jelentőségét a menekültek származási helyének regionális és helyi önkormányzataival való kommunikációban: ennek révén azonosíthatók a nagyobb figyelmet és megfelelő intézkedéseket – például pénzügyi és technológiai támogatást, vezetők képzését, ismeretek és legjobb gyakorlatok cseréjét – igénylő fő területek;

32. úgy véli, hogy a földközi-tengeri térségre irányuló fenntartható városfejlesztési menetrendben vázolt elvek, valamint a líbiai polgármesterek küldöttségével való partnerségre irányuló felhívásban tervezett intézkedések – melyet az ARLEM kezdeményezett – jelentik a követendő utat a menekülteknek a származási régiójukban megvalósuló hatékony védelmére;

33. javasolja, hogy az elsődleges befogadó országok kormányzataival folytatott politikai párbeszéd során nyomatékosan hangsúlyozzák a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, valamint hívják fel a figyelmet az ahhoz szükséges keretfeltételekre, hogy a helyi és regionális önkormányzatok eleget tudjanak tenni szerepüknek és hatásköreiknek. Szinergiákat kell teremteni a decentralizált együttműködés helyi és regionális szereplői között a nemzetközileg támogatott, közös projektek és programok elősegítése érdekében. Ez többek közt arra is vonatkozik, hogy a török kormánnyal kötött megállapodásokat konkrét intézkedésekbe ültessék át a helyi és regionális önkormányzatok számára a szír határ menti területeken és azokban a török városokban, ahol nagy számban tartózkodnak menekültek. A Törökországi Települések Szövetsége már kidolgozta erre vonatkozóan az első javaslatokat;

34. annak elősegítésére szólít fel, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat már korai szakaszban vonják be a szükségletek feltérképezésébe, amint például a szíriai válságra válaszul kidolgozott, 2015–2016-os regionális menekültügyi és rezilienciafokozó terv (3RP) esetében történt. A segítség koordinált megközelítése helyi szinten is szükséges, ehhez pedig szükség van a helyi önkormányzatok aktív részvételére is a segélyprogram kidolgozásának valamennyi szakaszában;

35. Az európai helyi és regionális önkormányzatok számos bevált gyakorlattal és tapasztalattal rendelkeznek a menekültek integrációja terén. Ezért az RB arra kéri a Tanácsot, az Európai Bizottságot és az EKSZ-t, hogy használják fel az európai helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait, készségét és hálózatait: ilyenek az RB és az általa létrehozott ARLEM és CORLEAP, a Platforma, de az olyan nemzeti településszövetségek is, mint a Holland Települések Szövetsége (VNG) ([9]). Ezek a szervezetek gazdag ismeretanyaggal és tapasztalatokkal rendelkeznek az alapszolgáltatások nyújtására, az integrációra, a helyi és regionális gazdasági fejlesztésre vonatkozóan, nemcsak Európában, de az elsődleges befogadó országokban is. Az a konkrét megközelítés, melynek keretében megosztják a bevált gyakorlatokat, és – többek között különböző forgatókönyvek áttekintésével és a befogadó közösségek fejlődési lehetőségeire gyakorolt hatások figyelembevételével – átfogóan, célirányosan tervezik a helyi szolgáltatásokat, Jordániában és Libanonban fontos kiegészítésnek bizonyult az UNHCR munkája mellett;

36. arra szólít fel, hogy az e területen tevékenykedő más fontos szereplőkkel együttműködve, többek között a 2016. májusban Isztambulban tartandó humanitárius csúcstalálkozó idején, fejlesszék tovább az e véleményben kifejtett ötleteket, és öntsék azokat konkrét intézkedések és programok formájába. Az RB a továbbiakban is szívesen együttműködik ebben.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([9]) A VNG egy több mint 9 millió eurós programot valósít meg a holland kormány részére, amely többek között jordániai és libanoni helyi és regionális önkormányzatok megerősítésére irányul, hogy azok eleget tudjanak tenni szerepüknek a szír menekültek befogadásával és annak a befogadó közösségekre gyakorolt hatásával kapcsolatosan.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika

(2016/C 240/07)

Előadó: Neale RICHMOND (IE/EPP), Dun Laoghaire Rathdown megye tanácsának tagja

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A mindenki számára előnyös kereskedelem – A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika felé

COM(2015) 497 final

I. ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. kifejezetten üdvözli az Európai Bizottságnak „A mindenki számára előnyös kereskedelem – A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika felé" című, 2015. október 14-i közleményét, amely elismeri, hogy a kereskedelem fontos növekedési, foglalkoztatási, munkahely-teremtési és beruházási lehetőségeket képes kibontakoztatni az EU-ban;

2. támogatja az Európai Bizottságot abban, hogy biztosítani kívánja a globalizáció előnyeinek méltányos elosztását és a negatív hatások enyhítését, továbbá egyetért azzal, hogy az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében a modern kereskedelmi megállapodásoknak túl kell lépniük a pusztán vámjellegű kérdéseken, és a hangsúlyt a kkv-kra kell helyezniük. Egyetért az Európai Bizottsággal abban is, hogy a kereskedelempolitika csak akkor működhet, ha Európa továbbra is mindent megtesz az egységes piac kiteljesítését hátráltató akadályok felszámolása érdekében;

3. üdvözli az Európai Bizottság elkötelezettségét amellett, hogy minden fontos kereskedelempolitikai kezdeményezés fenntarthatósági hatásvizsgálat tárgyát képezze. Emlékeztet az utólagos értékelések jelentőségére és kiemeli, hogy a hatásvizsgálatok és az értékelések – ezen belül az érdekelt felekkel folytatott megfelelő konzultációk – elengedhetetlenek ahhoz, hogy hatékony, átlátható és tényeken alapuló kereskedelempolitikákat dolgozzunk ki;

4. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság időben gondoskodjon annak értékeléséről, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokban rögzített vagy a többoldalú megállapodásokból – így például a Kínának adandó piacgazdasági státus kérdéséből – következő kereskedelemliberalizációs intézkedések milyen hatással vannak az uniós költségvetésre és az uniós finanszírozású strukturális politikákra (így például az európai strukturális és beruházási alapokra vagy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapra).

5. hangsúlyozza, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) keretében finanszírozott intézkedések gyakran rövid távú célokra irányulnak, és kéri, hogy annak biztosítása érdekében, hogy az Unión belüli jelenlegi regionális egyenlőtlenségek ne csak hogy ne növekedjenek tovább, hanem még csökkenjenek is, jobban hangolják össze ezeket az intézkedéseket a többi uniós politikával, különösen a kohéziós politikával;

6. elismeri a szabályozási harmonizáció gazdasági fontosságát, mivel az csökkenti azoknak a jogszabályoknak a számát, amelyeknek egy megállapodás kereskedelmi partnereinek meg kell felelniük. Rámutat azonban arra, hogy biztosítani kell, hogy ez az uniós kereskedelmi megállapodások terén folyó harmonizáció fenntartsa, illetve javítsa a fogyasztók, a környezet és a munkavállalói jogok védelmével kapcsolatos normákat;

7. elvárja, hogy az Európai Bizottság biztosítsa az átláthatóságot a jövőbeli kereskedelmi megállapodásokra irányuló ambiciózus terveivel kapcsolatban. Ebben az összefüggésben felhívja a figyelmet az Európai Bizottság azon törekvésére, hogy újra akarja definiálni az Unió kapcsolatait az afrikai, latin-amerikai és karibi partnereivel, és az uniós szomszédságpolitika keretében fokozni kívánja a kereskedelmi együttműködést;

8. kiemeli, hogy döntő fontosságú szerep hárul a kkv-kra, amelyek a regionális és helyi fejlődés és ezáltal az egész Unió kohéziójának gerincét alkotják, továbbá emlékeztet arra, hogy a nemzetközi szabványokkal kapcsolatos kölcsönös megfeleltetés költségei a kkv-k esetében általában magasabbak, mint a multinacionális vállalatoknál. E tekintetben üdvözli, hogy az Európai Bizottság fontos helyet ad a kkv-knak a stratégiájában azzal, hogy rávilágít azokra nehézségekre, amelyekkel a kereskedelem liberalizációja során szembesülhetnek, és kéri, hogy következetesen vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat az Európai Bizottság és a tagállamok között a kkv-k sajátos szükségleteiről folytatandó párbeszédbe;

9. hangsúlyozza, hogy a három fő elv, azaz a hatékonyság, az átláthatóság és az értékek időnként ütközhetnek egymással, és elfogadja a közlemény érvelését, miszerint a kereskedelempolitikának számos egyéb szakpolitikai területet tekintetbe kell vennie és adott esetben elő is kell mozdítania, azonban szeretné, ha egyértelműbb lenne, hogy ezt a gyakorlatban miként lehet megvalósítani; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítását nem írhatják felül gazdasági érdekek;

10. hangsúlyozza, hogy egy Nemzetközi Beruházási Bíróság létrehozása esetén azon átmeneti időszakban, amíg a Nemzetközi Beruházási Bíróság teljes mértékben fel nem váltja az uniós kereskedelmi megállapodásokban előírt valamennyi beruházási vitarendezési mechanizmust, biztosítani kell, hogy a gazdasági érdekek ne nyomjanak többet a latban, mint az illetékes állami hatóságok azon joga, hogy az általuk szükségesnek tartott kombinációban közszolgáltatásokat nyújtsanak;

11. üdvözli az Európai Bizottság 2016. február 29-i bejelentését azzal kapcsolatban, hogy az EU és Kanada közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA) beruházásvédelmi fejezetébe beépülnek annak a megközelítésnek az elemei, melyeket az EU a beruházó és az állam közötti vitarendezés átláthatóbb rendszere érdekében javasolt, és így ez a fejezet az alábbiakról rendelkezik:

— kötelezőbb erejű megfogalmazás azzal kapcsolatban, hogy minden kormányzati szintnek jogában áll szabályozni a beruházások védelmét,

— egy vitarendezésért felelős, állandó és intézményesített bíróság felállítása, amelynek 15 tagját a megállapodás részes felei előzetesen jelölik ki,

— egy fellebbviteli bíróság létrehozása, amely lehetővé teszi a határozatok jogszerűségi vizsgálatát, illetve hiba esetén való törlésüket,

— részletesebb etikai szabályok az összeférhetetlenség elkerülése érdekében,

— az EU és Kanada kötelezettségvállalása a tekintetben, hogy létrehozzon egy állandó többoldalú beruházási joghatóságot vagy fellebbviteli bíróságot;

12. üdvözli a közszolgáltatásokkal kapcsolatban képviselt európai bizottsági álláspontot, mely szerint az EU által kötött kereskedelmi megállapodások a jövőben sem korlátozhatják a – bármilyen szintű – állami szerveket abban, hogy közszolgáltatásokat kínáljanak, támogassanak vagy szabályozzanak, nem írhatnak elő a tagállamok számára olyan kötelezettséget, hogy bármilyen szolgáltatást privatizáljanak, és a kínált közszolgáltatások körének bővítését sem akadályozhatják;

13. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára mindenkor meg kell hagyni a lehetőséget arra, hogy maguk alakíthassák az általános érdekű szolgáltatások biztosítását, függetlenül attól, hogy ezeket a szolgáltatásokat hogyan nyújtják és finanszírozzák;

II. **POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

14. üdvözli a Kereskedelempolitikai Tanács 2015. november 27-i ülésén elfogadott tanácsi következtetéseket, mivel egy nagyon kiegyensúlyozott megközelítést képviselnek, amely az uniós külpolitikával összhangban áthelyezi a kereskedelempolitika hangsúlyait, a lényegét azonban nem érinti;

15. úgy véli, hogy a stratégia területi dimenziójának biztosítania kell, hogy a helyi és regionális önkormányzatok Unió-szerte igazságosan részesüljenek a közleményben leírt szabadkereskedelmi megállapodások és általában a kereskedelmi megállapodások által várhatóan megteremtendő növekedési és beruházási lehetőségekből. Az egyesülési szabadság és a települési önkormányzatok védelme érdekében azt is világossá kell tenni, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásoknak milyen jelentőségük van a helyi szinten, közfinanszírozásból végzett tevékenységekre nézve;

16. az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 14. és 106. cikkével, valamint az általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyvvel összhangban azt kéri, hogy a jelenlegi és jövőbeli általános érdekű szolgáltatásokat és általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat (többek közt a vízellátást, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, a társadalombiztosítási rendszereket és a képzést, a hulladékgazdálkodást, valamint a tömegközlekedést) mindenképpen vegyék ki a megtárgyalandó kereskedelmi egyezmények hatásköréből;

17. úgy látja, konkrét igény mutatkozik arra, hogy helyi és regionális szinten kidolgozzák és végrehajtsák a kkv-k nemzetközivé válásának programjait, bevonva a helyi és regionális érdekelt feleket. Ez magában foglalná a támogatásban jelentkező hiányosságok feltárását is, hogy csökkentsék azokat az egyenlőtlenségeket és negatív hatásokat, amelyeket a nyitottabb kereskedelem jelenthet bizonyos régiók számára;

18. úgy véli, fontos emlékeztetni arra, hogy a kereskedelem és a beruházás célja nem csupán a piacok megnyitása, ami ösztönzi az Európa versenyképességének fellendítését szolgáló versenyt és az innovációt, aminek az eredménye munkahelyteremtés és növekedés lehet, hanem egyúttal valamennyi régió szükséges fejlesztése a gazdasági, társadalmi és területi kohézió és a polgárok jólétének megteremtése érdekében;

19. üdvözli, hogy az új stratégiában hangsúlyt kapnak az uniós értékek, továbbá hogy a kereskedelmi megállapodásokban elő kívánják mozdítani az olyan alapvető európai értékeket, mint a fenntartható fejlődés és az emberi jogok, azonban úgy véli, hogy ezeket konkrétan meg kell határozni;

20. elismeri, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokon belül ágazati szinten megvalósuló szabályozási konvergencia felszámolhatja az azonos kimenetelű, szükségtelen párhuzamos eljárásokat és engedélyezési követelményeket. Fontos elvárás ugyanakkor a későbbi jogviták elkerülése érdekében a megállapodások szövegének pontos megfogalmazása, illetve a szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyát képező szolgáltatások „pozitív” listán történő tételes felsorolása;

21. üdvözli, hogy a közlemény a kkv-kban rejlő kiaknázatlan lehetőségekre összpontosít, valamint arra, hogy célzott támogatást kell számukra nyújtani, kezdve a helyes kereskedelempolitikával;

22. megállapítja, hogy a szabályozási konvergencia különösen alkalmas arra, hogy megteremtse a lehetőségét a kkv-k nemzetközi fellépésének, és integrálja a kkv-kat a globális értékláncokba;

23. úgy véli, hogy minden uniós szabadkereskedelmi megállapodásban azt a célt kell kitűzni, hogy kiegyensúlyozott eredményt érjenek el az olyan érzékeny tradicionális ágazatokban, mint a mezőgazdaság; a megállapodásoknak a minőségi termékek elismerésére és hamisítás elleni védelmére kell irányulniuk nemzetközi szinten;

24. egyetért azzal, hogy az EU kereskedelempolitikájáról folytatott viták intenzívebbé válása jó alkalom arra, hogy minden érdekelt felet jobban bevonjanak az e területet érintő különböző kezdeményezéseink előkészítésébe, tárgyalásába és végrehajtásába. Ehhez ugyanakkor szükség van az átláthatóság jelenleginél szélesebb körű biztosítására;

25. szorgalmazza, hogy erősítsék meg azokat az intézkedéseket, amelyek a fenntartható fejlődésnek és a jó kormányzásnak a kereskedelmi megállapodásokon, többszereplős kezdeményezéseken és egyéb eszközökön keresztül történő támogatására irányulnak, nagy súlyt fektetve eközben a szabad, méltányos és etikus kereskedelemre, a környezetvédelemre, a munkavállalói jogokra, a méltányos munkafeltételekre, az emberi jogokra, az egészség- és a fogyasztóvédelemre, az állatjólétre, a kulturális sokszínűség védelmére, valamint a fejlődésnek a kereskedelem révén történő elősegítésére, többek között a kereskedelemösztönző támogatások és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend segítségével;

26. azzal érvel, hogy a kereskedelmi megállapodásoknak egyenlő feltételeket kell biztosítaniuk minden uniós tagállamban és régióban – ideértve az EU legkülső régióit és tengerentúli területeit is –, valamint minden érintett ágazatban, az ipar, a mezőgazdaság és a szolgáltatások területén is. Ezzel összefüggésben üdvözli, hogy a Tanács hangsúlyozta, hogy elő kell segíteni és javítani kell az európai vállalkozásoknak – mindenekelőtt a kis- és középvállalkozásoknak – a globális értékláncokba történő integrálódását;

27. üdvözli az Európai Bizottság átláthatósági intézkedések melletti elkötelezettségét és elvárja, hogy ezt a nagyobb nyilvánosság érdekében további konkrét intézkedések kövessék, mint pl. a tárgyalási pozíciókra vonatkozó átláthatóság megkövetelése a tárgyalópartnerek részéről is. Azonban bírálja a közleményt, amiért nem foglalkozik az uniós tagállamok szintjén folyó kereskedelempolitikai döntéshozatal átláthatóságával kapcsolatos alapvetőbb problémákkal, például azzal, hogy miként fogalmazzák meg a kereskedelempolitikai célkitűzéseket a tárgyalások megkezdése előtt, azaz abban a szakaszban, amikor a 28 tagállam megadja a tárgyalási mandátumot;

28. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi vitában az adatvédelmi ügyeken, a fogyasztók biztonságán és a termék megismeréséhez való jogon túl kiegyensúlyozottabban kell figyelembe venni az uniós fogyasztók jogait. A fogyasztóvédelem alapvető elemeit – a tájékoztatást, az átláthatóságot és a döntési szabadságot – meg kell őrizni és védeni.

29. egyenlő súlyt kell kapniuk az exportáló kkv-knak és nem exportáló kkv-knak annak biztosítása érdekében, hogy a nyitott kereskedelem és az uniós kereskedelempolitika előnyei ne csak azokhoz a kkv-khoz jussanak el, amelyek hozzájárulnak egy tagállam exportgazdaságához;

30. arra ösztönzi az uniós tárgyalókat, hogy szorgalmazzák egy kisvállalkozói fejezet beépítését valamennyi jövőbeli uniós kereskedelmi megállapodásba;

31. úgy véli, hogy a szabályozás költségének csökkentése egyértelműen nagyobb lendületet adna a kis- és középvállalkozásoknak, hogy belépjenek olyan új piacokra, ahol a kereskedelemi partnerek közötti, a szabadkereskedelmi megállapodásokon kívüli párhuzamos rendszerek akadályozzák a piacra jutást, és segítenek a nagyobb, jól bevezetett vállalatoknak a piacok monopolizálásában;

32. támogatja a nyitottabb kereskedelmet, amely a beruházások alacsony szintjének ellenszere azzal, hogy ösztönzőként hat a globális gazdaságra egy olyan időszakban, amikor az adósságszint továbbra is magas;

33. megjegyzi, hogy a közlemény erőteljesen a kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodásokra összpontosít, amellett foglal azonban állást, hogy az EU újra fokozottan a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) multilaterális menetrendje keretében folytassa kereskedelempolitikáját;

34. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy mivel túlzottan a bilaterális kereskedelmi menetrendre helyezik a hangsúlyt, ez a gazdasági blokkok kialakulásának, valamint a diszkriminációs és deregulációs versenynek kedvez, ami hátrányos helyzetbe hozná a rosszabb tárgyalási pozíciójú, gazdaságilag gyengébb államokat;

35. rámutat arra, hogy a normák és kereskedelmi szabályok egyre összetettebb hálózata mindenki számára hátrányos, és kéri az Európai Bizottságot, hogy teremtsen szinergiákat a jelenleg tárgyalás alatt álló két- és többoldalú megállapodások között, és gondoskodjon e megállapodások egységességéről; az új megállapodásoknak is az egyértelműség, az átláthatóság és az egyszerűség elvét kell követniük;

36. kéri, hogy az uniós kereskedelempolitika mérlegelje a kereskedelem célzott előmozdítását azokban az ágazatokban, ahol az EU globális vezető szerepet tölt be, például a zöld technológiák terén;

37. kéri, hogy a régiókat, valamint a helyi és regionális kereskedelmi kamarákat vagy az azokkal egyenértékű képviseleti/multiplikátor szervezeteket megfelelően tájékoztassák a megnövekedett nemzetközi kereskedelem által teremtett kihívásokról és lehetőségekről. Ez különösen fontos a kkv-k esetében, mivel esetükben valószínűbb, hogy hiányoznak az ahhoz szükséges erőforrások, hogy saját maguk kövessék nyomon a világkereskedelmi fejleményeket;

38. úgy véli, hogy nagyobb koherenciára van szükség a kereskedelempolitika és a fejlődő országok megsegítésére irányuló szakpolitikák között amellett, hogy továbbra is törekedni kell az EU stratégiai fejlődésére és folyamatos növekedésére;

39. hangsúlyozza, hogy a munkaügyi normákat – a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet nyolc alapvető egyezményét is ideértve – a kereskedelmi megállapodások valamennyi fejezetében egyformán érvényesíteni kell, és hogy ezeknek a megállapodásoknak magukban kell foglalniuk egy olyan felülvizsgálati záradékot, amely a munkaügyi és a szociális normák megsértése esetén bármely fél számára lehetővé teszi a megállapodás felmondását, illetve a kötelezettségvállalások felfüggesztését;

40. hangsúlyozza, hogy a beruházási megállapodásokkal kapcsolatban kiemelkedő fontossággal bír, hogy védelmezzék a legitim közpolitikai intézkedéseket a szabadkereskedelmi megállapodások által támasztott kihívásokkal szemben, mivel nem szabad, hogy a tagállamokat bármi is megakadályozza abban, hogy legitim közpolitikai intézkedéseket érvényesítsenek, például a dohányzással szemben;

41. rámutat arra, hogy a beruházó és állam közötti vitarendezésről és a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerről folyó vita igen összetett, és kéri, hogy a kereskedelmi megállapodás betartását érintő jogvitákat mindig az alperes székhelyén, nyelvén és az alperes országának hatályos jogrendje szerint működő rendes bíróságok előtt folytassák. Felülvizsgálatra lehetőséget kell biztosítani. Az államok közötti vitás kérdések rendezésére szolgáló eljárásokat a jelenlegi WTO-s mechanizmusok alapján kellene lefolytatni;

42. arra kéri emellett az Európai Bizottságot, gondoskodjon arról, hogy a Nemzetközi Beruházási Bíróság létrehozásáig ne alkalmazzák a vonatkozó kereskedelmi egyezmény hatáskörén túlmenően, a legnagyobb kedvezmény záradékain keresztül, korlátlan mértékben a beruházó és állam közötti vitarendezés mechanizmusait;

43. azzal érvel, hogy a kereskedelmi megállapodásokban még az elfogadásuk és ratifikálásuk után is szükség van egy olyan mechanizmusra (egyfajta szabályozási felügyeleti testületre), amely lehetővé teszi a technikai kiigazításokat. Szükség van emellett egy felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezésre a mindenkori megállapodás esetleges újbóli vizsgálatához, valamint egy olyan szabályozásra, amelynek révén a liberalizációs intézkedésekre vonatkozó döntések – akár a regionális és helyi önkormányzatok saját hatáskörében hozott döntésével is – bármikor visszavonhatók;

44. Azt is fontosnak tartja, hogy az ebben a testületben az EU-t és a kereskedelmi partner(eke)t képviselők megfelelően tájékozottak legyenek, és biztosított legyen a kiegyensúlyozott érdekképviselet;

45. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megpróbálják egyszerűsíteni a kereskedelmet mindazokkal az országokkal, amelyekkel az EU nem kötött szabadkereskedelmi megállapodást;

46. egyetért azzal, hogy a jövőbeli előrelépés egyik alapvető követelménye, hogy újra egyensúlyba hozzák a fejlett, illetve a feltörekvő gazdaságok relatív hozzájárulását a rendszerhez;

47. hangsúlyozza, hogy egyetlen uniós kereskedelmi megállapodás sem eredményezhet az Európai Unióban és az egyes tagállamokban jelenleg érvényesnél alacsonyabb szintű fogyasztóvédelmet, környezetvédelmet, illetve szociális és munkaügyi védelmet. Továbbra is lehetőséget kell biztosítani e szint emelésére is. Azt ajánlja, hogy ezeket az elveket erősítsék meg, sőt, tegyék még egyértelműbbé, hogy ez a termékbiztonság, valamint az egészség-, az állat- és az adatvédelem kérdéseire is vonatkozik; elvárja, hogy biztosítva legyen az Európai Uniónak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak mozgástere, és ezáltal megmaradjanak a polgárok erre való befolyásának demokratikus lehetőségei is;

48. fogyasztókat támogató intézkedéseket szorgalmaz az áruk és szolgáltatások határon átnyúló, harmadik országokkal való kereskedelmének összefüggésében, például online ügyfélszolgálatok formájában, amelyek tájékoztatást vagy tanácsot adnak vitás esetekben;

49. támogatja, hogy a kereskedelmi megállapodásokba építsenek be korrupcióellenes rendelkezéseket, további intézkedésként annak biztosítására, hogy minden vállalkozás és fogyasztó törekedhessen a megállapodás előnyeinek kihasználására, csökkentve ezzel a regionális egyenlőtlenségeket;

50. úgy véli, hogy a Régiók Bizottságának nélkülözhetetlen szerepe van annak biztosításában, hogy a kereskedelmi megállapodások előnyei helyi és regionális szinten érezhetők legyenek, és hogy felülvizsgálják azokat a megállapodásokat, amelyek előnyei egy alacsonyabb helyi szinten nem jelentkeztek.

51. hangsúlyozza, hogy az EU-nak a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokba bele kell foglalnia a közbeszerzést, és érvényesítenie kell érdekeit a tárgyalások során, hogy orvosolja az eltérést az uniós közbeszerzési piacok nyitottsága és több fontos kereskedelmi partner versenykorlátozó magatartása között;

52. üdvözli az Európai Bizottság módosított javaslatát a nemzetközi közbeszerzési eszközről ([1]), és kiemeli, hogy ez az eszköz hozzájárulhat a korrupció elleni küzdelemhez a harmadik országokban. Kéri továbbá az eszköz kiegyensúlyozott alkalmazását, elkerülendő, hogy az uniós közbeszerzési piacok védelmére vagy lezárására használják fel.

53. felhívja a figyelmet az uniós kkv-k egyedi igényeire és azokra a nehézségekre, melyekkel akkor találkozhatnak, amikor részt vesznek harmadik országok közbeszerzési piacain. E tekintetben üdvözli, hogy az eszköz nem vonatkozik az uniós kkv-k által benyújtott ajánlatokra, és az eszköz alkalmazása egy bizonyos értékhatár feletti szerződésekre korlátozódik;

Kelt Brüsszelben, 2016. április 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([1]) COM(2016) 34 final.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az egységes piac továbbfejlesztése

(2016/C 240/08)

Előadó:	Alessandro PASTACCI (IT/PES), Mantova megye elnöke
Referenciaszöveg Közlemény:	Az egységes piac továbbfejlesztése: a polgárok és vállalkozások lehetőségeinek bővítése COM(2015) 550 final

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános észrevételek

1. hangsúlyozza, hogy az egységes piac mint az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke Európai Unión (EU) belüli szabad mozgásának alapja az EU egyik nagy gazdasági sikertörténete, és hozzájárult a jólét és a foglalkoztatás növekedéséhez. Annak érdekében, hogy még jobban működjön, több gazdasági és strukturális reformra van szükség, hogy teljesítsük az Európa 2020 stratégiában kitűzött növekedési és foglalkoztatási célokat, valamint az EU-ról szóló szerződés 3. cikkében kitűzött, a fenntartható fejlődésre, a nagyon versenyképes szociális piacgazdaságra, illetve a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra vonatkozó célokat; szintén hangsúlyozza, hogy az egységes piac elválaszthatatlan a személyek szabad mozgásáról szóló Schengeni Megállapodástól és az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítésétől ([1]); ezért úgy véli, hogy az egységes piac kiteljesítése és megvalósítása létfontosságú az egységes piacban rejlő lehetőségek maradéktalan kiaknázásához;

2. egyetért azzal, hogy eredményességének javításához az egységes piacra vonatkozó korszerűsített stratégiának három fő területet kell lefednie: 1) lehetőségek teremtése a fogyasztók, a szakemberek és a vállalkozások számára, 2) Európa korszerűsítésének és innovációjának ösztönzése és lehetővé tétele, 3) a gyakorlati megvalósítás biztosítása a fogyasztók és a vállalkozások mindennapi életének javítása érdekében. Egy ilyen, három részből álló és integrált stratégiának azt kellene céloznia, hogy megoldja a gyors globalizáció és a technológiai fejlődés együttes hatásainak, valamint annak kapcsán felmerült nehézségeket, hogy az oktatási és képzési rendszerek csak fokozatosan alkalmazkodnak ehhez;

3. támogatja az Európai Parlament arra irányuló javaslatát, hogy az egységes piaci pillért emeljék be az európai szemeszterbe ([2]) egy olyan, a rendszeres figyelemmel kísérést és az egységes piaci integráció értékelését lehetővé tevő rendszer révén, amely mennyiségi és minőségi mutatókat, teljesítményértékelést, szakértői értékelést és a legjobb gyakorlatok cseréjét is magában foglalja;

4. úgy látja, hogy az a szándék, hogy az egységes piaci stratégia, valamint a beruházásra, a versenyképességre és a finanszírozáshoz való hozzáférésre, a belső energiapiacra, a digitális egységes piacra és a munkavállalói mobilitásra vonatkozó uniós kezdeményezések kölcsönösen kiegészítsék egymást, ezért sajnálja, hogy az Európai Bizottság közleményét nem kísérte a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv módosítására vonatkozó javaslat – amelyet ez az Európai Bizottság a szociális dömping elleni küzdelmet és a munkavállalói jogok megerősítését, valamint a munkaügyi kapcsolatok kereteként szolgáló kollektív tárgyalások garantálását célzó egyik legfontosabb kezdeményezésének szánt. Ez a helyzet, amelyet a munkavállalók EU-n belüli kiküldetéséről szóló irányelvet (96/71/EK irányelv) módosító, március 8-án közétett európai bizottsági javaslatra vonatkozó jogalkotási eljárás keretében kell kezelni, nem vezethet ahhoz, hogy megszűnik a kapcsolat az egységes piac elmélyítésére vonatkozó útiterv és a munkavállalói mobilitás feltételeinek javításához szükséges kezdeményezések között;

([1]) Lásd „Az öt elnök »Az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése« című jelentésével kapcsolatos fejlemények" címmel a 2016. április 7–8-i plenáris ülésen elfogadott RB-véleményt.

([2]) Lásd az egységes piacnak a 2016-os európai szemeszter keretében történő irányításáról szóló európai parlamenti állásfoglalás-javaslatot (2015/2256(INI)).

5. hangsúlyozza, hogy az egységes piac olyan horizontális politika, amely számos ágazati uniós politikával összekapcsolódik. Az RB ezért elvárta volna, hogy az Európai Bizottságnak az egységes piaci stratégiáról szóló közleménye világosabban vázolja e kapcsolatokat, különös tekintettel a kereskedelem- és versenypolitikára. A kereskedelempolitikát illetően jogos elvárás lett volna, hogy a közlemény bejelentse, hogy mielőtt Kínát 2016 végén piacgazdaságként elismerik, elemzés készül egy ilyen döntés gazdasági, szociális és területi, valamint az egységes piacra gyakorolt hatásairól;

6. kéri a digitális egységes piac kiteljesítését, mely át tudná hidalni a régiók közti digitális szakadékot, kéri továbbá az információhoz való hozzáférés további javítását, a hatékonyság növelését és jobb üzleti és adminisztratív modellek bevezetését; rámutat arra, hogy az elektronikus kereskedelem és közbeszerzés kézzelfogható hasznot hoz a fogyasztók számára, az e-kormányzat elősegíti az online szabálykövetést, a munkahelyekhez való hozzáférést és az üzleti lehetőségeket a polgárok és a vállalkozások számára, így járulva hozzá a gazdasági növekedéshez;

7. felhívja a figyelmet az európai területi együttműködési csoportosulásoknak (EGTC) mint az egységes piac határon átnyúló szereplőinek, továbbá egyéb határon átnyúló struktúráknak – például az európai gazdasági egyesüléseknek vagy az európai szövetkezetnek – a sajátos szerepére. Ezek az egységes piac működésének kísérleti terepei, melyek segíthetnek feltérképezni az egységes piac korlátait, mivel olyan kérdésekre tudnak helyi megoldást keresni, mint a közbeszerzés, a határon átnyúló szerződések, a személyzet kettős adóztatása, a vonatkozó jogszabályok, a fogyasztóvédelem és a határon átnyúló szolgáltatások;

8. sajnálja, hogy a dokumentum nem tér ki közvetlenül a kézműiparra, és nem említ konkrét intézkedéseket az ágazat támogatására, holott több mint tizenhat millió kézműves vállalkozás működik, melyek fontos szerepet töltenek be a munkahelyteremtésben és a gazdasági fejlődésben;

9. emlékeztet arra, hogy az uniós politikák hatásainak meghatározása érdekében a tagállamoknak és az Európai Uniónak bevett gyakorlatává kell tennie a területi hatások vizsgálatát a politikai döntéshozatal, valamint az ágazati politikák tervezése és megvalósítása folyamatában ([3]);

A közösségi gazdaság fejlődése kapcsán

10. üdvözli az Európai Bizottság által bejelentett, az együttműködésen/megosztáson alapuló gazdaságra vonatkozó európai stratégiával kapcsolatos kezdeményezést, ezen belül az arra vonatkozó iránymutatást, hogy az uniós jogszabályok hogyan alkalmazandók ebben az új ágazatban, azt, hogy az Európai Bizottság támogatni igyekszik a fenntartható növekedéssel és a munkahelyteremtéssel kapcsolatban az ágazatban rejlő lehetőségeket, valamint hogy a Bizottság meg kívánja vizsgálni, hogy a szolgáltatási irányelv és az e-kereskedelemre vonatkozó irányelv rendelkezései és az uniós fogyasztóvédelmi vívmányok mennyiben vonatkoznak az együttműködésen/megosztáson alapuló gazdaságra, és hogy szükség van-e további szabályokra, nevezetesen a munkavállalók szociális biztonsága és foglalkoztatási jogai, az egészségügyi és biztonsági előírások, az adózás és az engedélyezés területén; megismétli, hogy a kötelező érvényű szabályozási kezdeményezésekben ágazati megközelítést kell alkalmazni, és – a szabályozási irányvonalak kidolgozásának kritériumaként – figyelembe kell venni a megosztásalapú gazdaság kezdeményezéseinek léptékét;

11. rámutat arra, hogy a módszertani protokollok meghatározása érdekében az előzetes városi és területi hatásvizsgálatokat az összes kormányzati szinttel szoros együttműködésben lehetne elvégezni és fejleszteni. Megjegyzi, hogy a vizsgálatokat úgy kellene kialakítani, hogy ne rójunk szükségtelen terhet az új tevékenységek előmozdítására és fejlesztésére, továbbá ne terheljük tovább, méretüktől függetlenül, a létező vállalkozások mindennapi szakmai tevékenységét;

A kkv-k és az induló vállalkozások növekedésének elősegítése kapcsán

12. támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy kezdeményezéseket javasoljon a héa-regisztráció és a jelentéstételi kötelezettségek által az induló vállalkozásokra és a kkv-kra – különösen határon átnyúló tevékenységek esetén – nehezedő súlyos terhek csökkentése céljával; rámutat arra, hogy az RB által 2014 áprilisában az európai vállalkozói régiók (EVR) körében végzett konzultáció során a kkv-k és mikrovállalkozások héa-jelentéstételi kötelezettségeinek egyszerűsítését is megemlítették a lehetséges további intézkedések között. Ez különösen fontos a kiskereskedelem, a szállodák és az éttermek szempontjából, ahol a kisebb szereplők határokon átnyúló tevékenységek iránti érdeklődését lelohaszthatja a túlzott bürokrácia, ami hátrányos a különféle fogyasztói csoportok számára;

([3]) Az RB véleménye: A 2050-re szóló területi jövőkép: mi várható? – CDR-2015-4285, 2015. december 3.

13. elismeri, hogy a kkv-szorzó alapvető szerepet játszott a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférésének a biztosításában, és kéri, hogy a későbbi évekre is terjesszék ki ezt a rendszert;

14. üdvözli, hogy az Európai Bizottság jogalkotási javaslatot szándékozik tenni a vállalkozások fizetésképtelenségére vonatkozóan, hogy a vállalkozók kaphassanak egy második esélyt. Ez a megközelítés valószínűleg előmozdítja a vállalkozást és az innovációt Európában, mivel a kudarcot nem stigmatizáló környezetben működő vállalkozók hajlamosabbak lesznek innovatívabb projektekbe belevágni; megjegyzi azonban, hogy biztosítani kell, hogy a fizetésképtelenségre vonatkozó jogi keret csak a felelősségteljes kockázatvállalást ösztönözze és a hitelezőknek biztonságos és igazságos feltételeket kínáljon;

15. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alaposan ellenőrizze, hogy a tagállamok és az illetékes szubnacionális hatóságok valóban alkalmazzák-e a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU irányelv átültetésre vonatkozó rendelkezéseit, és hogy az irányelv nem megfelelő alkalmazása esetén kezdeményezzen gyorsított kötelezettségszegési eljárást, mivel a kkv-k általában nincsenek abban a helyzetben, hogy egy domináns pozícióban lévő vállalattal vagy hatósággal szemben érvényesíteni tudnák az irányelv értelmében őket megillető jogokat;

16. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy alkalmazza a „gondolkozz először kicsiben” elvet, azaz jogszabályt csak szükség esetén és a legkisebb vállalkozásokat szem előtt tartva alkosson. A kkv-k és a polgárok felesleges adminisztratív terheinek csökkentése érdekében arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ellenőrizze, hogy a tagállamok bevezették-e és valóban alkalmazzák-e az egyszeri adatszolgáltatás elvét;

17. kéri az Európai Bizottságot, hogy segítse elő a vállalati kockázatban való közvetlen részesedést, valamint az innovatív eszközökhöz, például a közösségi finanszírozáshoz való hozzáférést a kockázati tőke bevonása érdekében;

18. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson jobb tájékoztatást a kkv-k számára, méghozzá jobban elérhető módon, a kkv-k reprezentatív szervezetein keresztül;

A szakmai szolgáltatások liberalizációja kapcsán

19. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az európai szolgáltatási piacokat még jobban megnyissák, tekintettel arra, hogy a határon átnyúló szolgáltatáskereskedelem szintje viszonylag alacsony, a szolgáltatásoknak egyre nagyobb súlya van az európai régiók és városok GDP-jében és foglalkoztatásában, és tekintettel arra a tendenciára is, hogy a szolgáltatások egyre jobban beépülnek az ipar értékkínálatába; elismeri az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a szolgáltatási irányelv paraméterein belül maradva megnyissa a szolgáltatási piacokat, és hangsúlyozza, hogy a szolgáltatási piacok további megnyitása a már megvalósított jogi és minőségi normák megőrzése mellett kellene, hogy történjen;

20. egyetért azzal, hogy fel kell mérni és meg kell szüntetni az egységes piac egyes területein megfigyelhető szabályozási hiányosságokat, illetve átfedéseket vagy ellentmondásokat, és fel kell számolni a szabad mozgást jelenleg is gátló akadályokat, melyek miatt az európai vállalkozások és fogyasztók nem tudják maradéktalanul kiaknázni az egységes piac kínálta lehetőségeket;

21. azt ajánlja, hogy az „az elemzési [keret], amelynek segítségével a tagállamok felülvizsgálhatják meglévő szakmai szabályozásaikat, illetve újakat terjeszthetnek elő”, tartalmazza annak kritériumait, hogy mely ágazat minősülhet „kiemelt ágazatnak”. A közlemény ugyanis nem indokolja, miért kellene bizonyos szolgáltatásokat előnyben részesíteni ([4]);

A Schengeni Megállapodás

22. ahogyan azt az Európai Parlament egy nemrégiben elkészült és a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság előtt ismertetett tanulmánya is kimutatta, elismeri, hogy a Schengeni Megállapodás tartós felfüggesztése jelentős negatív következményekkel járhat akár hét gazdasági területre is: GDP, kereskedelem, közvetlen külföldi befektetések, munkaerőpiac, mobilitás, fogyasztás és kkv-k. Ezért az egységes piac és az évek során elért fontos vívmányok védelme érdekében alapvető fontosságú ezeknek a szabályoknak a megőrzése ([5]);

([4]) A kiemelt ágazatok/szakmák listája a 26. lábjegyzetben található: „építőmérnöki, építészi, könyvelői/könyvvizsgálói, ügyvédi, ingatlanközvetítői, idegenvezetői és szabadalmi ügynöki szakma”.

([5]) Amint azt már a CdR 726/2016. sz. állásfoglalás is határozottan támogatta.

Az egységes árupiac megerősítése kapcsán

23. támogatja az Európai Bizottság aziránti elkötelezettségét, hogy a szabványosítással foglalkozó közösséggel együttműködve korszerűsítse a szabványrendszert, mivel a szabványok az ipari költségekre, az interoperabilitásra, a piaci hozzáférésre és az exportra gyakorolt hatásaik révén nagyon hatékonynak bizonyultak a piaci integráció támogatásában; a szabványok megújítása során azonban mindenképpen figyelembe kell venni a kis és közepes méretű gyártók igényeit;

24. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2016. március 16-án közleményt adott ki „Az acélipar előtt álló kihívások" címmel, bár az RB azt várta volna, hogy már az egységes piacról szóló európai bizottsági közlemény foglalkozik a 2013. júniusi „Cselekvési terv a versenyképes és fenntartható európai acélipar érdekében" nyomon követésével, mivel az acélipar előtt álló kihívások az egységes piaci stratégia számos szempontjához kapcsolódnak. Felhívja a figyelmet arra, hogy külön véleményben foglalkozik majd az acélipar előtt álló kihívásokkal. A vélemény az ipari fémek fenntartható európai iparának fejlesztéséről szóló 2015. december 16-i európai parlamenti állásfoglalásra ([6]) épül majd;

25. amint azt már korábbi véleményében ([7]) kifejtette, megismétli azt a kérését, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő jogalkotási javaslatot a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek uniós oltalmára vonatkozóan; ez hozzájárulna a belső piac megerősítéséhez a termékek felismerhetőségének javítása és a minőség biztosítása révén;

26. megjegyzi, hogy a kölcsönös elismerés elve alapvető az uniós szabványok hatályán kívül eső termékek esetében, de nem mindenhol egyformán alkalmazzák, és javításra szorul annak érdekében, hogy kiszámíthatóbb szabályozási keretet kínáljon az áruk szabad mozgásához. Mindeközben biztosítani kellene a fogyasztók megfelelő tájékoztatását ezekkel a termékekkel kapcsolatban, hogy a minőségi termékek megkaphassák a nekik járó elismerést, a termékek származási helye pedig legyen feltüntetve;

27. hangsúlyozza, hogy támogatja azokat az intézkedéseket, melyek az illegális és a jogszabályoknak meg nem felelő áruk uniós piacról való távoltartását célozzák, tekintettel arra, hogy az ilyen termékek egyre bővülő kereskedelme torzítja a versenyt és veszélyeknek teszi ki a fogyasztókat. A hamisítás szigorúbb ellenőrzése konkrét tartalommal töltené meg a „lehetőségek teremtése a fogyasztók, a szakemberek és a vállalkozások számára" célkitűzést, különösen a kkv-k szempontjából;

A közbeszerzés kapcsán

28. üdvözli a közleményben a közbeszerzésre vonatkozóan felvázolt általános megközelítést. Konkrétabban támogatja az elsőfokú jogorvoslati szervek közötti hálózatépítést, a tagállamoknak szánt technikai segítségnyújtást és a jobb nyomonkövetési eszközöket, melyek a helyi és regionális önkormányzatokat is segítenék a közbeszerzési szabályok végrehajtásában; ennek kapcsán felhívja a figyelmet a tudásközpontok lehetséges szerepére, melyek segítséget, tanácsot és információt nyújthatnának a közbeszerzés területén;

29. elvben egyetért a nagyszabású infrastrukturális projektekre vonatkozó önkéntes előzetes közbeszerzési mechanizmus létrehozásával is, de nem érti, hogy az Európai Bizottság miért állapított meg ilyen magas, 700 millió eurós plafonértéket. Azt javasolja ezért, hogy a plafonértéket jelentősen csökkentsék, különösen a 10/2015. sz., „Az uniós kohéziós kiadások terén nagyobb erőfeszítés lenne szükséges a közbeszerzési problémák kezelésére" c. európai számvevőszéki különjelentés ismeretében;

30. kéri azonban, hogy az Európai Bizottság által az átláthatóság érdekében tervezett szerződés-nyilvántartásokat és adatelemzési eszközöket úgy alakítsák ki, hogy azok ne okozzanak többletterhet az ajánlatkérő szervek számára. Mivel sok olyan tenderkiírás van, amelyet a szerződés értéke miatt már uniós szinten kell meghirdetni, az Európai Bizottság jelentős adatállománnyal rendelkezik, így felesleges további uniós szintű tájékoztatási és statisztikai kötelezettségeket bevezetni;

([6]) http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0460+0+DOC+XML+V0//HU

([7]) A Régiók Bizottsága véleménye, ECOS-V-064: „A földrajzi jelzések oltalmának kiterjesztése a nem mezőgazdasági termékekre" (COR-2014-05386-AC), elfogadás: 2015. február 11-én.

A szolgáltatások, illetve a szolgáltatási irányelv kapcsán

31. üdvözli, hogy az Európai Bizottság igyekszik folyamatosan értékelni a szolgáltatási irányelv tagállamok általi végrehajtását, és számos értékelési eljárást („szakértői értékelések") végez annak érdekében, hogy az Unión belül felszámolja a határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem előtt még fennálló akadályokat, és ezen belül különösen a digitális szolgáltatások úgynevezett területi alapú tartalomkorlátozását; úgy véli azonban, hogy ezen értékelések eredményeit az Európai Bizottságnak nem kellene eleve elvetnie egy olyan állítással, hogy nem tervezi a szolgáltatási irányelv felülvizsgálatát vagy módosítását;

32. emlékeztet arra, hogy az egyablakos ügyintézési pontok a szolgáltatási irányelv alapvető elemét képezik. A szolgáltatásnyújtáshoz szorosan kapcsolódó számos szempont azonban nem szerepel az irányelvben (pl. a munkavállalók kiküldetése, adóügyi kérdések, szociális biztonsági előírások, szakmai képesítések). Az egyablakos ügyintézési pontoknak pedig ezekről is tájékoztatniuk kellene, hogy az egyablakos ügyintézésnek valódi hozzáadott értéke legyen. Ezenkívül fontos volna, ha e pontok a tagállam hivatalos nyelve mellett legalább angolul is nyújtanának tájékoztatást;

33. úgy véli, hogy a szolgáltatói útlevélre irányuló kezdeményezés hatályát a belső piaci szolgáltatásokra vonatkozó 2006/123/EK irányelv által szabályozott szolgáltatókra kellene korlátozni, azaz a közszolgáltatókra nem vonatkozna mindaddig, amíg azok nem végeznek kereskedelmi célú tevékenységeket, illetve nem vonatkozna olyan szolgáltatókra, amelyek nem rendelkeznek határokon átnyúló dimenzióval, és nemzeti, regionális vagy helyi szintű szabályozás alá esnek;

34. üdvözli, hogy az Európai Bizottság kezdeményezi, hogy a határokon átnyúló kereskedelemben – azon belül is különösen az online kereskedelem terén – meg kell akadályozni a fogyasztók és a vállalkozások diszkriminációját. Rámutat azonban, hogy amennyiben az jogszerű és objektív kritériumok szerint történik, akkor egyes szolgáltatások bizonyos igénybevevői kaphatnak olyan bizonyos engedményeket, akár árengedmények formájában is, amelyek nem relevánsak az egységes piac szempontjából;

A szociális gazdaság és az általános gazdasági érdekű szolgáltatások kapcsán

35. sajnálja, hogy az európai bizottsági közlemény nem tartalmaz javaslatot a szociális gazdaságra vonatkozóan, jóllehet ez kulcsszerepet játszik az EU társadalmi és gazdasági fejlődésében, mivel – többek között szövetségek, szövetkezetek és kölcsönösségen alapuló egyesületek formájában – 2 millió vállalkozást számlál és 11 millió munkahelyet kínál, azaz az összes európai vállalkozás 10 %-át és az aktív keresők 6 %-át adja. Ennek kapcsán emlékeztet arra, hogy már sürgette „az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő egy olyan jogi keretet, amely közös meghatározásokat tartalmaz a szociális gazdaság különböző európai formáira – melyek például a szövetkezetek, alapítványok, biztosító egyesületek és szövetségek – vonatkozóan annak lehetővé tétele érdekében, hogy a szociális gazdaság vállalkozásai biztos jogi alapon működhessenek, és így élvezhessék a belső piac és a szabad mozgás nyújtotta előnyöket" ([8]);

36. úgy véli, hogy a szociális gazdaságot nemcsak egy európai szintű általános jogi keret meghatározásával kell támogatni, hanem konkrét finanszírozási programok kidolgozása révén is;

37. sajnálja, hogy az Európai Bizottság közleménye nem tesz javaslatot az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatban, például a minőségi követelményekre, konkrétabban a társadalmi és területi kohézióra vonatkozóan, jóllehet az EU működéséről szóló szerződés 14. cikke jogalapot kínálna ehhez; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatban az Európai Bizottság csak az állami támogatások kérdésére koncentrál, annak ellenére, hogy e szolgáltatásoknak kulcsszerepük van a belső piacon. Hangsúlyozza, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtása terén kiemelten fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségek átlátható iránymutatásokon és tényleges ellenőrzésen alapuljanak, és a színvonalas és költséghatékony szolgáltatásnyújtást célozzák; kéri ugyanakkor, hogy az Európai Bizottság – az EU, a tagállamok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok közötti kompetenciák megosztásának tiszteletben tartásával – fokozza erőfeszítéseit az általános gazdasági érdekű szolgáltatások ösztönzésére az EU területén belül annak érdekében, hogy minden szinten javuljon az európai polgárok életminősége;

([8]) Lásd „A szociális gazdaság szerepe a gazdasági fellendülés beindításában és a munkanélküliség elleni küzdelemben" c. RB-vélemény 12. pontját (2015. december 3–4.).

38. megjegyzi, hogy a koncessziók odaítélésére vonatkozó közös keret 2016. áprilistól kezdődő végrehajtása különösen kényes az infrastrukturális (kikötői, vasúti, autópálya-) szolgáltatások tekintetében, és kulcsfontosságú az egységes piackiteljesítéséhez, mivel a tisztességes verseny előfeltétele annak, hogy jobban garantálni lehessen a fogyasztói jogokat, és hogy az előnyöket mind a fogyasztók, mind a megbízott vállalkozások, mind pedig az ajánlatkérő hatóság számára maximalizálni lehessen;

39. szorgalmazza, hogy a kereskedelmi hátrányok és különösen a szállítással kapcsolatos többletköltségek kapcsán vegyék figyelembe azt, hogy adott területek szigeteken vannak-e, illetve hogy távol esőknek számítanak-e.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

117. PLENÁRIS ÜLÉS, 2016. ÁPRILIS 7–8.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A 2017–2020-as időszakra szóló strukturálisreform-támogató program

(2016/C 240/09)

Előadó:	Olga ZRIHEN (BE/PES), a Vallon régió parlamentjének képviselője
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a strukturálisreform-támogató program 2017–2020-as időszakra vonatkozó létrehozásáról, valamint az 1303/2013/EU és az 1305/2013/EU rendelet módosításáról COM(2015) 701 final

I. **MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK**

1. módosítás

(4) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A reformok jellegűknél fogva bonyolult folyamatok, amelyekhez rendkívül speciális ismeretek és szakértelem egész láncolatára van szükség. A különféle közpolitikai területeken végzett reformok kezelése nehéz feladat, mivel azok eredményei gyakran csak bizonyos idő elteltével érzékelhetők. Ezért a korai és hatékony tervezés és végrehajtás döntő fontosságú a válság sújtotta vagy strukturális gyengeséggel küzdő gazdaságok számára. Ezzel összefüggésben ***döntő fontosságú volt*** az Unió technikai segítségnyújtás formájában biztosított támogatása az elmúlt években végrehajtott görögországi és ciprusi gazdasági kiigazítás ***elősegítéséhez***.	A reformok jellegűknél fogva bonyolult folyamatok, ***amelyek politikai akaratot, többszintű párbeszédre és partnerségre való képességet, költségvetési és igazgatási erőforrásokat igényelnek, és*** amelyekhez rendkívül speciális ismeretek és szakértelem egész láncolatára van szükség. A különféle közpolitikai területeken végzett reformok kezelése nehéz feladat, mivel azok eredményei gyakran csak bizonyos idő elteltével érzékelhetők. Ezért a korai és hatékony tervezés és végrehajtás döntő fontosságú a válság sújtotta vagy strukturális gyengeséggel küzdő gazdaságok számára. Ezzel összefüggésben az Unió technikai segítségnyújtás formájában biztosított támogatása ***során fel kell használni*** az elmúlt években végrehajtott görögországi és ciprusi gazdasági kiigazítás elősegítését ***célzó programok révén szerzett tapasztalatokat. A program sikerének lényegi feltétele a strukturális reformokkal kapcsolatos felelősségvállalás a helyszínen, mindenekelőtt a helyi és regionális önkormányzatoknak és a szociális partnereknek köszönhetően.***

Indokolás

Az Európai Számvevőszék 19/2015. sz. különjelentése ([1]) a Görögországnak nyújtott technikai segítségről hasznos tanulságokkal szolgál egy kedvezményezett tagállam gazdasági kiigazításának javítását célzó technikai segítségnyújtás lehetséges javításával kapcsolatban.

2. módosítás

(5) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A tagállamok igénybe vehetik a támogatást a strukturális reformok kialakítása és végrehajtása tekintetében mutatkozó kihívások kezeléséhez. A kihívások különféle tényezőktől függhetnek, ideértve a korlátozott igazgatási és intézményi ***kapacitást*** vagy az uniós jogszabályok nem megfelelő alkalmazását és végrehajtását.	A tagállamok igénybe vehetik a támogatást a strukturális reformok kialakítása és végrehajtása tekintetében mutatkozó kihívások kezeléséhez. A kihívások különféle tényezőktől függhetnek, ideértve a ***különböző kormányzati szintek*** korlátozott igazgatási és intézményi ***kapacitását*** vagy az uniós jogszabályok nem megfelelő alkalmazását és végrehajtását.

3. módosítás

(6) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az Unió sokéves tapasztalattal rendelkezik abban a tekintetben, hogy egyedi támogatást nyújt a nemzeti közigazgatásoknak és más tagállami hatóságoknak a kapacitásépítéshez és bizonyos szektorok (pl. adórendszer, vámügy, kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatás) hasonló intézkedéseihez, valamint a kohéziós politika végrehajtása tekintetében. A reformok ***végrehajtásához a*** nemzeti hatóságoknak biztosított segítségnyújtás terén szerzett uniós tapasztalatot fel kell használni ***a tagállamoknak nyújtandó uniós támogatási kapacitás erősítése érdekében. Valóban átfogó és integrált fellépés szükséges ahhoz, hogy támogatást nyújtsanak*** azoknak a tagállamoknak, amelyek ***növekedésösztönző*** reformokat hajtanak végre, és uniós segítségnyújtást igényelnek ebben a tekintetben.	A reformok ***végrehajtásáért felelős*** nemzeti ***és/vagy nemzeti szint alatti*** hatóságoknak biztosított segítségnyújtás terén szerzett uniós tapasztalatot fel kell használni ***a nemzeti közigazgatások, helyi és regionális önkormányzatok és más tagállami hatóságok kapacitásépítéséhez és bizonyos szektorok (pl. adórendszer, vámügy, kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatás) hasonló intézkedéseihez. Támogató intézkedésekre lehet szükség*** azoknak a tagállamoknak ***az esetében***, amelyek ***tartós növekedést, társadalmi jólétet, egészségügyi ellátáshoz és oktatáshoz való hozzáférést ösztönző*** reformokat hajtanak végre, és ***amelyek*** uniós segítségnyújtást igényelnek ebben a tekintetben***, ha nem jogosultak már egyéb technikai segítségnyújtási programokra. Ezeknek a támogató intézkedéseknek integrált megközelítésen kell alapulniuk, amely figyelembe veszi a strukturális reformok különböző területei közötti kapcsolatokat és az összes kormányzati szint közötti partneri együttműködés lehetőségét – az egyes tagállamok saját intézményi keretének tiszteletben tartása és valamennyi érdekelt fél bevonása mellett.***

([1]) http://www.eca.europa.eu/hu/Pages/DocItem.aspx?did=35302

4. módosítás

(8) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A program szerinti támogatást a Bizottságnak egy tagállam megkeresésére kell nyújtania olyan területeken, mint ***a költségvetés és az adórendszer,*** a közfeladatok, ***az intézmények és igazgatási reformok,*** az igazságszolgáltatási rendszer, a csalás, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem, az üzleti környezet, a magánszektor fejlesztése, a beruházások, a verseny, a közbeszerzés, ***a privatizációs folyamatok,*** a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés, a beruházások, a kereskedelem, a fenntartható fejlődés, az innováció, az oktatás és a képzés, a munkaügyi politikák, a közegészségügy, ***a menekültügyi és migrációs politikák, a mezőgazdaság és vidékfejlesztés,*** valamint a pénzügyi szektorra vonatkozó politikák.	A program szerinti támogatást a Bizottságnak egy tagállam megkeresésére kell nyújtania ***az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozó és technikai segítségnyújtási programok tárgyát még nem képező*** olyan területeken, mint a közfeladatok ***igazgatási kapacitása,*** az igazságszolgáltatási rendszer ***és a jogállamiság, az adórendszer,*** a csalás, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem, az üzleti környezet, a magánszektor fejlesztése, a beruházások, a verseny, a közbeszerzés, ***a privatizáció, illetve a(z újból) nemzeti vagy önkormányzati hatáskörbe vonás folyamatai,*** a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés, a beruházások, a kereskedelem, a fenntartható fejlődés, az innováció, az oktatás és a képzés, a munkaügyi politikák, a közegészségügy, valamint a pénzügyi szektorra vonatkozó politikák. ***A programban részt venni kívánó tagállamoknak be kell vonniuk a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a szociális partnereket, a civil társadalmat és egyéb érdekelt feleket a pályázat előkészítésébe, a kohéziós politikával kapcsolatos partnerségről szóló, hatályos magatartási kódex alapján.***

Indokolás

Elképzelhetetlen, hogy az uniós alapok azokon a területeken finanszírozzanak technikai segítségnyújtást, amelyek nem tartoznak az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe. A partnerségi elv biztosítja, hogy a program által biztosított technikai segítségnyújtás a helyi felelősségvállalásnak köszönhetően eredményes legyen.

5. módosítás

(10) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A kérelmező tagállammal – többek között az európai szemeszter keretében – folytatott párbeszédet követően a Bizottságnak az átláthatóság, az egyenlő bánásmód és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit szem előtt tartva kell elemeznie a kérelmet, továbbá a nyújtandó támogatást a feltárt problémák sürgőssége, kiterjedtsége és mélysége, a mérlegelt szakpolitikai területekkel kapcsolatos támogatási igény, a társadalmi-gazdasági mutatók elemzése és a tagállam általános igazgatási kapacitása alapján kell meghatároznia. A Bizottságnak emellett – az érintett tagállammal szorosan együttműködve – meg kell határoznia a kiemelt területeket, a nyújtandó támogatási intézkedések alkalmazási körét, valamint az e támogatáshoz való globális pénzügyi hozzájárulást, figyelembe véve az uniós alapokból vagy más uniós programokból finanszírozott meglévő fellépéseket és intézkedéseket.	A kérelmező tagállammal – többek között az európai szemeszter keretében – folytatott párbeszédet követően a Bizottságnak ***a szubszidiaritás,*** az átláthatóság, az egyenlő bánásmód***, a partnerség*** és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit szem előtt tartva kell elemeznie a kérelmet, továbbá a nyújtandó támogatást a feltárt problémák sürgőssége, kiterjedtsége és mélysége, a mérlegelt szakpolitikai területekkel kapcsolatos támogatási igény, a társadalmi-gazdasági mutatók elemzése és a tagállam általános igazgatási kapacitása alapján kell meghatároznia. ***A program hatálybalépését megelőzően az Európai Unió egységes stratégiai dokumentumot dolgoz ki annak érdekében, hogy valamennyi kormányzati szinten javuljon a hatóságok intézményi és igazgatási kapacitása, átlátható és méltányos módon határozva meg a program beavatkozásainak rangsorolására és a rendelkezésre álló erőforrások elosztásának meghatározására vonatkozó kritériumokat, valamint az intézkedések uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű koordinálásának kritériumait és mechanizmusait.*** A Bizottságnak emellett – az érintett tagállammal szorosan együttműködve – meg kell határoznia a kiemelt területeket, a nyújtandó támogatási intézkedések alkalmazási körét, valamint az e támogatáshoz való globális pénzügyi hozzájárulást, figyelembe véve az uniós alapokból vagy más uniós programokból finanszírozott meglévő fellépéseket és intézkedéseket***; ennek során a Bizottság és az érintett tagállam tekintetbe veszi majd a különböző kormányzati szintek közötti jelenlegi hatáskörmegosztást, mely gyakran fontos szerepet szán a helyi és regionális önkormányzatoknak, valamint azt, hogy az országspecifikus ajánlások egy része a helyi és regionális önkormányzatoknak szól.***

Indokolás

A partnerségi elv az európai strukturális és beruházási alapok irányításának egyik sarokköve, amelyek feladata a strukturálisreform-támogató program finanszírozásához szükséges alapok biztosítása. Éppen ezért logikus, hogy analógiaképpen alkalmazzuk a partnerség elvét a strukturálisreform-támogató programra.

6. módosítás

(11) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A Bizottság „Az uniós költségvetés felülvizsgálata” ([1]) és „Az Európa 2020 költségvetése” ([2]) című közleményeiben hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a finanszírozás az egyértelmű európai hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységekre összpontosuljon, vagyis azokra, ahol az uniós beavatkozás többletértéket biztosíthat a tagállamok önálló fellépéséhez képest. Ezzel összefüggésben a program alapján végrehajtott támogatási intézkedéseknek biztosítaniuk kell a kiegészítő jelleget és a szinergiát egyéb nemzeti, uniós és nemzetközi szintű programokkal és politikákkal. A program szerinti fellépéseknek lehetővé kell tenniük olyan megoldások kidolgozását és végrehajtását, amelyek kezelik a határon átnyúló hatású nemzeti kihívásokat, illetve az egész Uniót érintő kihívásokat, és megvalósítják az uniós jog következetes és koherens végrehajtását. Ezenfelül elő kell segíteniük a bizalom továbbfejlesztését és az együttműködés előmozdítását a Bizottság és a tagállamok kapcsolatában, valamint a tagállamok között. Továbbá az Unió jobb helyzetben van a tagállamoknál ahhoz, hogy platformot biztosítson a partnerek bevált gyakorlatainak megosztásához és a szakértelem mozgósításához. ([1]) COM(2010) 700 final, 2010. október 19. ([2]) COM(2011) 500 final, 2011. június 29.	A Bizottság „Az uniós költségvetés felülvizsgálata” ([1]) és „Az Európa 2020 költségvetése” ([2]) című közleményeiben hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a finanszírozás az egyértelmű európai hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységekre összpontosuljon, vagyis azokra, ahol az uniós beavatkozás többletértéket biztosíthat a tagállamok önálló fellépéséhez képest. Ezzel összefüggésben a program alapján végrehajtott támogatási intézkedéseknek biztosítaniuk kell a kiegészítő jelleget és a szinergiát egyéb nemzeti, ***regionális és helyi,*** uniós és nemzetközi szintű programokkal és politikákkal. A program szerinti fellépéseknek lehetővé kell tenniük olyan megoldások kidolgozását és végrehajtását, amelyek kezelik a határon átnyúló hatású nemzeti kihívásokat, illetve az egész Uniót érintő kihívásokat, és megvalósítják az uniós jog következetes és koherens végrehajtását. Ezenfelül elő kell segíteniük a bizalom továbbfejlesztését és az együttműködés előmozdítását a Bizottság és a tagállamok kapcsolatában, valamint a tagállamok között. Továbbá az Unió jobb helyzetben van a tagállamoknál ahhoz, hogy platformot biztosítson a partnerek bevált gyakorlatainak megosztásához és a szakértelem mozgósításához***, hogy a kérelmező tagállamok egyedi helyzetéhez szabott megoldásokat lehessen megvalósítani***. ([1]) COM(2010) 700 final, 2010. október 19. ([2]) COM(2011) 500 final, 2011. június 29.

7. módosítás

(21) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Annak érdekében, hogy a program végrehajtása során szerzett tapasztalatok fényében a Bizottság kiigazítsa a program célkitűzéseinek megvalósítását mérő mutatók listáját, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskört kell a Bizottságra ruházni a lista módosítása tekintetében. Kiemelt fontosságú, hogy a Bizottság előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, ***többek között szakértői szinten***. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elkészítésekor és szövegezésekor a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, kellő időben és megfelelő módon történő továbbításáról.	Annak érdekében, hogy a program végrehajtása során szerzett tapasztalatok fényében a Bizottság kiigazítsa a program célkitűzéseinek megvalósítását mérő mutatók listáját, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskört kell a Bizottságra ruházni a lista módosítása tekintetében. Kiemelt fontosságú, hogy a Bizottság előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, ***a partnerség elvének megfelelően bevonva az érintett helyi és regionális önkormányzatokat, szociális partnereket és civil társadalmi szereplőket.*** A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elkészítésekor és szövegezésekor a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak ***a Régiók Bizottsága,*** az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, kellő időben és megfelelő módon történő továbbításáról.

8. módosítás

3. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A program európai hozzáadott értékkel ***rendelkező fellépéseket*** finanszíroz. Ennek érdekében a Bizottság gondoskodik arról, hogy a finanszírozásra kiválasztott fellépések valószínűsíthetően európai hozzáadott értékű eredményt érjenek el, és nyomon követi, hogy az európai hozzáadott érték ténylegesen megvalósult-e.	A program ***technikai segítségnyújtási fellépéseket finanszíroz, amelyek a szubszidiaritás elvének megfelelően*** európai hozzáadott értékkel ***rendelkeznek az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozó és technikai segítségnyújtási programok tárgyát még nem képező területeken***. Ennek érdekében a Bizottság gondoskodik arról, hogy a finanszírozásra kiválasztott fellépések valószínűsíthetően európai hozzáadott értékű eredményt érjenek el, és nyomon követi, hogy az európai hozzáadott érték ténylegesen megvalósult-e.

Indokolás

A szubszidiaritás elvének szellemével ellentétes lenne az uniós költségvetés felhasználása olyan nemzeti intézkedések finanszírozására, amelyek esetében az EU-nak nincs hatásköre.

9. módosítás

3. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A program fellépései és tevékenységei különösen az alábbiak révén biztosítanak európai hozzáadott értéket:	A program fellépései és tevékenységei különösen az alábbiak révén biztosítanak európai hozzáadott értéket:
a) a határon átnyúló hatású ***nemzeti*** kihívásokat vagy az egész Uniót érintő kihívásokat kezelő megoldások kidolgozása és végrehajtása;	a) a határon átnyúló hatású kihívásokat vagy az egész Uniót érintő kihívásokat kezelő megoldások kidolgozása és végrehajtása;
b) azok kiegészítő jellege és szinergiája egyéb uniós programokkal és szakpolitikákkal nemzeti, uniós és nemzetközi szinten;	b) azok kiegészítő jellege és szinergiája egyéb uniós programokkal és szakpolitikákkal nemzeti, ***regionális, helyi,*** uniós és nemzetközi szinten;
c) azok hozzájárulása az uniós jog következetes és koherens végrehajtásához;	c) azok hozzájárulása az uniós jog következetes és koherens végrehajtásához;
d) azok hozzájárulása a bevált gyakorlatok megosztásához, valamint az egész Unióra kiterjedő platform és szakértői hálózat kiépítéséhez;	d) azok hozzájárulása a bevált gyakorlatok megosztásához, valamint az egész Unióra kiterjedő platform és szakértői hálózat kiépítéséhez;
e) a kedvezményezett tagállamok és a Bizottság közötti kölcsönös bizalom, valamint a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása.	

Indokolás

A tagállamok és az Európai Bizottság közötti bizalom az Európai Unió működésének egyik alapelve és feltétele, amelyet nem lehet e program végrehajtására korlátozni.

10. módosítás

4. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A program általános célkitűzése a tagállamok ***intézményi, igazgatási és*** strukturális reformjainak elősegítése azáltal, hogy támogatást nyújt a ***nemzeti*** hatóságoknak a gazdasági és társadalmi kihívásokra reagáló, ***intézményi, kormányzati, igazgatási,*** gazdasági és társadalmi reformokra irányuló intézkedések tekintetében, amelyek célja a versenyképesség, a növekedés, a munkahelyteremtés és a beruházások erősítése többek között az uniós alapok hatékony és eredményes felhasználásának elősegítése révén***, elsősorban a gazdasági kormányzási folyamatok keretében***.	A program általános célkitűzése a tagállamok strukturális reformjainak elősegítése***, melyek az Európai Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozó és technikai segítségnyújtási programok tárgyát még nem képező területeken európai hozzáadott értékkel rendelkeznek,*** azáltal, hogy támogatást nyújt a ***tagállami*** hatóságoknak ***arra, hogy rendelkezzenek a szükséges igazgatási kapacitással*** a gazdasági és társadalmi kihívásokra reagáló, gazdasági és társadalmi reformokra irányuló intézkedések ***kidolgozása és végrehajtása*** tekintetében, amelyek célja a versenyképesség, a ***fenntartható*** növekedés, a munkahelyteremtés és a beruházások***, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió*** erősítése, többek között az uniós alapok hatékony és eredményes felhasználásának elősegítése révén***, mely valamennyi kormányzati szintet magában foglalja.***

Indokolás

Összhangban a 3. cikk (1) bekezdéséhez, a 3. cikk (2) bekezdéséhez, illetve a (9) preambulumbekezdéshez javasolt módosításokkal.

11. módosítás

5. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A 4. cikkben meghatározott általános célkitűzés megvalósítása érdekében a program a következő konkrét célkitűzésekkel rendelkezik:	A 4. cikkben meghatározott általános célkitűzés megvalósítása érdekében a program a következő konkrét célkitűzésekkel rendelkezik:
a) a ***nemzeti*** hatóságok azon kezdeményezéseinek támogatása, hogy a prioritásoknak megfelelően alakítsák ki reformjaikat, figyelembe véve a kezdeti feltételeket és a várt társadalmi-gazdasági hatásokat;	a) a hatóságok azon kezdeményezéseinek támogatása, hogy a prioritásoknak megfelelően alakítsák ki reformjaikat, figyelembe véve a kezdeti feltételeket és a várt társadalmi-gazdasági hatásokat;
b) a ***nemzeti*** hatóságok támogatása, hogy erősítsék a reformpolitikák és stratégiák megfogalmazására, kidolgozására és végrehajtására irányuló kapacitásukat, valamint olyan integrált megközelítést alkalmazzanak, amely szektorokon átívelő következetességet biztosít a célok és az eszközök között;	b) a hatóságok támogatása, hogy erősítsék a reformpolitikák és stratégiák megfogalmazására, kidolgozására és végrehajtására irányuló kapacitásukat, valamint olyan integrált megközelítést alkalmazzanak, amely szektorokon átívelő következetességet biztosít a célok és az eszközök között;
c) a ***nemzeti*** hatóságok arra irányuló erőfeszítéseinek támogatása, hogy a más országok által hasonló helyzetek kezelése során bevált gyakorlatok és levont tanulságok figyelembevételével megfelelő folyamatokat és módszertanokat határozzanak meg és alkalmazzanak;	c) a hatóságok arra irányuló erőfeszítéseinek támogatása, hogy a más országok által ***a némileg*** hasonló helyzetek kezelése során bevált gyakorlatok és levont tanulságok figyelembevételével megfelelő folyamatokat és módszertanokat határozzanak meg és alkalmazzanak;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
d) segítségnyújtás a ***nemzeti*** hatóságoknak az emberierőforrás-menedzsment hatékonyságának és eredményességének fokozásához, adott esetben a felelősségi területek világos meghatározása, valamint a szaktudás és szakértelem erősítése révén.	d) segítségnyújtás a hatóságoknak az emberierőforrás-menedzsment hatékonyságának és eredményességének fokozásához, adott esetben a felelősségi területek világos meghatározása, valamint a szaktudás és szakértelem erősítése révén ***elsősorban a nemzeti és/vagy regionális társadalmi egyeztetési folyamat által meghatározott esetleges kollektív szerződések keretében***;
	e) segítségnyújtás a hatóságoknak abbéli kapacitásuk növeléséhez, hogy partnerségben működjenek együtt egymással, valamint az érdekelt felekkel, elsősorban a szociális partnerekkel és a gazdasági magánszereplőkkel.
E célkitűzéseket a kedvezményezett ***tagállamokkal szoros együttműködésben*** kell megvalósítani.	E célkitűzéseket a kedvezményezett ***tagállamok kérésére, illetve velük és a helyi és regionális önkormányzatokkal szoros együttműködésben*** kell megvalósítani***, az egyes tagállamokban érvényben levő hatáskörmegosztás, valamint a helyi és regionális önkormányzatoknak címzett országspecifikus ajánlások alapján.***

Indokolás

A strukturális reformok nem a nemzeti hatóságok kizárólagos területe, főleg nem a szövetségi berendezkedésű tagállamokban. Több országspecifikus ajánlást ugyanis a helyi és regionális önkormányzatoknak címeznek. Ezenkívül nem felesleges annak egyértelművé tétele, hogy a program csak a kedvezményezett tagállamok kérésére lép működésbe.

12. módosítás

5. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az (1) bekezdésben meghatározott konkrét célkitűzések a versenyképességgel, a gazdasági növekedéssel, a munkahelyteremtéssel ***és*** a beruházásokkal összefüggő – különösen az alábbi – szakpolitikai területekre utalnak:	Az (1) bekezdésben meghatározott konkrét célkitűzések a versenyképességgel, a ***fenntartható*** gazdasági növekedéssel, a munkahelyteremtéssel, a beruházásokkal***, illetve a gazdasági, társadalmi és területi kohézióval*** összefüggő ***és az Európa 2020 stratégia célkitűzései keretébe illeszkedő*** – különösen az alábbi – szakpolitikai területekre utalnak:
a) államháztartási gazdálkodás, költségvetési folyamat, adósságkezelés és adóigazgatás;	a) államháztartási gazdálkodás, költségvetési folyamat, adósságkezelés és adóigazgatás;
b) ***intézményi reform és*** a közigazgatás hatékony és ***szolgáltatásorientált*** működése, hatékony jogállamiság, az igazságszolgáltatási rendszer reformja, valamint a csalás, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem megerősítése;	b) a közigazgatás hatékony és ***általános érdek által vezérelt*** működése, hatékony jogállamiság, az igazságszolgáltatási rendszer reformja, valamint a csalás, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem megerősítése;
c) üzleti környezet, a magánszektor fejlesztése, beruházások, ***privatizációs folyamatok, kereskedelem és közvetlen külföldi befektetések,*** verseny és közbeszerzés, fenntartható ágazati fejlesztés és az innováció támogatása;	c) üzleti környezet, a magánszektor fejlesztése, ***a privatizáció, illetve a(z újból) nemzeti vagy önkormányzati hatáskörbe vonás folyamatai,*** beruházások, verseny és közbeszerzés, fenntartható ágazati fejlesztés és az innováció támogatása;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
d) oktatás és képzés, munkaerő-piaci politikák, társadalmi befogadás, szociális biztonság és szociális jóléti rendszerek, közegészségügy és egészségügyi rendszerek***, menekültügyi, migrációs és határellenőrzési politikák***;	d) oktatás és képzés, munkaerő-piaci politikák, társadalmi befogadás ***és szegénység elleni küzdelem***, szociális biztonság és szociális jóléti rendszerek, közegészségügy és egészségügyi rendszerek;
e) ***a mezőgazdasági ágazatra, valamint a vidéki térségek fenntartható fejlődésére vonatkozó politikák;***	e) a pénzügyi szektorra vonatkozó politikák és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés.
f) a pénzügyi szektorra vonatkozó politikák és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés.	

Indokolás

Azoknak a szakpolitikai területeknek a kihagyása, amelyek már technikai segítségnyújtási program tárgyát képezik, valamint az EUMSZ 345. cikkével való megfeleltetés, mely rögzíti az uniós jogszabályok semlegességét a tulajdoni rendre vonatkozóan. Emellett a válság megmutatta, hogy a hatóságok kénytelenek lehetnek – legalábbis átmenetileg – újra nemzeti hatáskörbe vonni bizonyos gazdasági tevékenységeket.

13. módosítás

7. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az átláthatóság, az egyenlő bánásmód és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit szem előtt tartva, a ***tagállammal*** – többek között az európai szemeszter keretében – folytatott párbeszédet követően a Bizottság elemzi az (1) bekezdésben említett, támogatás iránti kérelmet, a feltárt problémák sürgőssége, kiterjedtsége és mélysége, az érintett szakpolitikai területekkel kapcsolatos támogatási igény, a társadalmi-gazdasági mutatók elemzése és a tagállam általános igazgatási kapacitása alapján. Az uniós alapokból vagy más uniós programokból finanszírozott meglévő fellépéseket és intézkedéseket figyelembe véve, a Bizottság az érintett tagállamokkal szorosan együttműködve meghatározza a kiemelt támogatandó területeket, a nyújtandó támogatási intézkedések alkalmazási körét, és az e támogatáshoz nyújtott globális pénzügyi hozzájárulást.	***A szubszidiaritás, az*** átláthatóság, az egyenlő bánásmód***, a partnerség*** és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit szem előtt tartva, a ***tagállam illetékes hatóságaival*** – többek között az európai szemeszter keretében – folytatott párbeszédet követően a Bizottság elemzi az (1) bekezdésben említett, támogatás iránti kérelmet, a feltárt problémák sürgőssége, kiterjedtsége és mélysége, az érintett szakpolitikai területekkel kapcsolatos támogatási igény, a társadalmi-gazdasági mutatók elemzése és a tagállam általános igazgatási kapacitása alapján. Az uniós alapokból vagy más uniós programokból finanszírozott meglévő fellépéseket és intézkedéseket figyelembe véve, ***valamint annak az egységes stratégiai dokumentumnak az összefüggésében, amelyet az Unió annak érdekében dolgoz ki, hogy valamennyi kormányzati szinten javuljon a hatóságok intézményi és igazgatási kapacitása, átlátható és méltányos módon határozva meg a program beavatkozásainak rangsorolására és a rendelkezésre álló erőforrások elosztásának meghatározására vonatkozó kritériumokat, valamint az intézkedések uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű koordinálásának kritériumait és mechanizmusait,*** a Bizottság az érintett tagállamokkal szorosan együttműködve meghatározza a kiemelt támogatandó területeket, a nyújtandó támogatási intézkedések alkalmazási körét, és az e támogatáshoz nyújtott globális pénzügyi hozzájárulást.

14. módosítás

8. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A kedvezményezett tagállam a Bizottság koordinálásával partnerségi megállapodást köthet egy vagy több tagállammal***, amelyek*** reformpartnerekként ***járnak*** el a konkrét reformterületek tekintetében. A reformpartner a Bizottság koordinálásával elősegíti a stratégia és a reformütemtervek kidolgozását, magas színvonalú segítségnyújtás megtervezését vagy a stratégia és a projektek végrehajtásának felügyeletét.	A kedvezményezett tagállam a Bizottság koordinálásával partnerségi megállapodást köthet egy vagy több tagállammal, ***és szükség esetén megerősítheti ezt a partnerséget vagy ezeket a partnerségeket a reform alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatban legmegfelelőbb kormányzati szintekkel, hogy*** reformpartnerekként ***járjanak*** el a konkrét reformterületek tekintetében. A reformpartner a Bizottság koordinálásával elősegíti a stratégia és a reformütemtervek kidolgozását, magas színvonalú segítségnyújtás megtervezését vagy a stratégia és a projektek végrehajtásának felügyeletét.

15. módosítás

12. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Vissza nem térítendő támogatás a tagállamok nemzeti hatóságai, az Európai Beruházási Bank csoportja, nemzetközi szervezetek, valamint az alábbiak bármelyikének területén jogszerűen letelepedett állami és/vagy magán szervezetek és jogalanyok számára ítélhető oda:	Vissza nem térítendő támogatás a tagállamok hatóságai, az Európai Beruházási Bank csoportja, nemzetközi szervezetek, valamint az alábbiak bármelyikének területén jogszerűen letelepedett állami és/vagy magán szervezetek és jogalanyok számára ítélhető oda:
a) tagállamok;	a) tagállamok;
b) az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes EFTA-országok, az EGT-megállapodásban foglalt feltételeknek megfelelően.	b) az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes EFTA-országok, az EGT-megállapodásban foglalt feltételeknek megfelelően.
A vissza nem térítendő támogatások társfinanszírozási rátája az elszámolható költségek legfeljebb 100 %-a, a társfinanszírozási és a nonprofit elv sérelme nélkül.	A vissza nem térítendő támogatások társfinanszírozási rátája az elszámolható költségek legfeljebb 100 %-a, a társfinanszírozási és a nonprofit elv sérelme nélkül.

16. módosítás

13. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A Bizottság és a kedvezményezett tagállamok – megfelelő felelősségi területükön belül – elősegítik a szinergiákat, és gondoskodnak a program, illetve más uniós programok és eszközök, különösen az uniós alapokból finanszírozott intézkedések közötti hatékony koordinációról. Ennek érdekében:	A Bizottság és a kedvezményezett tagállamok – megfelelő felelősségi területükön belül – elősegítik a szinergiákat, és gondoskodnak a program, illetve más uniós programok és eszközök, különösen az uniós alapokból finanszírozott intézkedések közötti hatékony koordinációról***, a 7. cikkben említett egységes stratégiai dokumentum alapján***. Ennek érdekében:
a) biztosítják a kiegészítő jelleget és a szinergiát a különböző uniós és nemzeti szintű eszközök között, különösen az uniós alapokból finanszírozott intézkedések tekintetében, a tervezési szakaszban és a végrehajtás során egyaránt;	a) biztosítják a kiegészítő jelleget és a szinergiát a különböző uniós és nemzeti***, regionális és helyi*** szintű eszközök között, különösen az uniós alapokból finanszírozott intézkedések tekintetében, a tervezési szakaszban és a végrehajtás során egyaránt;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
b) optimalizálják a párhuzamos erőfeszítések elkerülésére szolgáló koordinációs mechanizmusokat;	b) optimalizálják a párhuzamos erőfeszítések elkerülésére szolgáló koordinációs mechanizmusokat;
c) biztosítják a szoros együttműködést a végrehajtás uniós és nemzeti szintű felelősei között, hogy koherens és egyszerűsített támogató intézkedéseket végezzenek.	c) biztosítják a szoros együttműködést a végrehajtás uniós és nemzeti***, regionális és helyi*** szintű felelősei között, hogy koherens és egyszerűsített támogató intézkedéseket végezzenek.
(…)	(…)

17. módosítás

15. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Nyomon követés és értékelés	Nyomon követés és értékelés
(1) A Bizottság nyomon követi a programból finanszírozott fellépések végrehajtását, valamint a mellékletben foglalt mutatóknak megfelelően méri az 5. cikk (1) bekezdésében említett konkrét célkitűzések megvalósulását.	(1) A Bizottság nyomon követi a programból finanszírozott fellépések végrehajtását, valamint a mellékletben foglalt mutatóknak megfelelően méri az 5. cikk (1) bekezdésében említett konkrét célkitűzések megvalósulását.
A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 16. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a mellékletben foglalt mutatók listájának módosításai tekintetében.	A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 16. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a mellékletben foglalt mutatók listájának módosításai tekintetében.
(2) A Bizottság időközi értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek ***és*** a Tanácsnak legkésőbb 2019 közepéig, majd egy utólagos értékelő jelentést 2021. december végéig.	(2) A Bizottság időközi értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak ***és a konzultatív bizottságoknak*** legkésőbb 2019 közepéig, majd egy utólagos értékelő jelentést 2021. december végéig.
(3) Az időközi értékelő jelentés a program célkitűzéseinek megvalósítására, a források felhasználásának hatékonyságára, valamint a program által nyújtott európai hozzáadott értékre vonatkozó információkat, és arra vonatkozó értékelést tartalmaz, hogy a program alkalmazási körébe tartozó területeken biztosított finanszírozást ki kell-e igazítani ***vagy*** meg kell-e hosszabbítani 2020 utánra is. Az időközi jelentés azzal is foglalkozik, hogy továbbra is releváns-e mindegyik célkitűzés és fellépés. Az utólagos értékelési jelentés információkat tartalmaz a program hosszabb távú hatásáról.	(3) Az időközi értékelő jelentés a program célkitűzéseinek megvalósítására, a források felhasználásának hatékonyságára, valamint a program által nyújtott európai hozzáadott értékre vonatkozó információkat, és arra vonatkozó értékelést tartalmaz, hogy a program alkalmazási körébe tartozó területeken biztosított finanszírozást ki kell-e igazítani, meg kell-e hosszabbítani 2020 utánra is ***vagy le kell-e állítani***. Az időközi jelentés azzal is foglalkozik, hogy továbbra is releváns-e mindegyik célkitűzés és fellépés. Az utólagos értékelési jelentés információkat tartalmaz a program hosszabb távú hatásáról.

II. **POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. egyetért e támogatási program elvével, mely önkéntes alapon és kérésre technikai segítségnyújtást biztosít a strukturális reformok végrehajtására a tagállamokban, az Európai Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozó fellépési területeken; úgy véli, hogy a program sikerének előfeltétele az EU és a kedvezményezett tagállamok szintjén meglévő technikai segítségnyújtási programokkal való hatékony koordináció, valamint a helyi és regionális önkormányzatok aktív részvétele ebben a koordinációban annak érdekében, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a program területi megközelítése;

2. úgy véli, hogy a kérelmező tagállamok nemzeti, regionális és helyi kormányzati szintű igazgatási kapacitásának növelése e támogatási program központi célkitűzése kell, hogy legyen, illetve az Európa 2020 stratégia jelenleg folyó felülvizsgálatának egyik paraméterévé kell válnia;

3. kéri, hogy a programot egy egységes stratégiai dokumentumra alapozzák, amelyet az Unió dolgoz ki annak érdekében, hogy valamennyi kormányzati szinten javuljon a hatóságok intézményi és igazgatási kapacitása; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy terjessze elő ezt az egységes dokumentumot, mely többek között átlátható és méltányos módon meghatározza a program beavatkozásainak rangsorolására és a rendelkezésre álló erőforrások elosztásának meghatározására vonatkozó kritériumokat, valamint a jelenlegi intézkedések, köztük a program uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű koordinálásának kritériumait és mechanizmusait, a szubszidiaritás és arányosság elvének maradéktalan tiszteletben tartása, valamint a különböző területi szintek autonómiájának és sajátosságainak biztosítása mellett. Ennek alapján ugyanolyan egységes dokumentumokat kell kidolgozni a kedvezményezett tagállamok számára, a tagállammal együttműködésben és a partnerség elvével összhangban;

4. hangsúlyozza, hogy az egyes tagállamokban érvényben levő hatáskörmegosztás, valamint a gyakran a helyi és regionális önkormányzatoknak is címzett országspecifikus ajánlások alapján az említett önkormányzatoknak hozzá kell férniük a programhoz; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy bizonyosodjon meg ennek megtörténtéről, például úgy, hogy ellenőrzi, hogy amikor a nemzeti hatóságok olyan technikai segítségnyújtás iránti kérelmeket terjesztenek be, melyek a regionális és helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozó területekre vonatkoznak, akkor az önkormányzatok részt vehettek-e a szóban forgó szerkezeti reformterv kidolgozásában, az egyes országok intézményi hátterének tiszteletben tartása mellett;

5. úgy véli, hogy a rendeletre irányuló javaslat a jelek szerint összhangban áll a szubszidiaritás elvével, amennyiben a technikai segítségnyújtás olyan területeken történik, amelyek az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartoznak (lásd a (6) preambulumbekezdés, a 3. cikk (1) bekezdés és a 4. cikk módosításait). Mivel a javaslat önkéntes mechanizmuson alapul, nem vet fel kérdést az arányossággal kapcsolatban;

6. alapvetően fontosnak tartja, hogy a programot hatékonyan összehangolják azokkal az uniós programokkal és eszközökkel, amelyek a strukturális alapok (az 1303/2013. sz. rendelet 59. cikke és a 11. tematikus célkitűzés), a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (AMIF), a Belső Biztonsági Alap (ISF), valamint az ágazati uniós programok (Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, Horizont 2020, „Európa a polgárokért”, „Jogérvényesülés” és „Jogok, egyenlőség és polgárság”) keretében társfinanszírozzák a technikai segítségnyújtást;

7. hangsúlyozza, hogy a program finanszírozása a technikai segítségnyújtásra előirányzott költségvetési források európai strukturális és beruházási alapok keretében történő átcsoportosításával csak átmeneti megoldás lehet. Ellenzi egyébiránt, hogy ezek a finanszírozási intézkedések megnyissák az utat az előtt, hogy a kohéziós politika az európai szemeszter alá tartozzon, hiszen a kohéziós politika legitimitása az európai alapszerződésekben gyökerezik;

8. hangsúlyozza, hogy nincs általánosan elfogadott recept a strukturális reformokra, és hogy a jó gyakorlatok csak inspirálhatnak a kérelmező tagállamok különböző körülményeinek, illetve regionális és helyi sajátosságainak megfelelő megoldások keresésére;

9. ösztönzi a jó gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét a strukturális reformok végrehajtása keretében, és szeretné, ha a tagállamok közötti partnerségeket a program összefüggésében megerősítenék azoknak a helyi és regionális önkormányzatoknak a bevonásával, amelyek társadalmi-gazdasági vagy földrajzi hasonlóságokat mutatnak, vagy határokon átnyúló jellegű strukturális reformokon esnek át;

10. emlékeztet arra, hogy a program sikerének elengedhetetlen feltétele a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek és a civil társadalom érintett szereplőinek a strukturális reformokkal kapcsolatos fokozott felelősségvállalása a helyszínen, és hogy a program hozzájárul a kérelmező tagállam, az Európai Bizottság és a többi tagállam közötti bizalom növeléséhez és az együttműködés előmozdításához;

11. kéri, hogy a strukturális reformok támogatása révén szisztematikusan hívják fel a figyelmet a fenntartható fejlődés, a társadalmi befogadás, az egészségügyi ellátáshoz, a foglalkoztatáshoz és a képzéshez való hozzáférés célkitűzéseire, összhangban az Európa 2020 stratégia célkitűzéseivel. Az RB ezért szorgalmazza, hogy a támogatási program értékelésekor az Európai Bizottság a GDP-n kívül más mutatókat is vegyen figyelembe ([2]);

12. úgy ítéli meg, hogy a tagállamok támogatási program keretében történő társfinanszírozását a Stabilitási és Növekedési Paktum strukturális reformra vonatkozó záradéka szabályozza ([3]);

([2]) Lásd az RB „Területfejlesztési mutatók – a GDP-n túl” címmel 2016. február 10-én elfogadott véleményét.
([3]) Lásd „A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználása” címmel 2015. július 9-én elfogadott RB-véleményt.

13. hangsúlyozza, hogy a programot kísérleti programnak kell tekinteni; javasolja, hogy az értékelést kellő időben, a 2021-ben kezdődő következő pénzügyi programozási időszak kezdete előtt végezzék el annak meghatározása érdekében, hogy hasznos lenne-e azt állandóvá tenni vagy sem, és ha igen, akkor szükséges, megvalósítható és kívánatos-e egy saját forrásokat kezelő alap létrehozása a strukturális reformok támogatására.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Költséghatékony kibocsátáscsökkentés és alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások

(2016/C 240/10)

Előadó: Marco DUS (IT/PES) Vittorio Veneto (Treviso) város önkormányzatának tagja

Referenciaszöveg: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról

COM(2015) 337 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(6) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az általános szabály a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítése marad; a térítésmentes kiosztás kivételt jelent. Ezért – ahogy azt az Európai Tanács is megerősítette – az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek részarányát, amely a 2013 és 2020 közötti időszakban 57 %, nem kellene csökkenteni. A bizottsági hatásvizsgálat részletesen bemutatja az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek részarányát, és rámutat arra, hogy ez az 57 %-os részarány a tagállamok nevében árverésre bocsátott kibocsátási egységekből áll, ideértve az új belépők számára elkülönített, de ki nem osztott kibocsátási egységeket, az egyes tagállamok villamosenergia-termelésének korszerűsítésére szolgáló kibocsátási egységeket és azokat a kibocsátási egységeket, amelyeket csak egy későbbi időpontban fognak árverésre bocsátani, mert az (EU) 2015/… európai parlamenti és tanácsi határozattal létrehozott piaci stabilizációs tartalékhoz tartoznak.	Az általános szabály a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítése marad; a térítésmentes kiosztás kivételt jelent. Ezért – ahogy azt az Európai Tanács is megerősítette – az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek részarányát, amely a 2013 és 2020 közötti időszakban 57 %, nem szabad csökkenteni. ***Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer a lehető legjobban működjön, közös célkitűzésként továbbra is fokozatosan növelni kell az árverés útján értékesített kibocsátási egységek számát.*** A bizottsági hatásvizsgálat részletesen bemutatja az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek részarányát, és rámutat arra, hogy ez a részarány a tagállamok nevében árverésre bocsátott kibocsátási egységekből áll, ideértve az új belépők számára elkülönített, de ki nem osztott kibocsátási egységeket, az egyes tagállamok villamosenergia-termelésének korszerűsítésére szolgáló kibocsátási egységeket és azokat a kibocsátási egységeket, amelyeket csak egy későbbi időpontban fognak árverésre bocsátani, mert az (EU) 2015/… európai parlamenti és tanácsi határozattal létrehozott piaci stabilizációs tartalékhoz tartoznak. ***A térítésmentes kiosztáshoz rendelkezésre álló kibocsátási egységek száma meg kell, hogy feleljen a kibocsátásáthelyezés kockázatának kitett, leghatékonyabb vállalkozások követelményeinek, olyan ambiciózus referenciaértékekre alapozva, amelyek technikailag és gazdaságilag kivitelezhetők ipari viszonylatban.***

Indokolás

Úgy véljük, hogy az irányelvben javasolt szöveghez képest ambiciózusabban fogalmazhatunk. A Régiók Bizottsága sürgeti, hogy az európai éghajlat-politikák legyenek mindig előretekintőek, tartsák szem előtt a költséghatékonyságot, és a különböző ipari ágazatok közötti erős kölcsönhatások miatt figyelmesen vizsgálják meg az értéklánc minden részét.

2. módosítás

(9) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban a tagállamoknak részben kártalanítaniuk kellene az olyan ágazatok bizonyos üzemeit, amelyekről megállapították, hogy jelentős mértékben ki vannak téve a kibocsátásáthelyezés kockázatának az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz kapcsolódó költségek villamosenergia-árakba történő beépítése miatt. A párizsi Felek Konferenciáján elfogadott jegyzőkönyvnek és az azt kísérő határozatoknak biztosítaniuk kell az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának dinamikus mobilizálását, a technológiatranszfert és a kapacitásépítést a jogosult felek – főként a legkevesebb lehetőséggel rendelkezők – számára. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem közfinanszírozására 2020 után is fontos szerep hárul a források mozgósításában. Az árverésből származó bevételek egy részét ezért az éghajlatváltozás elleni küzdelmet finanszírozó lépésekre – ideértve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást is – kell felhasználni a sérülékeny helyzetű harmadik országokban. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozására mozgósítandó összeg az egyes felek által javasolt „tervezett nemzeti hozzájárulások" ambiciózusságától és minőségétől, a későbbi beruházási tervektől és a nemzeti alkalmazkodási tervezési folyamatoktól is függ. A tagállamoknak az árverésből származó bevételeket a dekarbonizálódó gazdaság munkahelyeinek átalakulása által érintett munkaerő készségfejlesztésének és más munkahelyekre való átirányításának elősegítésére is fel kellene használniuk.	Az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban a tagállamoknak részben kártalanítaniuk kellene az olyan ágazatok bizonyos üzemeit, amelyekről megállapították, hogy jelentős mértékben ki vannak téve a kibocsátásáthelyezés kockázatának az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz kapcsolódó költségek villamosenergia-árakba történő beépítése miatt. ***Az egyes tagállamok vállalatai közti verseny torzulásának megelőzése érdekében a vállalatoknak nyújtandó kártalanítás összegét az egész Európai Unióban kötelező és egységes jelleggel kell szabályozni.*** A párizsi Felek Konferenciáján elfogadott jegyzőkönyvnek és az azt kísérő határozatoknak biztosítaniuk kell az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának dinamikus mobilizálását, a technológiatranszfert és a kapacitásépítést a jogosult felek – főként a legkevesebb lehetőséggel rendelkezők – számára. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem közfinanszírozására 2020 után is fontos szerep hárul a források mozgósításában. Az árverésből származó bevételek egy részét ezért az éghajlatváltozás elleni küzdelmet finanszírozó lépésekre – ideértve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást is – kell felhasználni a sérülékeny helyzetű harmadik országokban. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozására mozgósítandó összeg az egyes felek által javasolt „tervezett nemzeti hozzájárulások" ambiciózusságától és minőségétől, a későbbi beruházási tervektől és a nemzeti alkalmazkodási tervezési folyamatoktól is függ. ***Minden tagállamnak meg kellene határoznia a kibocsátási egységek aukció keretében történő értékesítéséből származó bevételek minimális, 20 %-nál nem kevesebb százalékát, melyet közvetlenül a helyi és regionális önkormányzatok kezelnek és használhatnak fel az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésével kapcsolatos műveletekhez (például hidrogeológiai kockázatokkal kapcsolatban), illetve ahhoz, hogy a villamosenergia- és hőenergia-átviteli infrastruktúrát megfelelően hozzáigazítsák a megújuló forrásokból történő energiatermelés egyre szélesebb körű lehetőségeihez, mivel az önkormányzatok egyre gyakrabban szembesülnek ilyen helyzetekkel. Emellett hasznos volna, ha kibocsátáskereskedelemből származó jövedelmet a tagállamokban fel tudnák használni a regionális és helyi éghajlati kockázatok megelőzésére, az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülésre és az azokhoz való alkalmazkodásra.*** A tagállamoknak az árverésből származó bevételeket a dekarbonizálódó gazdaság munkahelyeinek átalakulása által érintett munkaerő készségfejlesztésének és más munkahelyekre való átirányításának elősegítésére is fel kellene használniuk.

Indokolás

Úgy véljük, hogy a helyi és regionális önkormányzatok által e politikákban betöltött szerepet inkább meg kell erősíteni, semmint alulértékelni. A Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy a tagállamok gondoskodjanak arról, hogy a kibocsátási egységek aukció keretében történő értékesítéséből származó bevételek egy részét közvetlenül a helyi és regionális önkormányzatok kezeljék és az éghajlatváltozás enyhítését szolgáló intézkedésekre fordítsák, különös tekintettel a hidrogeológiai kockázatokra, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatoknak egyre gyakrabban kell kezelniük szükséghelyzetekben.

3. módosítás

(10) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (CCS), az új megújulóenergia-technológiák, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és folyamatok területén áttörést jelentő innovációk számára az irányelvből eredő legnagyobb hosszú távú ösztönzőt az általa létrehozott szén-dioxid-árjelzés jelenti, valamint az, hogy a kibocsátási egységeket nem kell leadni a tartósan tárolt vagy elkerült CO_2-kibocsátások után. Ezenkívül a kereskedelmi CCS-létesítmények és az innovatív, megújuló energián alapuló technológiák demonstrációjának felgyorsítására már most is igénybe vett források kiegészítésére EU ETS egységeket kellene felhasználni annak érdekében, hogy garantáltan jutalmazzák a CCS-létesítmények, az új megújulóenergia-technológiák, továbbá az ipari innováció alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákban és eljárásokban történő bevezetését az Unióban a megfelelő mértékben tárolt vagy elkerült CO_2-hoz feltéve, hogy érvényben van egy tudás megosztására vonatkozó megállapodás. E támogatás nagy részét az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának igazolt elkerüléséhez kellene kötni, de bizonyos támogatás előre meghatározott célszámok elérése esetén is nyújtható, figyelembe véve az alkalmazott technológiát. Projektkategóriánként eltérő lehet, hogy a projektköltségeket maximálisan milyen arányban célszerű támogatni.	A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (***a*** CCS ***minden fajtája***), az új megújulóenergia-technológiák, ***az energiahatékonyság,*** valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és folyamatok területén áttörést jelentő innovációk ***(mint a szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás – CCU)*** számára az irányelvből eredő legnagyobb hosszú távú ösztönzőt az általa létrehozott szén-dioxid-árjelzés jelenti, valamint az, hogy a kibocsátási egységeket nem kell leadni a tartósan tárolt vagy elkerült CO_2-kibocsátások után. Ezenkívül a kereskedelmi CCS-létesítmények és az innovatív, megújuló energián alapuló technológiák demonstrációjának felgyorsítására már most is igénybe vett források kiegészítésére EU ETS egységeket kellene felhasználni annak érdekében, hogy garantáltan jutalmazzák a CCS-létesítmények, az új megújulóenergia-technológiák, továbbá az ipari innováció ***költséghatékony CCU- vagy*** alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákban és eljárásokban történő bevezetését az Unióban a megfelelő mértékben tárolt vagy elkerült CO_2-hoz feltéve, hogy érvényben van egy tudás megosztására vonatkozó megállapodás. E támogatás nagy részét az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának igazolt elkerüléséhez kellene kötni, de bizonyos támogatás előre meghatározott célszámok elérése esetén is nyújtható, figyelembe véve az alkalmazott technológiát. Projektkategóriánként eltérő lehet, hogy a projektköltségeket maximálisan milyen arányban célszerű támogatni.

Indokolás

Fontos közvetlenül megemlíteni az energiahatékonyságot és azokat a technológiákat, amelyek a szén-dioxid-leválasztásra és -felhasználásra (CCU) mint más ipari eljárások nyersanyagaira vonatkoznak, mivel vannak már kísérletek arra, hogy egy megfelelő szintű technológiai érettség a CCS-nél sokkal érdekesebbé tenné ezeket a technológiákat. Az RB emellett felhívja a figyelmet a biztonsággal kapcsolatos kérdésekre is, amely biztonságot ezeknek a rendszereknek – különösen hosszú távon – képesnek kell lenniük garantálni.

4. módosítás

(11) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az összes EU ETS kibocsátási egység 2 %-át árverésre kellene bocsátani, a közös aukciós platformon rendezett árverésekre vonatkozóan az 1031/2010. rendeletben meghatározott szabályokkal és rendelkezésekkel összhangban, majd az ebből származó bevételből létre kellene hozni egy modernizációs alapot. Azoknak a tagállamoknak, amelyek egy főre jutó GDP-je piaci árfolyamokon 2013-ban alacsonyabb volt, mint az uniós átlag 60 %-a, jogosultaknak kellene lenniük a modernizációs alapból történő támogatásra, és 2030-ig mentességet kellene élvezniük a villamosenergia-termelés tekintetében történő teljes körű árverés elve alól. Ez a térítésmentes kiosztás lehetőségének alkalmazásával érhető el, amely azt a célt szolgálja, hogy átlátható módon előmozdítsák az e tagállamok energiaágazatának korszerűsítésére irányuló reálberuházásokat, kerülve azonban a belső energiapiac torzulásait. A modernizációs alap szabályainak egy olyan következetes, átfogó és átlátható keretet kellene eredményezniük, amely a lehető leghatékonyabb végrehajtást biztosítja, azt is szem előtt tartva, hogy minden résztvevő számára könnyű hozzáférést kell lehetővé tenni. Az irányítási struktúra funkciójának összhangban kellene lennie az alapok megfelelő felhasználására vonatkozó céllal. Az irányítási struktúrának egy befektetési tanácsból és egy irányítóbizottságból kellene állnia, és a döntéshozatalban megfelelően figyelembe kellene vennie az EBB szakértelmét, hacsak nem kis projektek kapnak támogatást egy nemzeti fejlesztési bank által nyújtott hitelek vagy egy olyan nemzeti program által nyújtott támogatás révén, amelynek ugyanazok célkitűzései, mint a modernizációs alapnak. Az alapból finanszírozandó beruházásokra a tagállamoknak kellene javaslatot tenniük. Az alacsony jövedelmű tagállamok beruházási igényeinek megfelelő kezelése érdekében a források elosztása során azonos mértékben fogják figyelembe venni a hitelesített kibocsátásadatokat és a GDP-kritériumokat. A modernizációs alapból többféle formában folyósítható a pénzügyi támogatás.	Az összes EU ETS kibocsátási egység 2 %-át árverésre kellene bocsátani, a közös aukciós platformon rendezett árverésekre vonatkozóan az 1031/2010. rendeletben meghatározott szabályokkal és rendelkezésekkel összhangban, majd az ebből származó bevételből létre kellene hozni egy modernizációs alapot. Azoknak a tagállamoknak, amelyek egy főre jutó GDP-je piaci árfolyamokon 2013-ban alacsonyabb volt, mint az uniós átlag 60 %-a, jogosultaknak kellene lenniük a modernizációs alapból történő támogatásra, és 2030-ig mentességet kellene élvezniük a villamosenergia-termelés tekintetében történő teljes körű árverés elve alól. Ez a térítésmentes kiosztás lehetőségének alkalmazásával érhető el, amely azt a célt szolgálja, hogy átlátható módon előmozdítsák az e tagállamok energiaágazatának korszerűsítésére irányuló reálberuházásokat, kerülve azonban a belső energiapiac torzulásait. ***Hasonlóképpen a modernizációs alapnak elérhetőnek kell lennie az egyértelmű belső egyensúlytalansággal jellemezhető tagállamok NUTS 2 területei számára, hogy erősödjön a fellendülés és az energetikai korszerűsítés.*** A modernizációs alap szabályainak egy olyan következetes, átfogó és átlátható keretet kellene eredményezniük, amely a lehető leghatékonyabb végrehajtást biztosítja, azt is szem előtt tartva, hogy minden résztvevő számára könnyű hozzáférést kell lehetővé tenni. Az irányítási struktúra funkciójának összhangban kellene lennie az alapok megfelelő felhasználására vonatkozó céllal. Az irányítási struktúrának egy befektetési tanácsból és egy irányítóbizottságból kellene állnia, és a döntéshozatalban megfelelően figyelembe kellene vennie az EBB szakértelmét, hacsak nem kis projektek kapnak támogatást egy nemzeti fejlesztési bank által nyújtott hitelek vagy egy olyan nemzeti program által nyújtott támogatás révén, amelynek ugyanazok célkitűzései, mint a modernizációs alapnak. Az alapból finanszírozandó beruházásokra a tagállamoknak kellene javaslatot tenniük. Az alacsony jövedelmű tagállamok beruházási igényeinek megfelelő kezelése érdekében a források elosztása során azonos mértékben fogják figyelembe venni a hitelesített kibocsátásadatokat és a GDP-kritériumokat. ***A források elosztásakor ügyelnek a szubszidiaritás elvével való összhangra, és tiszteletben tartják a tagállamok saját energiaforrásaik meghatározásához való jogát.*** A modernizációs alapból többféle formában folyósítható a pénzügyi támogatás.

Indokolás

A Régiók Bizottsága szorgalmazza, hogy a modernizációs alap legyen elérhető a NUTS 2 régiók számára. Támogatja ugyan a szolidaritás elvét és az azon tagállamok energiaágazatának korszerűsítését célzó, térítés nélküli kibocsátási egységek további kiosztására vonatkozó terveket, amelyek egy főre jutó GDP-je 2013-ban kevesebb volt, mint az uniós átlag 60 %-a, de kéri, hogy a kibocsátási egységek kiosztásakor vegyék figyelembe a NUTS 2 régiók egy főre eső GDP-jének értékét is, mivel túlzottan leegyszerűsítő lenne csupán az egy főre jutó nemzeti GDP-t figyelembe venni azokban a tagállamokban, ahol nagyobb egyensúlytalanságok jellemzők. A tagállamok különböző energiaforrások közötti választásához való jogát az EUMSZ 194. cikkének (2) bekezdése rögzíti.

5. módosítás

(12) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Az Európai Tanács megerősítette, hogy bizonyos tagállamokban javításra szorulnak az energiaágazat korszerűsítésére irányuló fakultatív térítésmentes kiosztás módozatai, ideértve az átláthatóságot. A legalább 10 millió euro értékű beruházásokat az érintett tagállamnak versenyeztetéses ajánlattételi eljárás révén, egyértelmű és átlátható szabályok alapján kell kiválasztania, annak biztosítása érdekében, hogy a térítésmentes kiosztást az energiaszektort korszerűsítő reálberuházások előmozdítására vegyék igénybe, összhangban az energiaunió célkitűzéseivel. A 10 millió eurónál kisebb értékű beruházásoknak szintén jogosultnak kellene lenniük a térítésmentes kiosztásból történő finanszírozásra. Az érintett tagállamnak egyértelmű és átlátható kritériumok alapján kell kiválasztania az ilyen beruházásokat. E kiválasztási eljárás eredményeit nyilvános konzultációra kellene bocsátani. A nyilvánosságot megfelelő módon tájékoztatni kell a beruházási projektek kiválasztási szakaszában, valamint a projektek megvalósítása során.	Az Európai Tanács megerősítette, hogy bizonyos tagállamokban javításra szorulnak az energiaágazat korszerűsítésére irányuló fakultatív térítésmentes kiosztás módozatai, ideértve az átláthatóságot. A legalább 10 millió euro értékű beruházásokat az érintett tagállamnak versenyeztetéses ajánlattételi eljárás révén, egyértelmű és átlátható szabályok alapján kell kiválasztania, annak biztosítása érdekében, hogy a térítésmentes kiosztást az energiaszektort korszerűsítő reálberuházások előmozdítására vegyék igénybe, összhangban az energiaunió célkitűzéseivel. A 10 millió eurónál kisebb értékű beruházásoknak szintén jogosultnak kellene lenniük a térítésmentes kiosztásból történő finanszírozásra. Az érintett tagállamnak egyértelmű és átlátható kritériumok alapján kell kiválasztania az ilyen beruházásokat. E kiválasztási eljárás eredményeit nyilvános konzultációra kellene bocsátani***, amely különös figyelmet szentel a helyi és regionális önkormányzatok véleményének***. A nyilvánosságot megfelelő módon tájékoztatni kell a beruházási projektek kiválasztási szakaszában, valamint a projektek megvalósítása során.

Indokolás

Mivel a helyi és regionális önkormányzatok által e politikákban betöltött szerepet inkább meg kell erősíteni, semmint alulértékelni, a Régiók Bizottsága annak kötelezővé tételét javasolja, hogy a nyilvános konzultációk során a helyi és regionális önkormányzatok véleményét is kikérjék az energiaágazat korszerűsítését szolgáló fakultatív térítésmentes kiosztási folyamatok eredményeiről;

6. módosítás

Új, (13a) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
	A párizsi éghajlat-változási konferencián (COP21) született megállapodás az összes aláíró fél részéről erőfeszítéseket tesz szükségessé a gyors ratifikálás és végrehajtás érdekében, és hogy mindez ambiciózusabb módon menjen végbe. Jobban meg kell vizsgálni ezért minden olyan kezdeményezést vagy kampányt – ideértve a helyi és regionális szinten indítottakat vagy az e szintet célzókat is –, amely hozzájárulhat az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célkitűzések eléréséhez. A környezetvédelmi politikák ellenőrzésének, valamint a helyes gyakorlatok és a helyi és regionális szinten (például a Polgármesterek Szövetségéhez kapcsolódóan) megvalósított projektek megosztásának eszköze segíthet a szubszidiaritás előmozdításában és biztosíthatja az összes kormányzati szint szerepvállalását.

Indokolás

A Régiók Bizottsága kéri, hogy a párizsi megállapodást mielőbb hivatalos megerősítés és következetes végrehajtás kövesse. Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer jelentheti az egyik legfontosabb ösztönző mechanizmust a kibocsátások csökkentéséhez, következésképpen a célkitűzések eléréshez, de nem lehet az egyetlen eszköz az EU kezében. Ezért amellett, hogy egyetért az ágazatok közötti szakpolitikák, az éghajlatváltozással foglalkozó politikák és más európai politikák (különösen a strukturális alapokkal összefüggőek) közötti koherencia fontosságával, úgy véli, hogy egy erre a célra szolgáló helyi eszköz előmozdíthatja ezt és egyúttal nagyobb hangsúlyt fektetne az RB szerepére is.

7. módosítás

1. cikk, 4. pont, a) alpont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A 10. cikk a következőképpen módosul:	A 10. cikk a következőképpen módosul:
a) az 1. bekezdés három új albekezdéssel egészül ki:	a) az 1. bekezdés három új albekezdéssel egészül ki:
„2021-től kezdődően a tagállamok által elárverezendő kibocsátási egységek részaránya 57 % lesz.	„2021-től kezdődően a tagállamok által elárverezendő kibocsátási egységek részaránya ***minimum*** 57 % lesz. ***Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer optimális működésének biztosítása érdekében az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek százalékarányának kötelező emelése csak abban az esetben képzelhető el, ha azt a nemzetközi helyzet az európai iparágak versenyképességének veszélyeztetése nélkül lehetővé teszi.***
2021 és 2030 között a kibocsátási egységek teljes mennyiségének 2 %-át árverésre bocsátják egy alap létrehozása érdekében abból a célból, hogy javítsák az energiahatékonyságot és korszerűsítsék bizonyos tagállamok energetikai rendszereit az irányelv 10d. cikkének (»modernizációs alap«) megfelelően.	2021 és 2030 között a kibocsátási egységek teljes mennyiségének 2 %-át árverésre bocsátják egy alap létrehozása érdekében abból a célból, hogy javítsák az energiahatékonyságot és korszerűsítsék bizonyos tagállamok energetikai rendszereit az irányelv 10d. cikkének (»modernizációs alap«) megfelelően.
A tagállamok által árverésen értékesítendő kibocsátási egységek teljes fennmaradó mennyiségét a 2. bekezdésnek megfelelően kell elosztani”;	A tagállamok által árverésen értékesítendő kibocsátási egységek teljes fennmaradó mennyiségét a 2. bekezdésnek megfelelően kell elosztani”;

Indokolás

A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy az aukcióra bocsátandó kibocsátási egységek arányát – amely a 2013 és 2020 közötti időszakban 57 % volt – fokozatosan emelni kell, és konkrét határidőket kell meghatározni a kitűzött nagyra törő célok elérése érdekében. Az RB-nek ugyanis meggyőződése, hogy nagyra törő célkitűzésekre van szükség ahhoz, hogy e téren előrelépés történjen, ezért üdvözli az éves csökkentési tényező 2,2 %-ra emelését 2021-től. Mindennek ellenére a kibocsátásáthelyezés kockázatának elkerülése és Európa versenyképességének megőrzése érdekében a Régiók Bizottsága támogatja azt a döntést is, hogy a kibocsátási egységek egy részét továbbra is térítésmentesen osszák ki. Ezeket az intézkedéseket mindenesetre kivételnek kell tekinteni, és gondoskodni kell felülvizsgálatukról és aktualizálásukról azzal párhuzamosan, ahogy a világ többi gazdasága hasonló eszközöket fogad el a kibocsátások csökkentésére.

8. módosítás

1. cikk, 5. pont, f) alpont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
a 8. bekezdés első, második és harmadik albekezdése helyébe a következő szöveg lép:	a 8. bekezdés első, második és harmadik albekezdése helyébe a következő szöveg lép:
„400 millió kibocsátási egységet rendelkezésre kell bocsátani az I. mellékletben felsorolt ipari ágazatokban alkalmazott karbonszegény technológiák és eljárások területén végzendő innováció támogatása céljából, valamint annak érdekében, hogy elősegítsék a szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos leválasztására és geológiai tárolására (CCS) irányuló kereskedelmi demonstrációs projektek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmazott innovatív technológiák demonstrációs projektjei létesítésének és üzemeltetésének ösztönzését.	„400 millió kibocsátási egységet rendelkezésre kell bocsátani az I. mellékletben felsorolt ipari ágazatokban alkalmazott karbonszegény technológiák és eljárások területén végzendő innováció támogatása céljából, valamint annak érdekében, hogy elősegítsék a szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos biztonságos ***és költséghatékony*** leválasztására és geológiai tárolására (CCS) ***vagy a szén-dioxid leválasztására és ipari folyamatokban történő felhasználására (CCU)*** irányuló kereskedelmi demonstrációs projektek, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítására ***és az energiahatékonyságra*** alkalmazott innovatív technológiák demonstrációs projektjei létesítésének és üzemeltetésének ösztönzését.
A kibocsátási egységeket a karbonszegény ipari technológiák és eljárások területén végzett innováció, továbbá olyan demonstrációs projektek támogatására kell rendelkezésre bocsátani, amelyek a kiegyensúlyozott földrajzi megoszlásban gazdaságilag még nem életképes CCS-technológiák és megújuló energiát hasznosító technológiák széles skálájának a fejlesztésére irányulnak. Az innovatív projektek előmozdítása érdekében támogatás nyújtható a projektek releváns költségeinek legfeljebb 60 %-a részére, amelyből legfeljebb 40 % esetében nem előfeltétel az üvegházhatású gázok kibocsátásának hitelesített elkerülése, feltéve, hogy teljesülnek bizonyos előre meghatározott célok, figyelembe véve az alkalmazott technológiát.	A kibocsátási egységeket a karbonszegény ipari technológiák és eljárások területén végzett innováció, továbbá olyan demonstrációs projektek támogatására kell rendelkezésre bocsátani, amelyek a kiegyensúlyozott földrajzi megoszlásban gazdaságilag még nem életképes CCS-technológiák és megújuló energiát hasznosító technológiák széles skálájának a fejlesztésére irányulnak. Az innovatív projektek előmozdítása érdekében támogatás nyújtható a projektek releváns költségeinek legfeljebb 60 %-a részére, amelyből legfeljebb 40 % esetében nem előfeltétel az üvegházhatású gázok kibocsátásának hitelesített elkerülése, feltéve, hogy teljesülnek bizonyos előre meghatározott célok, figyelembe véve az alkalmazott technológiát.
Ezenkívül az (EU) 2015/… határozat által létrehozott piaci stabilizációs tartalékból származó 50 millió ki nem osztott kibocsátási egység kiegészít bármilyen, az e bekezdés szerinti fennmaradó forrást a fent említett projektekhez – a projektek valamennyi tagállamban a kis volumenű projekteket is magukban foglalják – 2021 előtt. A projekteket objektív és átlátható kritériumok alapján kell majd kiválasztani.	Ezenkívül az (EU) 2015/… határozat által létrehozott piaci stabilizációs tartalékból származó 50 millió ki nem osztott kibocsátási egység kiegészít bármilyen, az e bekezdés szerinti fennmaradó forrást a fent említett projektekhez – a projektek valamennyi tagállamban a kis volumenű projekteket is magukban foglalják – 2021 előtt. A projekteket objektív és átlátható kritériumok alapján kell majd kiválasztani.
A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikk szerint felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el.”	A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikk szerint felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el.”

Indokolás

Fontos közvetlenül megemlíteni az energiahatékonyságot és azokat a technológiákat, amelyek a szén-dioxid-leválasztásra és -felhasználásra (CCU) mint más ipari eljárások nyersanyagaira vonatkoznak, mivel vannak már kísérletek arra, hogy egy megfelelő szintű technológiai érettség a CCS-nél sokkal érdekesebbé tenné ezeket a technológiákat.

9. módosítás

1. cikk (6) bekezdés, új *10c. cikk* (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
1. A 10a. cikk (1)–(5) bekezdésétől eltérően azok a tagállamok, amelyek egy főre jutó, piaci áron számított GDP-je (euróban) alacsonyabb az uniós átlag 60 %-ánál, átmenetileg térítésmentes kibocsátási egységeket oszthatnak ki villamosenergia-termelést végző létesítmények részére az energetikai ágazat korszerűsítése végett.	1. A 10a. cikk (1)–(5) bekezdésétől eltérően azok a tagállamok***, valamint az egyértelmű belső egyensúlytalansággal jellemezhető tagállamok NUTS 2 régiói***, amelyek egy főre jutó, piaci áron számított GDP-je (euróban) alacsonyabb az uniós átlag 60 %-ánál, átmenetileg térítésmentes kibocsátási egységeket oszthatnak ki villamosenergia-termelést végző létesítmények részére az energetikai ágazat korszerűsítése végett.

Indokolás

A Régiók Bizottsága szorgalmazza, hogy a modernizációs alap legyen elérhető a NUTS 2 régiók számára. Támogatja ugyan a szolidaritás elvét és az azon tagállamok energiaágazatának korszerűsítését célzó, térítés nélküli kibocsátási egységek további kiosztására vonatkozó terveket, amelyek egy főre jutó GDP-je 2013-ban kevesebb volt, mint az uniós átlag 60 %-a, de kéri, hogy a kibocsátási egységek kiosztásakor vegyék figyelembe a NUTS 2 régiók egy főre eső GDP-jének értékét is, mivel túlzottan leegyszerűsítő lenne csupán az egy főre jutó nemzeti GDP-t figyelembe venni azokban a tagállamokban, ahol nagyobb egyensúlytalanságok jellemzők.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. emlékeztet annak fontosságára, hogy az illetékes helyi és regionális önkormányzatokat bevonják ebbe a kérdésbe, mivel az általuk az éghajlatváltozás elleni küzdelemben betöltött élvonalbeli szerep miatt – jellegüknél fogva ők állnak a legközelebb a polgárokhoz és ők kezelik elsőként a környezetvédelmi szükséghelyzeteket – érzékenyen érintik őket e változások;

2. kéri, hogy minden nagy globális szereplő (vállalkozások, pénzügyi világ, kormányok, az Egyesült Nemzetek, nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom) működjön együtt minden kormányzati szinttel annak érdekében, hogy a környezeti és éghajlati veszélyhelyzetre történő reagálás hatékony és összehangolt legyen, összhangban a párizsi COP 21 konferencia eredményeivel; nyugtázza ebben a kontextusban „A párizsi megállapodást követő időszak" című, COM(2016) 110 final jelű közleményt, amelyet egy jövőbeli RB-vélemény részletesebben is elemez majd; sajnálattal látja, hogy csak viszonylag erőtlen utalás történt a megreformált kibocsátáskereskedelmi rendszernek a párizsi megállapodás végrehajtásában játszott szerepére, és a regionális dimenzió sem kapott kellő elismerést ebben a folyamatban;

3. üdvözli a COP 21 konferencia eredményét, amennyiben közös elhatározás született egy nagyratörő célkitűzéssel kapcsolatos együttműködésre, és támogatja a célkitűzések ötéves felülvizsgálatára vonatkozó határozatot, hogy ezek a célkitűzések minden esetben a helyzetnek megfelelőek legyenek. Hangsúlyozza azonban, hogy elszalasztották annak lehetőségét, hogy globális szintre terelhessék a kibocsátásáthelyezés kockázatát, valamint megoldásokat kínálhassanak;

4. hangsúlyozza, hogy fontos az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer, illetve a megújuló energiaforrásokat és az energiahatékonyságot ösztönző politikák közötti integráció folyamatos növelése; ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy egyszerűsíteni és harmonizálni kell e téren a szabályozást;

5. az EU ETS irányelv az uniós környezetvédelmi jogszabályok keretében alkalmazandó, hatályos uniós politikai eszköz. A javasolt módosító irányelv nem vizsgálja a szubszidiaritás elvének való megfelelését, mivel az éghajlatváltozás és annak hatásai elleni küzdelem egy nyilvánvalóan határokon átnyúló kérdés, és ezért az irányelv céljai hatékonyabban megvalósíthatók uniós szinten, mint a tagállamok által. Szintén megállapítható, hogy a javasolt módosító irányelv formáját és tartalmát tekintve nem lép túl azon, ami az EU 2030-ra vonatkozó üvegházhatásúgáz-csökkentési céljainak költséghatékony megvalósításához szükséges, és így megfelel az arányosság elvének;

6. elismeri, hogy az Európa 2020 stratégia célkitűzéseit prioritásként kell kezelni, és úgy véli, hogy azok kétségtelenül összhangban vannak egy olyan erős, versenyképes és élvonalbeli európai ipar megőrzésének célkitűzésével, amely a szabályokat nem büntető mechanizmusnak tekinti, hanem nagyobb hatékonyságot és korszerűsítést szolgáló ösztönzőknek. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a termékek „szénlábnyomának" koncepcióját is, valamint fontolja meg, hogy hogyan lehet népszerűsíteni a fenntarthatóbb fogyasztást;

7. fontosnak tartja a kínálat és a kereslet közötti egyensúlyhiány kezelését a kibocsátási egységek piacán, elősegítve ezáltal, hogy a kibocsátási egységek árát főként a közép- és hosszú távú kibocsátáscsökkentés befolyásolja, ezzel ösztönözve az alacsony szénigényű beruházásokat. Rámutat továbbá arra, hogy mivel a piaci stabilizációs tartalék célja, hogy növelje az árverésre bocsátott kibocsátási egységek kínálatának rugalmasságát a kereskedési szakaszok közötti átmenet során, az irányelvre irányuló javaslat által meghatározott módosításoknak lehetővé kell tenniük az árverésre bocsátott kibocsátási egységek számával kapcsolatos nagymértékű változások elkerülését és ezen egységek egyes évek során történő igazságos elosztásának biztosítását;

8. üdvözli az Európai Bizottság arra vonatkozó javaslatát, hogy aktualizálják az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerre vonatkozó jelenlegi jogszabályokat, illetve az irányelv mint jogalkotási eszköz választását;

9. kiemeli az Európai Számvevőszék megállapításait, melyek az EU ETS végrehajtásával kapcsolatos jelentős elégtelenségekre mutatnak rá, és ajánlásokat fogalmaznak meg a rendszer integritásának és végrehajtásának javítása érdekében, beleértve az ipari hatékonyság fontosságát, amellyel biztosítható az európai gazdaság teljes versenyképessége;

10. emlékeztet arra, hogy – amint azt már korábbi véleményeiben kifejtette ([1]) – az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer végrehajtásában eddig tapasztalt problémák között található a szén-dioxid-árak szintje, mely gyakran nem tekinthető hatékonynak. Ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy az EU célja egy nemzetközi szintű megfelelő árképzés támogatása kellene, hogy legyen, valamint a pusztán spekulációs ingadozások megakadályozása;

11. emlékeztet arra, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer létrehozásáról szóló irányelv egy átfogóbb intézkedésrendszer részét képezi és nem zárhatja ki annak lehetőségét, hogy az egyes tagállamok akár szén-dioxid-adót vezessenek be azzal a céllal, hogy versenyelőnyök létrehozásával előmozdítsák az innovációt, ahogyan az már például Norvégiában és Svédországban is történik;

12. egyetért azzal az elvvel, hogy minden gazdasági ágazatnak – azoknak is, amelyek nem tartoznak az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer alá – hozzá kell járulnia a kibocsátások csökkentéséhez, ami elősegíti a környezeti fenntarthatóság javítását és a társadalmi fenntarthatóság biztosítását. Ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá nem tartozó ágazatok esetében, mivel azok a kibocsátások több mint 50 %-áért felelősek. E tekintetben javasoljuk, hogy vizsgálják felül a különböző területeken nyújtandó támogatásokat annak érdekében, hogy a piac innovatív és hatékony megoldások felé forduljon, vagy pedig növeljék a kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó ágazatok számát, például a (tengeri és szárazföldi) közlekedési ágazatból és az építőiparból eredő kibocsátás figyelembevételével;

13. határozottan azt javasolja, hogy a reform ösztönözze, hogy az ágazat közvetett költségeinek kompenzációs mechanizmusai az egész EU-n belül össze legyenek hangolva (annak érdekében, hogy elkerülhetőek legyenek a regionális verseny által okozott belső piaci torzulások), és hogy a rendszer a legjobb teljesítményt díjazza;

([1]) ENVE-V-047 *Éghajlat- és energiapolitikai keret a 2020–2030-as időszakra* és ENVE-V-38 *Zöld könyv – Az éghajlat- és energiapolitika 2030-ra szóló kerete*.

14. reméli, hogy a kínai kibocsátáskereskedelmi rendszer 2017-re tervezett bevezetése ([2]) más szereplőket is ösztönöz majd a világban, felgyorsítva a nulla üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaságra való áttérést, és lehetővé téve a kibocsátási egységek térítésmentes kiosztásának fokozatos megszüntetését; a térítésmentes kiosztás alternatívájaként ugyanis elsősorban a fosszilisenergia-termelésről a fenntartható energiákra való átállás támogatásának és ösztönzésének különböző formáit kell mérlegelni;

15. méltányolja, hogy gyakrabban aktualizált, megbízható és ellenőrzött adatok révén javítani kívánják a jelenlegi szabályozást, növelve az átláthatóságot. Ezért kéri, hogy a technikailag és gazdasági szempontból realisztikus referenciaértékek megbízható ágazati adatokon alapuljanak, és azokat a kereskedési időszakot megelőzően frissítsék;

16. alapvetőnek tartja, hogy az éghajlati intézkedések 2020 után is részesüljenek közfinanszírozásban, és sürgeti, hogy ez egyre nagyobb mértékben legyen az Unió pénzügyi keretének egyik központi költségvetési jogcíme már a fő európai finanszírozási programok és különösen a „Horizont 2020" program félidős felülvizsgálatától kezdve;

17. azt javasolja, hogy az európai külpolitika és a kereskedelempolitika eszközeit – különös tekintettel a szabadkereskedelmi megállapodásokra – használják fel arra, hogy felgyorsítsák a harmadik országok közeledését az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerhez, elősegítve egy nemzetközi keret biztosítását a szélesebb körű célkitűzések eléréséhez;

18. reméli, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszernek a légi közlekedésből származó kibocsátásokra való kiterjesztése a lehető leghamarabb napirendre kerül; ez elősegítené a kibocsátások folyamatos csökkentését, többek között olyan technológiai előrelépéseknek köszönhetően, amelyek az európai fuvarozókat világszinten versenyképesebbé teszik és vezető szereppel ruházzák fel a fenntarthatóság tekintetében.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([2]) Ahogyan azt a kínai elnök, Hszi Csin-ping 2015. szeptember 30-i, washingtoni látogatása alkalmával bejelentette.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szerzői jogra vonatkozó uniós szabályok korszerűsítése

(2016/C 240/11)

Előadó:	Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT/EPP), Zarasai körzet önkormányzatának tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé COM(2015) 626 final Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságának a belső piacon történő biztosításáról COM(2015) 627 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Rendeletjavaslat

(1) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A belső piac olyan belső határok nélküli térség, amely többek között a szolgáltatások és a személyek szabad mozgásán alapul, ezért szükséges arról rendelkezni, hogy a fogyasztók a tartalmakhoz (például zenéhez, játékokhoz, filmekhez vagy sporteseményekhez) hozzáférést biztosító online tartalomszolgáltatásokat ne csak a lakóhelyük szerinti tagállamban vehessék igénybe, hanem akkor is, amikor ideiglenesen az Unió egy másik tagállamában tartózkodnak. Ezért fel kell számolni az online tartalomszolgáltatásokhoz való hozzáférés és az azok igénybevétele előtti akadályokat.	A belső piac olyan belső határok nélküli térség, amely többek között a szolgáltatások és a személyek szabad mozgásán alapul, ezért szükséges arról rendelkezni, hogy a fogyasztók a tartalmakhoz (például zenéhez, játékokhoz, filmekhez vagy sporteseményekhez) hozzáférést biztosító online tartalomszolgáltatásokat ne csak a lakóhelyük szerinti tagállamban vehessék igénybe, hanem akkor is, amikor ideiglenesen az Unió egy másik tagállamában tartózkodnak. Ezért fel kell számolni az online tartalomszolgáltatásokhoz való hozzáférés és az azok igénybevétele előtti akadályokat. ***Ugyanakkor az előfizető lakóhelye szerinti tagállam azonosításánál ügyelni kell arra, hogy a hordozhatóság ne váljon állandó határokon átnyúló hozzáféréssé***.

Indokolás

A jogtulajdonosoknak biztosaknak kell lenniük abban, hogy a „hordozhatóság” csak az utazások legáltalánosabb eseteire érvényes, azaz munkával, tanulással kapcsolatban vagy turisztikai céllal tett utazások esetén, ugyanakkor nem biztosítja a védett tartalmak folyamatos rendelkezésre állását az EU egész területén.

2. módosítás

Rendeletjavaslat

(4) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Számos olyan akadály létezik, amely gátolja e szolgáltatásoknak az ideiglenesen egy másik tagállamban tartózkodó fogyasztók számára történő biztosítását. Egyes online szolgáltatások az uniós jog értelmében szerzői és/vagy szomszédos jogokkal védett tartalmakat, például zenét, játékokat vagy filmeket foglalnak magukban. Az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatósága előtti akadályok különösen abból fakadnak, hogy a szerzői és/vagy szomszédos jogokkal védett tartalom, például audiovizuális alkotások közvetítésére való jogosultság területi engedélyhez kötött, továbbá, hogy az online szolgáltatók ***dönthetnek*** úgy, hogy csak bizonyos piacokat szolgálnak ki.	Számos olyan akadály létezik, amely gátolja e szolgáltatásoknak az ideiglenesen egy másik tagállamban tartózkodó fogyasztók számára történő biztosítását. Egyes online szolgáltatások az uniós jog értelmében szerzői és/vagy szomszédos jogokkal védett tartalmakat, például zenét, játékokat vagy filmeket foglalnak magukban. Az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatósága előtti akadályok különösen abból fakadnak, hogy a szerzői és/vagy szomszédos jogokkal védett tartalom, például audiovizuális alkotások közvetítésére való jogosultság területi engedélyhez kötött, továbbá, hogy az online szolgáltatók ***bizonyos mértékig*** úgy ***döntenek***, hogy csak bizonyos piacokat szolgálnak ki.

Indokolás

Az online szolgáltatók, mint bármely más vállalkozások, szabadon választják ki azokat a piacokat, amelyekre belső politikájuk alapján be kívánnak lépni. A tartalmak ebből eredő korlátozottabb elérhetőségét csak másodlagos hatásnak kell tekinteni és nem egy korlátozó intézkedésnek.

3. módosítás

Rendeletjavaslat

(8) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Ezért az online tartalomszolgáltatóknak, akik műveket vagy más védett tartalmat, például könyveket, audiovizuális alkotásokat, zenei felvételeket vagy műsorokat használnak fel, rendelkezniük kell a megfelelő felhasználási jogosultsággal az érintett területek vonatkozásában.	Ezért az online tartalomszolgáltatóknak, akik műveket vagy más védett tartalmat, például könyveket, audiovizuális alkotásokat, zenei felvételeket vagy műsorokat használnak fel, rendelkezniük kell a megfelelő felhasználási jogosultsággal az érintett területek vonatkozásában***, vagyis rendelkezniük kell több területre vonatkozó vagy páneurópai licenciával, amennyiben a feltételek ezt lehetővé teszik; ilyen például a piac megléte, a fogyasztói kereslet, a technológiák rendelkezésre állása és a méltányos javadalmazás biztosítása***.

Indokolás

Fontos hangsúlyt helyezni a több területre vonatkozó licencia eszközeinek meglétére, amelyek, bár nem minden esetben állnak rendelkezésre, jelentősen megkönnyítik a tartalmak terjesztését.

4. módosítás

Rendeletjavaslat

(9) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A szerzői és szomszédos jogokkal védett tartalom online szolgáltató általi közvetítéséhez a megfelelő jogtulajdonosok, azaz a szerzők, előadók, producerek vagy műsorszolgáltató szervezetek által biztosított engedély szükséges azon tartalom vonatkozásában, amely szerepel a közvetítésben. Ez arra az esetre is vonatkozik, ha a közvetítésre azért kerül sor, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára a letöltést az online tartalomszolgáltatás igénybevételéhez.	A szerzői és szomszédos jogokkal védett tartalom online szolgáltató általi közvetítéséhez a megfelelő jogtulajdonosok, azaz a szerzők, előadók, producerek vagy műsorszolgáltató szervezetek ***(akik ezen jogokat kizárólagosan alkalmazzák a saját jogosultságaik alapján)*** által biztosított engedély szükséges azon tartalom vonatkozásában, amely szerepel a közvetítésben. Ez arra az esetre is vonatkozik, ha a közvetítésre azért kerül sor, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára a letöltést az online tartalomszolgáltatás igénybevételéhez.

Indokolás

A saját jogosultságaik alapján a jogosultak törvényesen védik azokat a jogokat, amelyeket kizárólagosan gyakorolhatnak, ahogy arról az Európai Parlament és a Tanács 2014/26/EU irányelve rendelkezik.

5. módosítás

Rendeletjavaslat

(10) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A megfelelő jogok megszerzésére nem mindig van lehetőség, különösen, ha az adott tartalommal kapcsolatos jog kizárólagos licencia hatálya alatt áll. A területi kizárólagosság garantálása érdekében az online szolgáltatók gyakran vállalják a jogtulajdonosokkal, köztük műsorszolgáltató szervezetekkel vagy rendezvényszervezőkkel kötött licenciaszerződéseikben annak megakadályozását, hogy előfizetőik a szolgáltató számára biztosított licencia hatálya alá tartozó területen kívül is hozzáférhessenek a szolgáltatáshoz vagy azt igénybe vegyék. Ezek a szolgáltatókat terhelő szerződéses korlátozások megkövetelik a szolgáltatóktól, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, mint például a szolgáltatásaikhoz az érintett területen kívüli IP-címről való hozzáférés letiltása. Ezért az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságának egyik akadálya éppen az online tartalomszolgáltatók és az előfizetőik közötti szerződésekben keresendők, amelyek viszont az e szolgáltatók és a jogtulajdonosok közötti szerződések területi korlátozó záradékait tükrözik.	A megfelelő jogok megszerzésére nem mindig van lehetőség, különösen, ha az adott tartalommal kapcsolatos jog kizárólagos licencia hatálya alatt áll. A területi kizárólagosság garantálása érdekében ***(és a versenyelőny elve alapján)*** az online szolgáltatók gyakran vállalják a jogtulajdonosokkal, köztük műsorszolgáltató szervezetekkel vagy rendezvényszervezőkkel kötött licenciaszerződéseikben annak megakadályozását, hogy előfizetőik a szolgáltató számára biztosított licencia hatálya alá tartozó területen kívül is hozzáférhessenek a szolgáltatáshoz vagy azt igénybe vegyék. Ezek a szolgáltatókat terhelő szerződéses korlátozások megkövetelik a szolgáltatóktól, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, mint például a szolgáltatásaikhoz az érintett területen kívüli IP-címről való hozzáférés letiltása. Ezért az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságának egyik akadálya éppen az online tartalomszolgáltatók és az előfizetőik közötti szerződésekben keresendők, amelyek viszont az e szolgáltatók és a jogtulajdonosok közötti szerződések területi korlátozó záradékait tükrözik.

Indokolás

Az online tartalomszolgáltató jogosult úgy dönteni, hogy egy rendkívüli tartalmat azon a területen tesz hozzáférhetővé, ahol nagyobb sikerre számíthat. Ebben az értelemben az utazás alatt a területi alapú tartalomkorlátozás felfüggesztését úgy kell tekinteni, mint a területiség elvének kibővítését, és nem mint annak eltörléséhez vezető első lépést.

6. módosítás

Rendeletjavaslat

(12) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
Ennélfogva e rendelet célja, hogy kiigazítsa a jogi keretet annak garantálása érdekében, hogy a jogok licenciába adása többé ne jelentsen akadályt az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatósága előtt az Unióban, és hogy e határokon átnyúló hordozhatóságot biztosítani lehessen.	Ennélfogva e rendelet célja, hogy kiigazítsa a jogi keretet annak garantálása érdekében, hogy a jogok licenciába adása többé ne jelentsen akadályt az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatósága előtt az Unióban, és hogy e határokon átnyúló hordozhatóságot biztosítani lehessen***, biztosítva egyrészről a megfelelő rugalmasságot a fogyasztó részére, másrészről a tartalom kreatív és kereskedelmi értékének tiszteletben tartását***.

Indokolás

A fogyasztók által élvezett előnyök nem okozhatnak kárt az alkotóknak és a szektor szereplőinek, mert nélkülük az alkotások nem lennének elérhetők és hozzáférhetők.

7. módosítás

Rendeletjavaslat

(23) preambulumbekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
A tartalomszolgáltatóknak biztosítaniuk kell előfizetőik megfelelő tájékoztatását az online tartalomszolgáltatásoknak az előfizetők lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő igénybevételének feltételeiről. A rendelet feljogosítja a jogtulajdonosokat, hogy megkövetelhessék, hogy a szolgáltató hatékony eszközöket vegyen igénybe annak ellenőrzésére, hogy a szolgáltatást e rendelettel összhangban nyújtják-e. Fontos ugyanakkor annak biztosítása, hogy az ehhez szükséges eszközök ésszerűek legyenek, és ne lépjenek túl a rendeltetésük teljesítéséhez szükséges mértéken. A szükséges technikai és szervezeti intézkedésekre példa lehet a hely állandó megfigyelése helyett az IP-címek mintavételezése, a magánszemélyek átlátható tájékoztatása az azonosításhoz használt módszerekről és az azonosítás céljáról, illetve megfelelő biztonsági intézkedések. Tekintve, hogy az azonosítás szempontjából nem a hely számít, hanem hogy az előfizető melyik tagállamban veszi igénybe a szolgáltatást, nem kell erre a célra pontos helymeghatározó adatokat gyűjteni és feldolgozni. Ugyanígy, ha az előfizető azonosítása elegendő a szolgáltatás teljesítéséhez, akkor ezt nem kell előírni.	A tartalomszolgáltatóknak biztosítaniuk kell előfizetőik megfelelő tájékoztatását az online tartalomszolgáltatásoknak az előfizetők lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő igénybevételének feltételeiről. A rendelet feljogosítja a jogtulajdonosokat, hogy megkövetelhessék, hogy a szolgáltató hatékony eszközöket vegyen igénybe annak ellenőrzésére, hogy a szolgáltatást e rendelettel összhangban nyújtják-e. Fontos ugyanakkor annak biztosítása, hogy az ehhez szükséges eszközök ésszerűek legyenek, és ne lépjenek túl a rendeltetésük teljesítéséhez szükséges mértéken. A szükséges technikai és szervezeti intézkedésekre példa lehet a hely állandó megfigyelése helyett az IP-címek mintavételezése, a magánszemélyek átlátható tájékoztatása az azonosításhoz használt módszerekről és az azonosítás céljáról, illetve megfelelő biztonsági intézkedések. Tekintve, hogy az azonosítás szempontjából nem a hely számít, hanem hogy az előfizető melyik tagállamban veszi igénybe a szolgáltatást, nem kell erre a célra pontos helymeghatározó adatokat gyűjteni és feldolgozni***, feltéve, hogy az érintett hely az EU határain belül van***. Ugyanígy, ha az előfizető azonosítása elegendő a szolgáltatás teljesítéséhez, akkor ezt nem kell előírni.

Indokolás

A hely pontos adatai nélkül a szolgáltató ellenőrzési képessége erőteljesen lecsökken, és bár feltételezhető, hogy bármely, határon túli felhasználás az EU-n belül történik, ez nem feltétlenül igaz.

8. módosítás

Rendeletjavaslat

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
E rendelet alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:	E rendelet alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:
a) „előfizető” az a fogyasztó, aki szolgáltatóval kötött, online tartalomszolgáltatásra irányuló szerződés alapján hozzáférhet ilyen szolgáltatáshoz vagy azt használhatja a lakóhelye szerinti tagállamban;	a) „előfizető” az a fogyasztó, aki szolgáltatóval kötött, online tartalomszolgáltatásra irányuló szerződés alapján hozzáférhet ilyen szolgáltatáshoz vagy azt használhatja a lakóhelye szerinti tagállamban;
b) „fogyasztó” minden olyan természetes személy, aki az e rendelet hatálya alá tartozó szerződések keretében nem kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból jár el;	b) „fogyasztó” minden olyan természetes személy, aki az e rendelet hatálya alá tartozó szerződések keretében nem kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célból jár el;
c) „lakóhely szerinti tagállam” az a tagállam, amelyben az előfizető szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik;	c) „lakóhely szerinti tagállam” az a tagállam, amelyben az előfizető szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik;
d) „ideiglenes tartózkodás” az előfizető lakóhelye szerinti tagállamon kívüli tartózkodása;	d) „ideiglenes tartózkodás” az előfizető lakóhelye szerinti tagállamon kívüli tartózkodása***, melyet azonosítanak annak érdekében, hogy a hordozhatóság ne váljon állandó határokon átnyúló hozzáféréssé***;
e) „online tartalomszolgáltatás” az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. és 57. cikkében meghatározott olyan szolgáltatás, amelyet a szolgáltató jogszerűen biztosít online a lakóhely szerinti tagállamban hordozhatósági alapon, és amely a 2010/13/EU irányelv értelmében vett audiovizuális médiaszolgáltatás, vagy olyan szolgáltatás, amelynek elsődleges jellemzője a művekhez, egyéb védett tartalmakhoz vagy műsorszolgáltató szervezetek közvetítéseihez való hozzáférésnek vagy ezek felhasználásának a biztosítása lineáris alapon vagy igény szerint, amelyet kölcsönösen elfogadott feltételek alapján nyújtanak az előfizetőnek	e) „online tartalomszolgáltatás” az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. és 57. cikkében meghatározott olyan szolgáltatás, amelyet a szolgáltató jogszerűen biztosít online a lakóhely szerinti tagállamban hordozhatósági alapon, és amely a 2010/13/EU irányelv értelmében vett audiovizuális médiaszolgáltatás, vagy olyan szolgáltatás, amelynek elsődleges jellemzője a művekhez, egyéb védett tartalmakhoz vagy műsorszolgáltató szervezetek közvetítéseihez való hozzáférésnek vagy ezek felhasználásának a biztosítása lineáris alapon vagy igény szerint, amelyet kölcsönösen elfogadott feltételek alapján nyújtanak az előfizetőnek vagy díjfizetés ellenében;
(1) vagy díjfizetés ellenében;	(1) vagy díjfizetés ellenében;
(2) vagy díjfizetés nélkül, feltéve, hogy a szolgáltató azonosítja az előfizető lakóhelye szerinti tagállamot;	(2) vagy díjfizetés nélkül, feltéve, hogy a szolgáltató azonosítja az előfizető lakóhelye szerinti tagállamot;
f) „hordozható” azt jelenti, hogy az előfizető ténylegesen hozzáfér az online tartalomszolgáltatáshoz és azt használhatja a lakóhelye szerinti tagállamban, anélkül, hogy a szolgáltatás egy adott helyre korlátozódna.	f) „hordozható” azt jelenti, hogy az előfizető ténylegesen hozzáfér az online tartalomszolgáltatáshoz és azt használhatja a lakóhelye szerinti tagállamban, anélkül, hogy a szolgáltatás egy adott helyre korlátozódna.

Indokolás

A jogtulajdonosoknak biztosaknak kell lenniük abban, hogy a „hordozhatóság” nem eredményezi a védett tartalmak folyamatos rendelkezésre állását az EU egész területén.

9. módosítás

Rendeletjavaslat

8. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
(1) Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.	(1) Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.
(2) Ezt a rendeletet [a kihirdetésének napját követő ***6.*** hónap]-tól/-től kell alkalmazni.	(2) Ezt a rendeletet [a kihirdetésének napját követő ***12.*** hónap]-tól/-től kell alkalmazni.

Indokolás

Figyelembe véve a szerződések jelentős számát, amelyekre a rendelet közvetlen hatással bír, az érintett felek részére elegendő időt kell biztosítani, hogy módosítsák a vonatkozó rendelkezéseket. A hatálybalépés határidejének 12 hónapra történő kiterjesztése hozzájárul a nagyobb megfeleltethetőség biztosításához.

10. módosítás

Rendeletjavaslat

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
E rendeletet azokra az online tartalomszolgáltatásokra kell alkalmazni, amelyeket díjfizetés ellenében nyújtanak. E szolgáltatások biztosítói helyzetüknél fogva azonosíthatják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot. Az online tartalomszolgáltatás igénybevételének jogát akkor kell díjfizetés ellenében megszerzettnek tekinteni, ha e kifizetést közvetlenül az online tartalomszolgáltató felé teljesítik, vagy másik fél, például olyan szolgáltató felé, aki távközlési szolgáltatást és egy másik szolgáltató által működtetett online tartalomszolgáltatást kombináló csomagot kínál.	E rendeletet azokra az online tartalomszolgáltatásokra kell alkalmazni, amelyeket díjfizetés ellenében nyújtanak. E szolgáltatások biztosítói helyzetüknél fogva azonosíthatják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot***, ezzel elejét véve annak, hogy a hordozhatóság állandó határokon átnyúló hozzáféréssé váljon***. Az online tartalomszolgáltatás igénybevételének jogát akkor kell díjfizetés ellenében megszerzettnek tekinteni, ha e kifizetést közvetlenül az online tartalomszolgáltató felé teljesítik, vagy másik fél, például olyan szolgáltató felé, aki távközlési szolgáltatást és egy másik szolgáltató által működtetett online tartalomszolgáltatást kombináló csomagot kínál.

Indokolás

Magától értetődő.

11. módosítás

Rendeletjavaslat

17. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	*Az RB módosítása*
E rendelet alkalmazási köre kiterjed azokra az online tartalomszolgáltatásokra is, amelyeket díjfizetés nélkül nyújtanak, amennyiben a szolgáltatók azonosítják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot. Azoknak a díjfizetés nélkül nyújtott online tartalomszolgáltatásoknak, amelyek szolgáltatói nem azonosítják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot, kívül kell esniük e rendelet alkalmazási körén, mivel felvételük döntő változást jelentene e szolgáltatások teljesítésének módjában és aránytalan költségekkel járna. Ami az előfizető lakóhelye szerinti tagállam azonosítását illeti, az olyan információ, mint a licencdíjfizetés a lakóhely szerinti tagállamban nyújtott más szolgáltatásokért, az internetes vagy telefonkapcsolatra vonatkozó szerződés megléte, az IP-cím vagy az azonosítás más módjai akkor vehetők alapul, ha ésszerűen utalnak a szolgáltató számára az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamra.	E rendelet alkalmazási köre kiterjed azokra az online tartalomszolgáltatásokra is, amelyeket díjfizetés nélkül nyújtanak, amennyiben a szolgáltatók azonosítják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot. Azoknak a díjfizetés nélkül nyújtott online tartalomszolgáltatásoknak, amelyek szolgáltatói nem azonosítják az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot, kívül kell esniük e rendelet alkalmazási körén, mivel felvételük döntő változást jelentene e szolgáltatások teljesítésének módjában és aránytalan költségekkel járna. Ami az előfizető lakóhelye szerinti tagállam azonosítását illeti, az olyan információ, mint a licencdíjfizetés a lakóhely szerinti tagállamban nyújtott más szolgáltatásokért, az internetes vagy telefonkapcsolatra vonatkozó szerződés megléte, az IP-cím vagy az azonosítás más módjai akkor vehetők alapul, ha ésszerűen utalnak a szolgáltató számára az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamra***, és célja a hordozhatósághoz fűződő jogokkal való visszaélések elkerülése***.

Indokolás

Magától értetődő.

II. **POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. üdvözli az elektronikus kommunikáció belső piacára vonatkozó eljárási javaslatokat, amelyek célja, hogy felgyorsítsák az összes gazdasági ágazat dinamikus és fenntartható fejlődését, új munkahelyeket teremtsenek, illetve biztosítsák a szerzői jogokra vonatkozó jogszabályok naprakésszé tételét a digitális forradalomnak és a fogyasztói magatartások változásának alapján, ugyanakkor sajnálja, hogy a javasolt rendelet hatálya az online tartalomszolgáltatásokra korlátozódik, és nem terjed ki más, a digitális egységes piacon érvényes szerzőijog-típusokra;

2. hangsúlyozza a területi és regionális önkormányzatok központi szerepét és lehetőségeit a szerzői jogokra vonatkozó jogszabályok harmonizációjában, amelyeket figyelembe kellene venni minden olyan majdani jogalkotási eljárás során, amelynek célja az egységes digitális piac kiteljesítése;

3. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság abszolút meggyőző érveket vonultat fel a terület uniós szintű szabályozásának hozzáadott értéke mellett, így tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét. Ugyanez érvényes az arányossággal kapcsolatban felsorolt érvekre is;

4. kiemeli a területi és regionális önkormányzatok fontos szerepét a magánszemélyek számára nyújtott digitális szolgáltatások, a digitális infrastruktúra kialakítása és üzemeltetése területén, gyakran egy határokon átnyúló vagy több régiót magába foglaló együttműködésen belül. Ezek a szolgáltatások azonnali intézkedéseket igényelnek, hogy kiegyensúlyozottan változtassanak az online tevékenységek esetleges akadályain, ideértve a tagállamoknak a szerződésekről és szerzői jogokról szóló jogszabályai közötti különbségeit;

5. fontosnak tartja, hogy a közintézmények elektronikus úton is hozzáférhetőek legyenek a magánszemélyek és a vállalkozások számára, bárhol is tartózkodjanak éppen, ezért hangsúlyozza, hogy támogatja a határokon átnyúló közszolgáltatások fejlesztését, különös tekintettel az interoperabilitással, az elektronikus személyazonosítással, az elektronikus aláírással, az elektronikus iratkézbesítéssel és az elektronikus kormányzás más elemeivel kapcsolatos szolgáltatásokra;

6. kiemeli, hogy az internet nyitott jellege lényeges ösztönző elem a versenyképesség, a gazdasági növekedés, a társadalmi fejlődés és az innováció szempontjából, és rendkívüli fejlődési szintekre jutott el az online alkalmazásokkal, a tartalmakkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, ami a tartalmak és szolgáltatások kínálatának és kereskedelmének rendkívüli mértékű bővülését eredményezte; ezenkívül az internet ezen jellege hozzájárult az ismeretek, elképzelések és információk szabad áramlásának jelentős felgyorsulásához azokban az országokban is, ahol a független kommunikációs eszközökhöz való hozzáférés korlátozott ([1]);

7. felhívja a figyelmet arra, hogy a közszolgáltatások és a digitális gazdaság fontosak az európai, valamint a helyi és a regionális növekedés számára. Ugyanakkor a városok és a régiók fontos szerepet töltenek be a nyilvános információkat tartalmazó adatbázisok létrehozásában, a biztonságra vonatkozó adatszolgáltatásban, a szükséges digitális ismeretek fejlesztésében, a széles sávú hálózatok finanszírozásának biztosításában és elősegítésében, valamint az online szolgáltatások régiókon és határokon átnyúló cseréjéhez megfelelő környezet kialakításában, azaz minden területen, amely jelentős segítséget jelenthet a magas színvonalú szolgáltatások nyújtásában és a szerzői jogokról szóló jogszabályok kiegyensúlyozott harmonizációjában;

8. emlékeztet arra, hogy már korábban is hangsúlyozta a területi és regionális szinten történő hozzájárulás fontosságát az adatgyűjtés, illetve az állampolgároknak és a vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatás minden szakaszában ([2]). Ezt a gyakorlatban is meg lehet állapítani: Európában számos példa van a régiók, a nemzeti hatóságok és a kutatóközpontok közötti együttműködés lehetőségére az állami szektor innovációjának és interoperabilitásának területén;

A szerzői jogok a digitális piacon

9. támogatja az Európai Bizottság azon célját, hogy a jogszabályok modernizálásával biztosítsa a kreatív tartalom széles körű elérhetőségét az EU egész területén, magas szintű védelmet garantálva a jogtulajdonosok számára, és fenntartva más közpolitikai célokkal a megfelelő egyensúlyt (olyan területeken, mint az oktatás, a kutatás és az innováció, illetve a – többek közt a könyvtárakban, levéltárakban és múzeumokban fellelhető – nyilvános gyűjteményekhez való lakossági hozzáférés; ám éppilyen fontos a fogyatékossággal élő személyek egyenlő hozzáférése is) ([3]) a digitális környezetben;

10. kéri, hogy az Európai Bizottság sorolja a területi és regionális önkormányzatokat az EU kulturális politikájának fő alakítói közé, elismerve jogszabályban rögzített hatásköreiket, a kulturális örökség kezelésével kapcsolatos közvetlen felelősségüket, illetve alapvető szerepüket a kreatív iparágak támogatási politikájában, ideértve az EU által kezdeményezett „Kreatív Európa” és a „Horizont 2020” programokat;

A tartalomhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása az egész EU-ban

11. egyetért abban, hogy az EU-nak hozzá kell járulnia a határokon túlnyúló hozzáférés akadályainak fokozatos eltávolításához a tartalmak és az alkotások forgalmazása területén, ugyanakkor annak biztosítását javasolja, hogy az így kialakuló egységes piac lehetővé tehesse, hogy a szerzők és a kulturális iparágak kibővíthessék közönségüket és gazdasági tevékenységeiket, és növelhesse az európai kreatív iparágak globális versenyképességét (elérhetővé téve a nemzetközi piacokat, ugyanakkor segítve is őket a nemzetközi versenyben való helytállásban);

12. egyetért az Európai Bizottság javaslatával az online tartalomszolgáltatások „hordozhatóságának” szabályozására vonatkozóan, amely biztosítani igyekszik, hogy azok a felhasználók, akik a saját országukban előfizettek valamilyen tartalomra, vagy megszereztek valamilyen tartalmat, akkor is hozzáférhessenek ahhoz, amikor ideiglenesen egy másik tagállamban tartózkodnak;

([1]) CdR 5960/2013.
([2]) CdR 2646/2015.
([3]) A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően, amelyben az EU is részes fél.

13. kiemeli, hogy az „ideiglenesség” elvének nem szabadna visszaélésekhez vezetnie, mert így fennállna a veszélye, hogy a határon átnyúló jogok hordozhatósága a védett tartalmak folyamatos elérhetőségét jelentené az EU teljes területén. Ezért fontos, hogy a szolgáltatók azonosítsák az előfizetőik lakóhelye szerinti tagállamot;

14. támogatja, hogy az Európai Bizottság elkötelezett amellett, hogy fellépjen a területi alapú tartalomkorlátozás indokolatlan korlátai ellen és megszüntesse őket, ami azonban nem vezethet a területi elv eltörléséhez, mivel ez károsítaná Európa nemzeti, regionális és területi kulturális sokszínűségét ([4]). Ebben az értelemben a területi alapú tartalomkorlátozás utazás alatti felfüggesztését úgy kell tekinteni, mint a területiség elvének kibővítését, és nem mint az annak eltörléséhez vezető első lépést;

15. üdvözli, hogy a műholdas és vezetékes továbbközvetítésről szóló irányelv felülvizsgálatának fényében ([5]) az Európai Bizottság célul tűzte ki az online televízió- és rádióműsorok határokon túli terjesztését, elismerve a tv és a rádió kulcsszerepét a kreatív iparágakra vonatkozóan, és elősegítve, ahol lehetséges, az online és offline csatornák egységes kezelését a szerzői és ezekkel kapcsolatos jogokra vonatkozóan;

16. üdvözli azt az európai bizottsági javaslatot, amely a tartalmakhoz való, határokon átnyúló hozzáférést lehetővé tevő licenciákra vonatkozik. Így egyrészről biztosítanák a szükséges rugalmasságot a fogyasztók részére, másrészről pedig méltányos és átlátható díjazást garantálnának az alkotóknak és az érdekelteknek. Ez olyasvalami, amit a digitális világ képes nyújtani, és ezt kell is nyújtania;

17. kiemeli annak szükségességét, hogy pontosabban meghatározzák azokat a paramétereket, amelyeken belül működtetni kell a kereskedelmen kívüli művek digitalizációját, és amelyeken belül az egész EU-ban rendelkezésre kell bocsátani őket. Különösen sürgeti a szerzők, a kiadók és a jogkezelő társaságok által a *Memorandum of Understanding Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works* c. kiadványban ([6]) meghatározott néhány megoldás figyelembevételét: ilyen például a díjazás alkalmazhatósága a jogosultak részére, amely védi a kulturális és az intézményi szerepüket;

18. elvárja – mivel ez szükségszerű –, hogy a helyi és regionális önkormányzatok folyamatosan vegyenek részt a „Kreatív Európa” program és egyéb politikai eszközök megvalósításában, amelyeket az Európai Bizottság fel kíván használni az európai audiovizuális média támogatásához, új pénzügyi, gyártási és kereskedelmi modelleket kutatva fel ([7]);

A kivételek összehangolása a digitális és határokon átnyúló környezetekkel

19. helyesnek tartja a kivételek és a korlátozások témakörének vizsgálatát azzal a feltétellel, hogy a 2001/29/EK irányelv bármilyen felülvizsgálata csak speciális esetekre korlátozódjon, ne álljon ellentétben a normális felhasználással. Ennek során ügyelni kell a jogtulajdonosok érdekei és a fogyasztók érdekei közötti megfelelő egyensúlyra;

20. az az álláspontja, hogy a kivételeket racionálisan és a közérdeknek megfelelően kell alkalmazni annak érdekében, hogy: a) például az oktatás területén biztosítani lehessen a tanárok részére, hogy ugyanazon oktatási anyagot felhasználhassák papír- és digitális formában; ii) látássérült személyek hozzáférjenek a tartalmakhoz, a Marrakesh-i Szerződés tagállamokbeli ratifikálásának ([8]) előmozdítása révén;

21. fenntartással fogadja az Európai Bizottság értékeléseit a 2016-ban benyújtandó további kivételekre vonatkozóan, és különösképpen a következők felülvizsgálatát javasolja: i) text-and-data mining (TDM): a kétségtelen előnyök ellenére, amelyeket a helyi és országos egyetemek és kutatóintézetek élveznének, továbbra is kétséges, mely adatokat lehetne vizsgálni, mik a vizsgált adatok nem megfelelő alkalmazásának következményei, és milyen kockázatok merülnek fel az integritás és az adatvédelem területén; ii) távtanácsadás: mivel bármilyen fontos is a könyvtárak, egyetemek stb. digitális infrastruktúráinak adaptálása, a védett anyagok elektronikus formában történő rendelkezésre bocsátása azzal a kockázattal jár, hogy közvetlen verseny alakul ki kereskedelmi csatornákkal. Ezen eljárás negatív hatásainak csökkentése céljából javasolható például valamilyen fajta kompenzáció bevezetése, amit az alkotásaik által képviselt kulturális érték védelmére kapnának a jogosultak;

([4]) Lásd a 2. lábjegyzetet.
([5]) Irányelv a műholdas műsorsugárzásról és a vezetékes továbbközvetítésről (93/83/EGK).
([6]) http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-infso/20110920-mou_en.pdf
([7]) CdR 1690/2015.
([8]) Marrakesh-i Szerződés a vakok, gyengénlátók és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáférésének megkönnyítéséről, amelyet az EU 2014. április 30-án írt alá.

22. egyetért azzal az uniós intézkedéssel, amely arra irányul, hogy hatékonyabban osszák el a díjakat a jogtulajdonosok között azzal a kifejezett céllal, hogy megszüntessék a díjak kirovási módszerei közötti jelenlegi különbségeket, és támogassák az olyan technológiai megoldásokat, melyek az átláthatóság segítségével elősegítik a bevételek felosztását az érintett jogosultak között ([9]);

A szerzői jogi szempontból jól működő piac biztosítása

23. osztja az egyre komolyabb aggályokat a tekintetben, hogy a jelenlegi uniós szerzői jogi szabályozás képes-e biztosítani az online tartalomterjesztés új formái nyomán keletkező értékek méltányos elosztását, különösképpen abban az esetben, ha a jogtulajdonosoknak a részt vevő felek piaci jogainak egyenlőtlensége miatt nincs módjuk arra, hogy meghatározzák az engedélyezés feltételeit, és azokat méltányos módon megtárgyalják a lehetséges felhasználókkal. Ezért, amennyiben a felek közötti tárgyalás nem lehetséges, uniós szintű jogi szabályozást sürget azzal a szándékkal, hogy egy kedvező környezetet hozzon létre minden érintett fél részére, például nagyobb szerződéses biztosítékokat nyújtva a szerzők védelme érdekében, és az átláthatóságot elősegítő rendelkezéseket előírva;

24. szükségesnek tartja az azon online platformok által betöltött szerepek tisztázását, amelyek saját gazdasági modelljük alapvető részeként védett tartalmakat tartalmaznak ([10]);

25. ugyanakkor elismeri az alkotásokban rejlő kulturális örökség előmozdításának szükségességét és az alkotók lényeges szerepét, akik nélkül az online platformok nem rendelkeznének olyan anyaggal, amelyre üzleti tevékenységüket alapíthatnák;

26. ezért tárgyalásokat sürget, amelyek biztosítják a megfelelő egyensúlyt az alkotók, a fogyasztók és a közvetítők jogos érdekei között;

27. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit, amikor megoldásokat keres a szerzők és előadók vagy terjesztők díjazását szabályozó rendszer jogbiztonságának, átláthatóságának és egyensúlyának növelése érdekében az EU-ban;

A jogok tiszteletben tartását biztosító hatékony és kiegyensúlyozott rendszer működtetése

28. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló elkötelezettségét, hogy i. megfelelőbb jogi keretet hozzanak létre a szellemi tulajdonjogok – ideértve a szerzői és szomszédos jogokat – tiszteletben tartásának biztosítására az ideiglenes és védő intézkedések alkalmazásának megerősítésével; ii. magatartási kódexek kidolgozását ösztönözzék az EU szintjén; iii. eljárjanak az „értesítés és cselekvés” mechanizmusok és a „végleges eltávolítás” elv esetében a kereskedelmi platformok globális értékelésekor ([11]);

29. ezenkívül olyan intézkedések bevezetését javasolja, amelyek, amennyiben lehetséges, az eltávolítási kérelmek helyett lehetővé teszik a tartalmak felhasználásáért való fizetést, hogy létrehozzanak egy ösztönző rendszert a jogosultak részére ahhoz, hogy elfogadják ezeket a kérelmeket, amelyek nem veszélyeztetik erőteljesen a kérdéses alkotások természetét;

Egy hosszú távú jövőkép előmozdítása

30. támogatja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a szerzői jog hosszú távon is fontos marad a gazdaság, a társadalom és a kultúra számára;

31. egyetért azzal, hogy az EU-nak reagálnia kell az országos szerzői rendszerek nagyobb konvergenciájának szükségességére, mivel a tartalompiacok közelednek egymáshoz, és a gyors technológiai fejlődés nyomán változik a felhasználók magatartása;

32. úgy gondolja, hogy hosszú távon is szükség van a szerzők, az alkotók és a művészek díjazására vonatkozó jogi keret összehangolására;

([9]) Lásd a 2. lábjegyzetet.
([10]) 2000/31/EK irányelv.
([11]) https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms

Az elektronikus kereskedelem lehetőségeinek maximális kihasználása

33. üdvözli a „Digitális szerződések Európa részére – Az elektronikus kereskedelemben rejlő lehetőségek kiaknázása” című közleményt ([12]) is, mivel az a célja, hogy biztosítsa a digitális egységes piac három fő elvének egyikét. A helyi és regionális önkormányzatok támogatják azt a kezdeményezést, amely szerint elő kell mozdítani az online javakhoz és szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést a fogyasztók és a vállalkozások számára, és szükségesnek tartják az összes kezdeményezés – ideértve az EU jogszabályainak szerzői jogokra vonatkozó korszerűsítését – valódi integrációját.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

([12]) COM(2015) 633 final.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU